

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

NÄR SEKLET VAR UNGT

BERÄTTELSE FRÅN DET GAMLA LUND

AF

CECILIA BÅÅTH-HOLMBERG.

SENARE DELEN.

PRIS: 2 KR. 25 ÖRE.

STOCKHOLM
FAHLCRANTZ & Co.

NÄR SEKLET VAR UNGT

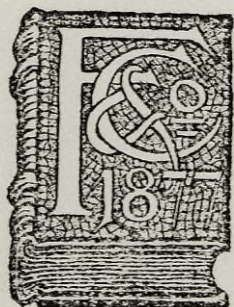
BERÄTTELSE

FRÅN DET GAMLA LUND

AF

CECILIA BÅATH-HOLMBERG.

SENARE DELEN.

STOCKHOLM
FAHLCRANTZ & Co.

STOCKHOLM
IVAR HÆGGSTRÖMS BOKTRYCKERI 1897.

XIV.

I Lund gingo dagarna stilla och fredligt.

Sommaren skred framåt, och endast ett eller annat bref från den stora europeiska skådebanan förmodde lägga spänning i sinnena, ehuru dock i ganska ringa grad; ty äfven öfver den på tysk mark stående svenska arméen hvilade fortfarande en fridfull ro.

Både Kurt och Gösta skrefvo naturligtvis, då tid och omständigheter så medgäfvo.

De svenska trupperna befunno sig fortfarande i Berlins närhet, »och man supponerar», skref Gösta, »att vi äro ämnade till en reserv omkring Berlins köttgrytor, bakom de stora évenementerna, enär det påstås, att Kronprinsen vill spara sina svenskar. Men denna rôle är oss föga till behag och af ringa gloire. Jag rider ofta in till Berlin, och är det förvånande, hvilken attention som ägnas mig i egenskap af svensk officer. Till och med de bäst habiterade herrar täfla om att vilja hålla min häst, om jag vill stiga af för att gå in i någon boutique, och de handlande vilja knappast taga penningar, ty tyskarna tala

högt om de 'biederersinnige Schweden' och erkänna vår Kronprins' ädla handling att med sina svenskar komma och försvara deras hufvudstad. Helst som denna blifvit öfvergifven af deras egen armé. Den står nu samlad i Schlesien bakom Oder med öppen reträtt åt Polen och Ryssland. Skaror af åkande och ridande herrar och damer komma dagligen till lägret att beundra 'de vackra svenskarna'. Ma chérie skulle se de ömma ögonkast, som dessa Germaniens junoniska döttrar ägna de svenske officerarne, för hvilka de äro *en extase!* Men min väna nordiska lilja kan allt jämt vara tranquille — dess Gösta älskar ej Olympens gudinnor, hans hjärta tillhör nu och i all evighet hans valkyria i Norden!»

En dag blef dock plötsligt den lilla universitetsstaden uppväckt ur sin sommaridyll därigenom att en stor »Berlinare» på svanehalsar bullersamt rullade genom dess gator upp till biskopsgården.

I vagnen satt en främmande officer. »Det är Moreau! Det är Moreau!» gick det som en löpeld från hus till hus. Och både lärda professorer och illitterata rådmän gläntade på sina fönster för att kasta en blick efter den illustre mannen.

»Moreau skall äta middag hos biskopens och byta hästar och se'n fara öfver Ystad till Stralsund och vidare till kronprinsen i Potsdam! — Moreau skall kämpa mot Napoleon, men först skall han äta middag hos biskop Faxe!»

Och man hade en känsla, som om den lilla staden plötsligt blifvit en strategiskt viktig punkt i världshändelserna.

Moreau for vidare i sin Berlinare med svane-halsarna. Skörden var i full gång, och genom gatorna knekade långsamt stora råglass, som ofta nog höllo på att taga öfverbalans å den ojämna stenläggningen.

Fruar och flickor plockade bär och spritade ärter samt stodo med uppskörtade klädningar i de stora trädgårdarnas grönsaksland.

Allt var frid, idel husliga småbestyr eller vetenskaplig forskning i hem och studerkammare, till dess en dag nya bref kommo där utifrån med bud om blodig strid och kamp, väckande upp fränder och vänner ur det lugn, hvori de senaste månadernas fredliga lif invaggat dem. Stilleståndet var slut, de stora arméerna drabbade samman, kanonerna dånade åter öfver den tyska jorden: kriget var en fruktansvärd verklighet.

Också till professor Livii hem kom ett bref, hvilket likt en trumpetstöt med ens väckte känslor af oro och aningar om kommande olycka.

Det var från Kurt och afsändt från Saarmund den 28 augusti. Det hade följande lydelse:

»Mina vördade och dyra föräldrar!

Ändtligen blir det mig possibelt att sända mina vördade och dyra föräldrar några rader, hvilka, om ock brådskande, kunna förtälja för dem om det stora évenement, som heter: vunnen batalj! Och är det mitt hopp, att mina vördade och dyra föräldrar skola erhålla detta bref, innan en officiell bulletin hinner tryckas och spridas

samt tilläfventyrs oroa deras för tvenne söners väl ömmande hjärtan.

Segern är vunnen öfver fransoserna, men varen lugna, mina kära föräldrar: ingen af dem, som stå eder nära, var med, ty alls ingen svensk var med. Utom öfverste Cardell, som med sex stycken piècer af sitt ridande batteri bredde duktiga tag på fransosernas vänstra flygel. Och är det en någorlunda tröst för oss alla svenskar, att dessa väl serverade kanoner tillhörde oss. Ty stor var vår harm och nesa att overksamma få stå bakom höjden vid Ruhlsdorffs by med dess väderkvarn, till spott och spe för de tyske och ryske, som voro i elden och vunno både bataljen och gloiren. Mina dyra föräldrar kunna säkert imaginera sig, huru Gösta och jag och all den svenska militären brunno af lust att få deltaga i kampen, som rasade nedanför oss omkring en by vid namn Gross-Beeren, medan kanonerna utan afbrott frambrummade sin djupa baston. Ett moment såg det ut, som om vi verkligen skulle få komma med. General Bülow sände nämligen bud till vår Kronprins i kvarnen om undsättning af svenska trupper. Men Han gaf i stället order om bajonettanfall af preussarne; Han lär med sin vanliga vivacité förehållit dessa deras skyldighet att själfva försvara sin hufvudstad. Jag glömmmer förtälja, att det var marskalk Oudinot, som först angripit våra förposter, hvilka betäcka vägen till Berlin. Bataljen fortfor hela dagen. Regnet öste ned, men hvem hade känsla för väder och vind, då striden rasade framför oss

och vi alla brunno af längtan att komma med. Och dock! Hvilken sällsam känsla af högtidlig beklämning, medveten som man var, att hvarje dånande salfva, som brakade löst öfver fälten, slog till marken idel medmänniskor. Och hvilken natt, som härpå följde! Mörk och ruskig som en blåsig skånsk oktobernatt, då månen är i nedanet. Och fastän vårt svenska läger låg afsides och skyddadt, fingo vi ingalunda ro, dels för det strida regnet, dels för det de sprängda fransoserna togo så miste i mörkret, att åtskillige infunno sig i lägret, hvilket här föranledde små alerter, hvarvid man fann sig förbluffad å båda sidor, innan man började förstå hvarandra. Och när solen åter gick upp — huru ryslig att minnas är ej den hemska taflan af fältet, som på sidan af och framför oss var betäckt af döda människor och hästar samt med svårt blesserade och stympade, krälände människor, som jämrade och skreko och bådö, att man måtte döda dem och skilja dem från deras plågsamma lif!

Preussarne hade under hela natten låtit afhämta sina blesserade till Teltow och Berlin samt undanförde sina döda.

Men de arma fransoserna, som ju kallas våra fiender, när de stå i armén, men för hvilkas kval vi bäfva, när de ligga därute i leran och ältan, nästan nakna, utplundrade af tyska marodörer! Ingen tog sig af dem. Men stora holsteinervagnar, fullproppade med herrar och damer, som blifvit tidigt mornade efter nattens frayeur, kommo rullande från byar och gods, och de åkande togo med

mycken förnöjelse de slagna och kvidande fiendernas nakna kroppar i betraktande. Ingen af oss svenske militärer kunde utan harm och aversion åse detta. Hvarför ock jag beordrades att rapportera saken för general Surmain, som vidare framförde den till Kronprinsen. Hvarpå denna ädle Furste lät samla alla de blesserade och skicka dem till Teltow, där de lades i rader på torget att förbindas af svenske medici. Flere af oss yngre officerare fingo biträda och öfvervaka transporten. Jag var ock med på min skånska Brunette. Mina hulda föräldrar kunna imaginera sig, hvad deras Kurt kände, då någon af dessa med kanonkött fyllda vagnar vickade på den uppblötta och uppridna vägen, så att de sårade någon gång föllo ur, bland annat en helt ung gosse med armar och ben afskjutna och som hjärtslitande ropade: 'ma mère, o ma mère!' Att stanna min Brunette, hoppa af, upplyfta den armes hufvud och gifva honom en dryck ur min lomflaska var ett ögonblicks verk. Min dyra moders bild stod därvid för mig, och tårar — jag blyges ej däröfver — fyllde mina ögon. Jag tänkte på min moder i det dyra hemmet i det stilla grönskande Lund, och jag tänkte, att kanske också mig skulle ett så rysligt öde kunna förestå. Men mina hulda föräldrars böner omsväfva mig och uppstiga för mig till en allgod Försyn. Och hur det må gå — komma vi svenskar blott i elden, så skall också jag göra det svenska namnet honneur.

Gösta kommer nu och ber mig skrifva dess hälsning till mina vördade föräldrar och till dess hjärtanskär,

min dyra syster. Af mycken ridt natt och dag som stabsadjutant är han dödstrött och ligger bredvid mig här i höladan, där jag skrifer med en trumma som bord. Vi ha nämligen förflyttat oss från Ruhldorff till Saarmund, en liten eländig håla, där nu högkvarteret är. Gösta blef inkvarterad i ett litet smutsigt rum, bebodt af en otäck käring och flera barnungar. Men han föredrog höladan och oss yngre officerare och kornetter framför käringen och delar vår höbädd och potatisgryta, hvari vi utanför dörren koka på fältet tagna potäter. Och smakar oss denna frugala rätt kräseligen.

Gösta ber mig berätta en liten episod, som tör kunna roa mina kära föräldrar och deras vänner. Då nämligen Gösta om morgonen efter bataljen med en del andra officerare befann sig uppe vid Ruhldorffskvarnen, kommo några kosacker dragandes ditupp med ett parti fångna fransyska officerare, bland hvilka lär ha varit några af vår store Öfvergenerals forna vänner. Ty stående på den höga stiguppgången till kvarnen, sade Han, så att de svenska officerarne, också Gösta, hörde det, 'att det var råga på elakheten att man skickat emot honom forna vänner och bekanta, men att Han hoppades kunna göra deras fångenskap så supportable som möjligt'. Till en gammal, trumpen liten fältskär, afklädd intill skjortan och med ett svart kläde i stället för hatt om hufvudet — man tror, att vår ädle Furste sett honom förut, enär han lär ha varit med om många kejsarens kampanjer — vände Han sig så efter den första préambulen samt

sade, gående längre ned på trappan, att mellan civiliserade arméer blefve aldrig en läkare ansedd som krigsfånge, lofvade godtgöra alla de plundrade samt förmodade, att doktorn, ehuru fri, skulle vilja å Hans vägnar lämna sin läkarevård åt blesserade fransoser. Den lille gubben var nöjd därmed, och äfven de andra fransyska officerrarna uppklarnade, yttrande något om, att den forne kamraten dock hade ett medlidsamt fransyskt hjärta, fast omständigheterna tvingat honom att bli deras fiende. Af vår Furstes egen pakotilj samt därigenom att några andra afstodo en del plagg blefvo de alla försedda med kläder och sända till Berlin.

Jag slutar mitt bref med denna passus, på det att mina dyra föräldrar må se, att ej allt i detta krig, som nu omsider på allvar börjat, är blodig och faselig grymhet. Gösta sänder sin hjärtanskär, min hulda syster, mille saluts! — Hundratals bref till Sverge komma att afgå med denna post. Gösta säger, att vi om ett par dagar åter skola bryta upp — man vet ej än, hvad vår ädle Furste och store Öfvergeneral beslutat. Anbefallande mig och mina dyra hemmavarande i Guds beskydd, förblifver jag, mina vördade föräldrar,

deras lydige son Kurt.»

Naturligtvis medföljde den sedvanliga för Britta afsedda biljetten till Lycka.

Det var med stor ängslan man härefter i det lilla Lund afvaktade postens ankomst. Om postdagarna stod vanligen en stor allvarsam skara utanför posthuset, långt

ut på gatan bort åt kyrkogården omkring domkyrkan. Ingen hade lust eller håg att drifva det vanliga gycklet med den hetsige postmästaren, och fastän hela förstugan var full af folk, hördes ej något glåpord bort mot den lilla luckan.

Men när diligensen från Ystad, som förde den utländska posten, rullade genom staden och svängde in bland de andra diligenserna på postgården, medan postiljonen blåste sin drill, så att det hördes i alla kringliggande hus och gårdar, då klappade mångens hjärta snabbare, och borta hos professor Livius' stod husmodern ute i lutan med hårdt hopknäppta händer, väntande, att Lycka skulle komma hem med bref eller nyheter.

Själftva hade föräldrarna till ende sonen skrivit ömma bref, och Lycka hade bifogat ett litet postskriptum, som ingen fått se. Däri stod:

»Min käre broders hälsning är riktigt framförd. Jag har sett tårar af öm oro i hjärtevännens ögon, och från dess läppar har jag emottagit en huld hälsning att sända som gengåfva. Min broder skall vara au bon courage med hänsyn till denna sin affaire d'amour. Kommer du väl hem från kriget, med eller utan alla armar och ben i behåll, så rangera sig säkert toutes ces choses! — — —»

Till Gösta hade äfven Lycka skrivit, döljande, så godt hon kunnat, under skämtsamt joller och små nyheter från hennes lilla värld den oro och ängslan, som bemärkt sig henne och som på ett helt ovanligt sätt präglat hennes person. Hon ville emellertid icke med kla-

gan och jämmer förstämman sin älskade, som i dessa allvarstider väl vore i behof af hennes forna hoppfulla glädtighet.

»Allra käraste hjärtans Gösta», skref hon, »så stolt Lycka är öfver sin fiancé, kan han lätt imaginera sig. Men på samma gång ängslas nog ock mitt hjärta vid de faror min Gösta har att möta. Dock har jag ett fast hopp och en viss tillförsikt, att Gösta skall bevaras åt sin furste, sitt land och sin lilla Lycka, så ringa och obetydlig hon ock är inför sin tappre och modige hjälte. Jag ser honom på sin raska springare ila fram öfver fälten, medan kulorna hvina omkring honom. Ack, Gud afvände hvarje sådan från min älskades bröst! När han återkommer, skall jag stå på trädgårdsbänken, där han sist såg mig, och jag skall sträcka ut mina armar emot honom. Till dess den glada dagen randas, lefver Lycka endast ett halft lif — men lefver dock och är vid godt courage, tro ej annat! Och har fullt upp att göra. Än med att lära Annette Beck ett och annat fåfängeligt i lek och dans, ty i detta stycke är hon ju så sorgligt negligerad af sin stränga moder och löper nu risiko att blifva ansedd som Böökens utkorade, mycket mot sin vilja, stackars liten. Och min Göstas Lycka är nog intrigante att mana henne till en hennes hjärta behaglig opposition i denna affaire, enär Einar Falck ju är hennes utvalde adorateur. Men han är ju allt för vacker och ung i tant Majas ögon. Å propos — hur lefver ryttmästare Rosen? Jag föreställer mig också honom som en tapper officer. —

Mest är jag dock i trädgården; astrakanerna och alla sommarpäron äro mogna; grenarna hänga frukttungda ned på gångarna, och jag plockar, plockar, — stora korgar! Vore nog godt att ha till omväxling med potäterna, Gösta, mon coeur! Och de stora gula plommonen!

Mycket valnötter blir det äfven i år, och på hasselhäcken är fullt af gröna tasar. Vore min Gösta hemma till jul, hvad vi då skulle nöttra, och gärna finge han då vinna alla nötterna. Men nu är Gösta en långt större segervinnare, och är med bland hjältars ärorika skara. Bevare Gud min Gösta från alla farligheter och ledsage honom väl beskyddad till

hans trogna och älskande lilla Lycka.»

Det dröjde ej många dagar, innan Lycka fick bref från sin trolofvade. Det var skrifvet i Treunbritzen den 31 augusti, alltså endast ett par dagar efter Kurts, ehuru det varit längre på väg.

Dess innehåll var snarast ägnadt att stilla Lyckas oro, men gjorde henne dock mera beklämd. Hon insåg mycket väl, att den drabbning Kurt omtalat, och hvilken som en stor seger öfver den oöfvervinnelige utbasunerades i tidningarna, skulle följas af flera kanske långt blodigare strider.

Den korta notisen om slaget vid Dresden och Moreaus död gjorde särskildt starkt intryck i staden och omtalades mycket såsom ett dåligt förebud.

Med ifver läste man vidare om de allierade armé-

ernas marscher mot Jüterbock och förlorade sig i gissningar och undran.

Man hade redan hunnit in i tredje veckan af september, då åter bref anlände, denna gång äfven från Gösta. Det var affattadt i rapportstil, hastigt skrifvet på ett afrifvet papper och gaf en kort skildring af segern vid Dennewitz.

XV.

Efter detta bref kom en lång tid af fåfång väntan. Hösten skred framåt och regnet öste ned; träden fällde sina löf och dagarna blefvo korta. Alikornas skri blandade sig med ljudet af domkyrkans klockor och bidrog att öka den dystra stämningen.

Ofta satt Lycka vid bordet å fönsterpallen och såg ned på Lundagård, där studenter promenerade på de med vissna löf höljda gångarna. Med blicken följde hon dem, som gingo förbi på gatan; ofta såg hon professor Levander med spänstiga steg och alltid elegant hållning vandra från och till sin bostad i tvåvåningshuset vid Lilla Torg; hon såg Tegnér komma och gå till sina föreläsningar, som vanligt åtföljd af sin lilla gula hund; ofta tog också han kosan bort åt Lilla Torg; Lycka visste, att han då gick upp till Härbäret och att snart en hel rad af de närmare vännerna skulle följa efter.

Under någon tid hade hon ej haft lugn och ro att sysselsätta sig med något allvarligt arbete. Hon gick af och an, hjälpte litet sin moder, men drefs af sin inre ångslan ständigt att växla om.

Ibland kunde hon, särskildt då hon sett skalden komma gående från sitt hem, begifva sig bort till Tegnér's för att hjälpa barnen, hennes små vänner, att förfärdiga den hemlighetsfulla julklappen, den stora eldskärmen. Den bestod af en pappskifva, på hvilken de små Tegnérarne enligt Lyckas anvisning skulle klistra alla möjliga ur gamla böcker och tidningar klippta sentenser. Framsidan pryddes af ett grekiskt pelartempel af pappersremсор; å dess fris stod »Esaias Tegnér», klippt ur någon boktitel, och öfver alltsammans hade Lycka hittat på att sätta följande äfvenledes urklippta vers:

Du skalders jätte ifrån hedenhös,
 som Thor så stark och snillrik såsom Pallas,
 om Ling har delt en minnespeng med Gallas,
 det var åt dig Christine slog — makalös.

Detta hade Lycka funnit mycket sinnrikt. Äldste sonen, lille Christopher, var mycket road af klistringen, men den lilla Emma satt oftast jollrande i Lyckas knä. Fru Tegnér tycktes alltid mycket belåten, då Lycka på detta sätt för en stund tog hand om barnen.

Men snart nog drefs den unga flickan vidare af sin nervösa oro. Hon begaf sig då bort till Britta. De båda väninnorna funno stor tröst i att deras bekymmer var gemensamt.

Britta gick fortfarande hvarje söndag att höra Schartau, ehuru utan att däraf blifva förhjälp till någon klarhet i de för hennes själ så viktiga frågor, som sysselsatte henne.

Men medveten om att hon stod i begrepp att bestämdt bryta mot sin moders vilja, i det hon allt tydligare såg sin plikt ligga i trohet mot Kurt, fann hon dock en inre tillfredsställelse af att följa med sin moder och syster i kyrkan.

Vanligen lyckades det henne också att då frigöra sig från den tyngd, som predikantens logiska och stränga ord lade öfver henne. Hon kunde försjunka i brinnande böner till Gud om klarhet, tröst och ledning, hon bad för Kurt och sig och de sina, och hon kände sig alltid då fylld af bönhörelsens frid.

En söndag hade Lycka beslutit sig att följa med Britta. Hon brukade annars icke gå i St. Peders kloster. Men vid denna tid omfattade hon hvad som helst, som möjligen skulle kunna ur hennes tankar förjaga föreställningen om blodiga bataljer och olyckor.

När hon inträdde i den mörka, alla prydnader beröfvade hvitmenade kyrkan, hvilken liksom var en symbol af den mest stricta dogmatiska renlärighet, tyckte hon sig genomisas ända in i själen.

Församlingen bestod till största delen af kvinnor, mest från byarna omkring Lund, men också af stadens damer, och Lycka såg åtskilliga bekanta, hvilka dock icke tillhörde hennes föräldrars umgänge. Många förvånade blickar följde henne upp genom gången till professor Becks stol, där plats vänligt bereddes henne.

När sedan den berömde, af sin församling så högt uppburne läraren stod på predikstolen, greps Lycka visser-

ligen af vördnad, kännande makten och inflytandet från en kristen personlighet, men ej en fläkt af värme mötte hennes ande, ej en skynt af tröst skänktes hennes betryckta sinne.

Redan de första orden, som med den entoniga, något klanglösa rösten trängde till hennes öra, väckte hos henne en bestämd känsla af, att hon för sin del här ej hade något att finna.

»Huru länge ligger thu later? När vill thu uppstå af tinom sömn? Ja, sof ännu litet. Tag ther ännu en sömn före», så ljud ingångsspråket däruppe från predikstolen, och sedan likheten mellan »en lekamligen och andligen later» i många punkter skärskådats, behandlade »propositionen» uppståendet af syndasömmen och öfvergifvandet af den fria syndalefnaden.

Redan den första afdelningens första underafdelning var ägnad att revoltera den unga flickans sinne.

Det var en skildring af den fria syndalefnaden:

»Den består i, att en människa kan handla emot Guds bud utan något invärtes hinder, ehvad slags synd det måtte vara, hvilket gör, att djäfvulens rike någorlunda håller ihop, så att dess invånare ej stöta hvarandra utom då de mötas på samma syndaväg.»

Fru Beck suckade djupt, där hon satt i kyrkostolen, och vaggade lätt med öfverkroppen; och under den följande utläggningen i de många afdelningarna och punkterna hördes djupa suckar af rulse rundt omkring i bänkarna.

Det föreföll Lycka, som om detta suckande gällde henne eller den syndavärld, hvori hon förmenades lefva.

Hon visste mycket väl, huru de flesta af de människor, som här omgäfvos henne, betraktade och dömde hennes föräldrar och deras vänner; med vek ömhet återvände hennes tanke till hemmet därborta vid Gråbrödragränd, till den fromme milde fadern, som aldrig hyste en ovänlig tanke om någon, som hvarken dömde eller fördömde, utan alltid sökte finna lifvets ljusa sidor i allt och hos alla; hon såg sin kärleksfulla moder med det glädtiga lynnet ogrumladt af tyngande grubbel, hon, som ensam bar alla det dagliga lifvets småbördor, så att man och barn skulle så vidt möjligt kunna i ostörd harmoni framlefva sin dag.

Var ej detta ett lif efter Guds vilja? Att lefva i uppoffrande kärlek och glad uppfyllelse af sina plikter! Var det Gud mera behagligt att sucka och pusta öfver det lif han gett samt alltid i förstoringsglas upptäcka hvarje grand i sin nästas öga? Voro dessa människor, om hvilka hon visste, att många voro ovänliga, ohjälpsamma och penningälskande, voro de bättre än hennes goda föräldrar, som med sin sista slant skulle kunnat bistå en behöfvande och som aldrig läto någon ohulpen och otröstad gå från sitt hus? Var en pastor Böök mera välbehaglig inför Gud än en professor Levander eller än hennes kække, tappre, trofaste Gösta? Skulle Gud nödvändigt älska endast det fula, ledsamma och otrefliga? Hvarför hade han då skapat sol och blommor,

sjungande fåglar och lekande kattungar? Hvarför härlig vår och ljufvig sommar och icke evig dimmig höst eller kulen vinter? Skulle man för att vara andligt vaken då också vara blind för all världens skönhet, för allt, som väckte kärlek, ömhet och lifsglädje?

När Lycka kommit så långt i sina funderingar, slog hon med en liten smäll ihop sin psalmbok, som hon suttit och hållit uppslagen sedan sista psalmen.

Nej, hon trodde icke och skulle aldrig komma att i dessa kyrkogångares mening bli en troende. Hon skulle återvända med ökad kärlek till allt det hon ägde i hemmet — hvad detta var, tyckte hon sig se klarare nu, och för så vidt ångrade hon visst icke detta söndagsbesök. Och hur hennes lif än komme att gestalta sig, om till sorg eller glädje, så skulle hon dock behålla den vissheten, att om hon lefde i kärlek, om hon glömde sig själf för att glädja och lyckliggöra andra, så skulle Gud med faderlig godhet se till hennes svaga sträfvan.

Hon såg på Britta, som satt bredvid henne i sin mörka höstdräkt; det vackra ansiktet såg lidande ut; den svarta sammets hatten förhöjde hennes anletes blekhet, och hennes gråblå ögon hade ett uttryck af grubbel och sorg.

Lycka tyckte sig nu först riktigt förstå väninnan. Hon förstod, att det ej endast var tanken på Kurt och moderns motstånd, som så ofta skuggade hennes drag; hon förstod bättre än förr, hur svårt Britta hade att komma till den slutsats, som för henne, Lycka, var så naturlig. Ty hvad Lycka lefvat sig in i allt från sin barn-

dom, denna ljusa, kärleksfyllda värld, den kände Britta endast genom andra. Hennes fars milda godhet hade endast så att säga upplyft en flick af den förlåt, som utestängde flickorna Beck från den gladt leende människovärlden.

När mässan var slut och Lycka jämte alla de andra trädde ut ur kyrkan, vände sig fru Beck till henne och sade allvarligt, ehuru vänligare än annars:

»Det gläder mig, att äfven Lycka synes tillhöra de uppvaknande, som förstå att välja den goda delen. Ty här i St. Peders Kloster regnar det i sanning himlens manna!»

Lycka svarade intet härpå, men gick stillatigande bredvid de båda systrarna, till dess de kommit förbi Siemerska lyckan och in på Klostergatan.

»Tant Beck», sade hon då, »få inte flickorna promenera med mig litet ut åt landet?»

Fru Beck samtyckte och tog ensam vägen hem genom Skomakaregatan, medan flickorna veko af ner åt Söder för att gå ut åt Höjebro.

Just som de passerat tullhuset, mötte de Einar Falck.

»Se Einar!» utbrast Lycka gladt och vänligt, »det må man kalla tur — hur är det visan säger? 'Två vänner gör ett par, tre gör en långan rad' — nu ska' vi inte gå i långan rad!»

Hon fattade Brittas arm och gick raskt framåt, öfverlåtande den alls icke missbelåtna Annette åt Einars omsorger.

»Kom, Annette», sade denne, »vi låta flickorna gå för sig, kom, så taga vi oss en tur ner åt gamla vallen, där ser oss ingen, det är längese'n vi fick träffas i fred!»

Och Annette trippade gladeligen med honom, lycklig och förnöjd och glömsk af allt utom stundens betagande lycka: att obehöfvad få vara i Einars sällskap.

När de kommit ett stycke bort, där de kunde känna sig säkra för alla blickar, tog Einar henne hänryckt i famn, och hon slöt sig tätt upptill honom, med innerlig kärlek blickande upp i hans ansikte.

»Du, min älskling», sade han och kysste hennes lilla röda mun, »hur svårt det är att så sällan få träffas! Det är för din präktige fars skull, som jag icke går till er; att sitta där och spela schack med honom, utan att han vet, att jag för längesedan vunnit spelets drottning, det bär mig emot. Men tungt är det ändå att lämna Bööken fritt spelrum; jag vet, han kommer oftare än någonsin.»

Annette såg honom allvarligt in i ögonen:

»Ja Einar, han kommer ofta, och jag vet nog hvarför; men det gör mig ingenting nu mera, han skrämmer mig inte längre, ty förr än jag låter tvinga mig att skiljas från dig och förlovva mig med honom, förr, Einar, dörr jag — —»

Hon hade blifvit helt blek och talade med en för henne ovanlig fasthet och bestämdhet.

»Vi skola *icke* skiljas, älskade», sade han lugnande, slagen af hennes allvar, »vi skola lita på hvarandra och

vara trogna vår kärlek, om också hela år skulle gå, utan att vi finge träffas.»

»Ja, det blir nog inte ofta i vinter», sade Annette nedslagen. De gingo en liten stund bredvid hvarandra under tystnad.

»Nej men Annette», utbrast slutligen Einar, »jag håller på att glömma min sista visa; den är till dig, min allra käraste lilla fästmö! Se här — —»

Han räckte henne ett papper.

»Läs upp det för mig, läs det själf, Einar», sade Annette åter glad och lade sin arm förtroligt i hans, medan han läste:

»Må andra prisa den klara sol
och stjärnehvalfvet från pol till pol,
jag vet två ögon blå,
som lysa mer ändå.

Du röda ros — ja, visst är du skön!
Och skön är liljan, så hvit som snön,
men dina ögon blå
långt skönare ändå.

Visst blickar Luna så ljuf och mild,
af ömhet strålar dess hulda bild;
men i de ögon blå
finns mera ljuft ändå — — —»

Medan de så i den första skära kärlekens berusning vandrade framåt den höga gräsbevuxna jordvallen,

förgätande allt omkring dem, förgätande, att elaka och spionerande ögon kunde följa dem, fortsatte Lycka och Britta vägen fram, som ledde till ån.

Efter att en stund hafva gått tysta bredvid hvarandra drog Britta ett djupt andetag, stannade och utbrast, i det hon lät blicken glida bort mot den fjärran horisonten:

»Ah, så härligt att åter vara ute under Guds fria himmel! Lycka, se så ljus och vänlig oktoberhimlen är, se, solen glimmar fram — se därborta, hur Sundstrimman glittrar! Jag älskar lifvet, jag älskar Guds sköna skapade värld!»

»Också du, Britta!» sade Lycka med ett sakta jubel i stämman, »också du tänker och känner som jag! Ja, jag vet det väl, att älska denna värld, som vi fått att lefva vårt lif uti, det kan ej vara synd, o nej! Sorg och glädje äro båda af Gud, icke endast sorgen! Han unnar oss glädjen, och ger han oss sorgen», tillade hon saktare och litet vemodigt, »så blir den i alla fall lättare att bära, om vi ha solsken att minnas, kanske också att hoppas — —»

Och Britta berättade för Lycka det samtal hon haft med pastor Böök om Wallin samt citerade

»Guds son var glädjens vän; han själf med mänskohjärta tog del i mänskors fröjd så väl som deras smärta» —

»Är inte det trösterikt, Lycka?» fortsatte hon. »Men för pastor Böök har jag en verklig afsky — och *det* är nog en syndig känsla!»

»Men det är väl inte underligt», sade Lycka i harm-
sen ton, »ty det må man väl säga, att han mer än de
flesta här i Lund frestar en till människofientliga tankar.»

Under allvarligt samtal hade flickorna hunnit ner till
ån. Öfver slätten hvilade höstdagens enslighet; stubb-
markerna voro grå, men höstsäden stod frisk och grön.
Vägen var ödslig, och intet ljud afbröt den djupa tyst-
naden.

Men betydligt upplifvade och stärkta af sina ömse-
sidiga förtroenden återvände Lycka och Britta till staden,
utanför hvars södra tull de åter sammanträffade med
Annette.

Einar hade i ett hasselsnår nedanför vallen tagit ett
mycket varmt afsked, om hvilket Annettes röda kinder
skvallrade.

XVI.

Oktoberregnet öste ned och förvandlade Lunds leriga gränder till verkliga gyttjefloder; stormen hven omkring gathörnen, lämmar och dörrar smällde, och att sträfva sig uppför Kyrkogatan förbi domkyrkan var nästan en omöjlighet.

På Lundagård hvirflade de gula våta löfven; studenterna skyndade hopkrupna i sina ytterrockar eller insvepta i sina slängkappor till och från föreläsningarna, och en och annan professor i lädergaloscher stretade med sin blå bomullsparaply emot stormen.

Den mörka eftermiddagen hade redan börjat lida till skymning, då Tegnér å sin öfverfyllda auditoriesal i det nybyggda universitetshuset inom Lundagårds inhägnad kom underfund med, att han redan i nära två timmar framställt »stilen och språket i Iliaden». Atis, som låg vid hans fötter i katedern, hade också redan en stund smågnällt och visat tecken till oro, men sprang nu muntert upp och viftade med sin trubbiga svans, när hans herre långsamt reste sig, satte hatten på och lämnade rummet.

Med glada språng och skutt skyndade det kloka

djuret öfver Lundagård, stannade ett ögonblick i porten utåt Lilla Torg för att se, om hans husbonde tilläfventyrs skulle ha afvikit från sin nästan dagliga vana, men fortsatte sedan lugnad uppför trappan i det hus, där professor Levander hade sina rum, samt skrapade gnällande på dörren.

»Se så, nu ha vi strax Tegnér här», sade Levander leende till de redan samlade vännerna, i det han öppnade dörren och insläppte hunden.

De båda ej särdeles stora, enkelt möblerade rummen voro höljda i tobaksrök, och de tända ljusen belyste mycket svagt den utvalda grupp, som slagit sig ned i värdens sofrum, hvilket låg innerst.

Grensle öfver en trästol och med armarna omkring dess raka rygg satt professor Lidfors med skämtet på läpparna; tvärs öfver sängen låg Agardh med benen på en stol, lifligt demonstrerande sitt älsklingstema: den naturvetenskapliga forskningens betydelse; håret hängde något oredigt ned öfver den höga pannan, kraft och energi präglade de skarpt mejslade dragen, och de stora blixtrande ögonen, som icke tycktes lämna det ringaste föremål obemärkt, strålade af eld och snille.

I soffan vid det runda bordet sutto professorerna Lidbeck och Hagberg; värden själf sysslade med tillredandet af bålen, som stod midt på bordet.

Alla rökte tobak ur långa kritpipor, och man afväktade endast Tegnér's ankomst för att fylla glasen. De välkända stegen hördes ute i trappan; vänd mot dörren,

deklamerade Levander med höjd stämma och med en lätt travestering af Homeros:

»Stå ej därute, o allas vår vän, ty eljest måhända saknas en drott i vår tropp, som nu sig glädtigt församlat inne hos mig för att här rådslå på öfliga viset.»

Dörren gick upp, och den väntade inträdde, mött af lifliga hälsningsrop.

»Hu, denna sumpiga håla», utbrast han och skakade regndropparna af sin hatt, »själfva tankeförmågan nedtynges af all denna väta! Lundalifvet här i dimma och skumrask är en ständig förberedelse till döden — —»

»Goda gosse, glaset töm!» gnolade Levander, i det han kredensade den sistkomne gästen ett glas af den doftande och sjudande drycken samt därefter fyllde i åt alla de andra.

»Skål, mina herrar», sade han därefter, »en dag som denna behöfver man sannerligen bättre än någonsin dricka märg i benen!»

Alla tömde sina glas i botten utom Agardh, som efter att hafva smuttat därpå sköt det från sig.

»Se Agardh! Har du allt jämt bålkräck? Vet du ej, broder, att den, som sviker i dryckjom, sviker ock i androm styckjom!» menade Hagberg.

»Åh, Agardh vurmar bara för vattenlafvar», sade Tegnér leende, »och sådana ingå icke i bror Levanders bålblandning!»

»Agardh höll på att bevisa, just som bror Tegnér

kom», yttrade Levander, hvilken som uppmärksam värd icke ville låta sin väns älsklingsteori obeaktad förfalla, »att ingen idé, utom ärans och religionens, räknar så många martyrer som naturhistoriens!»

»Det var mig en kejsare, som confrater Beck skulle ha sagt. Hur bevisar bror då det?»

»Beviset ligger i den orsaken, att naturens studium har tvenne egenskaper gemensamma med äran och religionen, nämligen att på en gång vara objektivt och estetiskt, att på en gång omfatta ett yttre objekt och tillika genom denna uppfattning sysselsätta känslan på det lifligaste.»

»Nå, likt religionen borde den då icke endast bilda martyrer utan också fromma och blida människor», sade Hagberg, knackande askan ur sin pipa och stoppande den på nytt.

»Det gör den också», svarade Agardh, halfresande sig i sängen och strykande håret åt sidan. »Har bror väl någonsin i naturvetenskapens historia sett dessa vilda, bittra, förkättrande tvister, hvilka äro så vanliga inom de öfriga vetenskapernas område — ej heller skall du finna denna orättvisa emot andras förtjänst.»

»Fördragsamhet», inföll Tegnér, »det är geniets religion!»

»Men huru långt står ej den officiella kristna religionen tillbaka i det stycket?» sade professor Levander. »På sann religion tror jag på fullt allvar, men då skall den verka just hvad Agardh säger: goda och fromma männi-

skor i *lifvet*, ej blott ljudande tungor med gudeliga ord och hårda hjärtan.»

»När jag sist besökte min svåger Billow i Sala», ytttrade Tegnér, »så hörde jag, att man däruppe i Västmanland kallar vägvisare för 'präster', emedan, som allmogen säger, de väl visa vägen, men aldrig gå den själfva.»

»Hvad de rätta stockprästerna och ifrane angår», menade nu Lidbeck, »så ha de sin beprisade religiositet för ganska godt köp; det är omöjligt att *tvifla* på en sak, om hvilken man intet *vet*.»

»Ja», inföll Tegnér, »de smälta dogmerna som strutsen stenar, och en sådan digestionsförmåga kalla de religiöst sinne.»

»Skada», sade Levander, »att ej våra teologer vid universiteten kunna bättre hyfla af den grofva okunnigheten hos våra prästkandidater. Det är alldeles nödvändigt, att något måste göras för deras humanistiska bildning.»

»Ja, detta är enda medlet», förklarade Tegnér, »hvarmed de skola kunna bibehålla den öfverlägsenhet, som anstår en lärare. Icke blott teologisk lärdom, utan ock profan och populär bildning. Ty så länge prästen ej är den lärdaste i sin församling, så länge han är främmande för något, som ingår i den allmänna bildningen, så länge blir han själf och den lära, han förkunnar, förbisedda. Ingenting är mig mera motbudande än en okunnig präst; det är som en blind målare och en halt dansmästare.»

Tegnér tömde litet ifrig det af Levander ånyo påfyllda glaset.

»Men så länge hvem som helst kan bli präst i dessa prästmedicinens dagar, kan man ej begära så mycket af dessa medicine teologer», sade denne senare.

»Bror Tegnér själf har ju ett skötebarn här vid akademien, som får inviga en ny religiös æra, unge Falck», smålog Lidfors.

»Åh han, poeten!» utbrast Lidbeck. »Han är ju mest af allt tegnerid, med din tillåtelse, kära bror, den förste tegneriden, fast man om honom torde kunna säga, att

hans vers till hälften blott är oceanen lik,
den har väl intet salt, men är på vatten rik!»

»Jag för min del», sade nu Hagberg, som en stund suttit tyst och utsändt väldiga rökmoln, »jag håller mindre på lärdom, ren lärdom, än på human allmänbildning, som skapar en human åskådning. Ecce homo — det är *det* våra präster borde lära sig. Hvad de behöfva är en öppen blick för det verkliga människolifvet, en blick som ser, att det mellan de båda polerna himmel och helvete finnes just denna mångskiftande värld med dess Jakobsstege, som når från jorden och upp till gudafadrens tron — en blick som ser, att på denna stege äro olika stadier, att den ena människan kommit närmare målet, medan den andra ännu befinner sig på nedersta pinnen — *men* att alla dock gå på *samma* väg till samma mål. Det är detta de ej se, dessa asketismens förkunnare, och däraf deras hårdhet och dömande i de stycken, där själfva deras förebild, Henrik Schartau, tack vare sin större bildning dock visar mera humanitet.»

»Intoleransen är dock utmärkande för hela hans riktning», inföll Agardh; »jag skulle vilja kalla all intolerans för inskränkthetens kännemärke, vare sig i religion, politik eller litteratur.»

»Ni nämde unge Falck», blandade sig Tegnér åter i samtalet; »det är en lofvande och begåfvad ung man, om han ock såsom många andra på poesimens område förlyfter sig på Thors hammare, då han med behag och framgång kunnat föra ett lättare vapen. Men ej är det mig han skall följa, och ej är det han, som kommer att bli vår kyrkas nye reformator. Den mannen han bör taga till sin förebild, den mannen står redan midt ibland vårt folk. Det är något af David hos honom, men ännu mer af en kämpande Jakob. Och inom hans eget bröst kämpa himmel och jord, himlen antagligen med seger.»

»Tegnér har rätt», ropade Hagberg, »det är Wallins namn, som kommer att bli det största inom svenska kyrkan.»

»Det är det redan», fortfor Tegnér; »den riktning han representerar är den värdigaste, sannaste och mest kristliga i denna religiösa obskurantismens tid. Ja, det är en glädje att se, huru han står och visar ryggen åt den gamla och tänderna åt den nya sekten — neologien och asketismen. En härlig attityd för öfrigt, den jag önskar, han aldrig måtte förändra. Men en smula för gudelig synes han mig stundom. När man af Davids arfskap fått harpan, kunde man väl lämna ruelsen åt andra syndaträlar.»

»Men han är dock humanitetens representant inom vår svenska kyrka», invände Hagberg; »det är han, som skall göra religionen till en de bildade intelligenta människornas hjärtesak — ty två ting utgöra prästen, nit och bildning.»

»Nå, men dessa två ting», invände Lidfors, »fattas dock icke den asketiska riktningens representant hos oss, Schartau.»

»Visserligen», svarade Levander, »men ehuru själf i besittning af human bildning, aktar han den dock för ringa, och därför komma hans lärjungar att urgera denna mästarens uppfattning in absurdum och göra ljusets och universalismens religion till mörkrets och skräpvråns.»

Den fine humanisten talade med ovanlig skärpa.

»Vi se redan frukterna», tillade Lidfors. »Se på denne Bök — är han ej en illustration af denna tes? Det brinner med blå lågor, det luktar svafvel ur hans kristendom.»

»Kan man», frågade Agardh ironiskt, »öfver hufvud taget som kristendom benämna dessa predikningar om Satan och hans anhang?»

»Bök är en bastard», inföll Tegnér, »en oäkta lärjunge af Schartau utan att därför vara en äkta son af pietismen heller — en egendomlig Hermafrodit, uppstigen ur de lundateologiska riktningarnas skum.»

»Emellertid», sade Hagberg i lugnare ton, »ha ju dock verkligt humana personer också slutit sig till Schartau, utan tvifvel mera påverkade af hans onekligen helgjutna

personlighet än af hans läror. Vi ha ju confrater Beck, en af de bäste och främste i vår krets, och unge Wickelius, denne noble konstnärssjäl, som vördar Schartau och dyrkar skönheten.»

»Men om Beck är en representant för det bästa hos schartauanerna, så är hans hustru däremot detsamma för det missförstådda, om ock ärligt kristliga sinne, för detta till fanatism gränsande världsförakt, som alltid för gudeliga talesätt på tungan.»

»Det är ett nytt slags pietism, hvars födelse vi bevittna», anmärkte Hagberg, »den glömmer, att den Gud, som lade tåren i vårt öga, äfven lagt leendet på läpparna.»

»Ja», afbröt Tegnér, »och den vill, att leendet skall kväfvast, och att med konst tåren skall fasthållas, såsom den prisma, genom hvilken man skall se världen och lifvet.»

»Pietismen», sade Levander, »är gråtmildheten satt i system.»

»Och genom sin olycksdiga uppfattning af förnuftet såsom en ond gåfva, hvilket skall dödas, leder den till andens själfstympning», tillade Agardh.

»Dock måste vi erkänna», invände Lidbeck, »att tron på Guds nåd är kristendomens kärnpunkt.»

»Äfven jag tror på Guds nåd», utbrast Tegnér med strålände ögon, »men jag hatar gudsnådeligheten både religion och poesi — särskildt i den senare, som aldrig kan tvätta hedningen af sig. Det fanns intet dopvatten i Aganippen.»

»Bravo, Tegnér — skål, mina herrar!» sade Levander. Man tömde glasen, som ånyo fylldes.

»Men till och med Wallins sångmö håller på att gå i kloster och det i sina bästa år», anmärkte Lidfors leende.

»Och misshaglig är den framför allt för herrar filosofister! De äro eljest just ej så särdeles noga i sin moral, men i nya psalmboksförslaget ha de ridit sig upp på denna rad: 'och heder gif åt den dig födt'; den är ur hans födelsedagspsalm; verbet 'föda' har, så urgera de, då det säges om en enda, betydelsen af *procreare*, men då det säges obestämdt om flera betyder det *nutrire*; att bruka ordet, dem, i stället för 'den' skulle vara mindre ekivokt, påstå de.»

»Han lär också i Polyfem blifvit anfallen för sitt parafraserande öfversättningsmanér af latinska skalder», sade Levander.

»Och som en del af den litterära pöbeln anser Iduna såsom endast en gren af den polyfemistiska sekten, så sökte Wallin till svar på deras tal att förmå mig», berättade Tegnér, »att i Iduna formligen afsvärja mig djäfvulen och allt hans väsende; men som ingen förnuftig människa skall kunna finna något polyfemisteri i Iduna, så ansåg jag en sådan förklaring obehöflig.»

»Förr», yttrade Agardh borta från sitt sänghörn, »förr hette det inom litteraturen: *qui nequit scribere, non potest proscribere* — nu förhåller det sig alldeles tvärtom. Ingen proscriberar där mera dristigt och outtröttligt än den, som själf icke kan skriva en läsbar rad.»

»Jag vill säga så», menade Lidfors, »att förr förföljde alltid de store poeterna rimmarne såsom Parnassens vattenbin; nu, sedan denna förföljelse tyvärr aftagit, är det rimmarne, som förfölja poeterna och som anse sig för mästare af kupan.»

»Summa summarum», sade Tegnér, »den gode Hammarspik är ett litterärt skadedjur, som man gör rätt i att gå på skall efter. Af polemiskt käbbel och så kallade kritiska omdömen ha vi nog i vår litteratur. Jag tycker det vore bättre, om hvar i sin stad försökte producera något dugligt i stället för att ideligen döma och anställa meteorologiska observationer öfver den litterära väderleken. Det är också obegripligt, att poesin själf, som är lifvets hälsa, skall antaga den fosforistiskt febrilitanta formen och utsminka sig med hektisk rodnad på de friska runda kinderna. Jag trodde, det där oväsendet en gång skulle taga slut.»

»Men det är i alla fall en moderiktning, och all poesi måste vara modär», invände Levander.

»Sant nog», medgaf Lidfors, »poesien får ej lukta antikvitetshandel; all poetisk behandling af ett forntida ämne fordrar dess modärnisering.»

»Hvilken svensk skald af oss yngre har väl lyckats däri såsom Geijer med sin 'Viking'», yttrade Tegnér varmt; — »i fråga om rent, härligt, naturkraftigt geni, står han främst af hela det yngre släktet.»

»Allt är modärnt, som berör och fångslar samtidens

intressen», förklarade den estetiske Lidbeck, »och om samtiden sysslar med antika saker, så bli dessa modärna.»

»Just så», inpassade Tegnér, »för poesien finnes intet förflutet. Hon är ögonblickets förskönande lif. Hon bär blott dagens färger, hon kan ej tänka sig det döda.»

»Mina herrar confratres», utbrast nu Levander, som rest sig och framtagit ett skrifvet blad ur sin plånbok; »sant säger Tegnér: poesien bär dagens färger — här se vi med anledning af en betydelsefull tilldragelse i en af våra vänners hus ett poem af honom själf, vår Esaias.»

»Ett nytt poem? Är det för Iduna?» frågade de andra lifligt.

»Nej, nej, visst inte, det är inte något poem, det där; det är bara ett litet plisanterie för Härbärgen», svarade Tegnér; »poesi har aldrig varit min sak — jag bara rimmar.»

»Gif det åt Agardh, — låt Agardh läsa det — det brukar han ju alltid — då kunna vi bäst höra, hur det låter!» ljöd det i den vittert intresserade vänkretsen.

Agardh reste sig upp och läste med sin uttrycksfulla röst och lifliga mimik det nya poemet, afbruten af skratt och bravorop från åhörarne.

Tegnér själf satt under tiden vårdslöst lutad upp i ena soffhörnet, med skalkaktigt löje på läpparna och emellanåt smuttande på sitt toddyglas:

»Hvad som har gått förut, govänner,
det vill jag här ej tala om.

Men det är visst, som hvar man känner,
 att frun till slut i barnsäng kom.
 Af glädje P—m var helt betagen,
 och L—ch var stursk ännu:
 men febern kom på tredje dagen —
 ack, stackars doktor, stackars fru!
 Nu blef det buller uti gården,
 allarm och jämmer, ränn och spring,
 och stolen kom från biskopsgården,
 den kungliga, med siden kring.
 Den stolen är en drottning värdig,
 men drottningen, den ädla fru,
 är gudi lof nu frisk och färdig,
 och stol'n har inter-regnum nu.
 Jag mins den kväll — må jag ej skåda
 dess like mer i mina dar,
 då död och doktor sutto båda
 och kände, huru pulsen var;
 och P—m af sorg var hälften galen,
 och biskopen var här helt kort,
 och E—m kom full i salen,
 och fan var lös, och jag sprang bort.
 Nu måste vakas hela natten,
 och här sprang fru, här sprang mamsell
 med senapsdeg och kokhett vatten
 i understubb och dusamell.
 Likväl att stunderna förkorta
 blef doktorn kvar i deras lag.

Kanske han bättre varit borta,
så tänkte biskopen och jag.
Kom så till råga uppå harmen
vårt tyska krig med skarpa skott,
och ingen droppa mer i barmen,
men bara feber och bankrott.
Fru L—s kom med sina flöden,
en Göta älf af bara di;
det var ändå en hjälp i nöden! —
Nu, gudskelof, det är förbi —
Till slut man ändtligt fick en amma
(från marken hämtades hon opp)
och det blef bättre i det samma
och litet brytning, litet hopp.
Och L—ch blef mera stilla,
Malena fick sig nya skor,
och vacker trefnad på den lilla
och glad förbättring på dess mor.
Se'n blef det dop på morgonstunden
med många namn och litet vin,
det onda än satt kvar i grunden,
i föttren nämlig på cousin.
Men se'n det ändtlig afsked tagit,
då kom där handbok, kom där präst,
och hvad som sedan sig tilldragit
det hör, govänner, till härnäst.
Bror P—m! nu ha vi gyllne tider —
din, Kneif, som länge stått på bår

(ty han var bisatt), nu omsider
 en hederlig begrafning får. —
 Var ingen barnsäng till i världen,
 fanns hvarken strupa eller bål.
 Gör därför om det! Skål för värden!
 Gör om det än! Vårdinnans skål!»

— — — — —
 Sedan Agardh tystnat, följde ett allmänt skålande och
 skrattande. Härbärgets små rum genljödo af skämt och
 glam, till dess någon plötsligt ropade:

»Men hvar ha vi nu 'Corpus delicti', värden i po-
 emet, har han ej syntts till i dag?»

»Han har öfvertagit vår gode Elias' syssla att studera
 'nyheter i tidningarna', svarade Levander skrattande; »det
 är torsdag i dag, veckobladet har kommit ut i efter-
 middag.»

»Hvad är det man säger om trollen!» ropade Lid-
 fors, då det i detsamma knackade på dörren till yttre
 rummet, och akademisekreteraren Palm brådskande in-
 trädde, med den drypande paraplyn i handen och utan
 att gifva sig tid att aftaga hatten.

Han tog ett litet nummer af stadens nyss utkomna
 tidning ur sin ficka.

»Stora nyheter, mina herrar», ropade han, »stora
 nyheter! Napoleon är slagen vid Leipzig efter tre dagars
 häftig batalj.»

»Napoleon slagen! Omöjligt! Otänkbart!» ljöd ett
 sorl genom kretsen.

»Resultatet skall vara», fortsatte Palm och läste ur tidningen: »60,000 dödade och bleserade fransoser samt 30,000 fångar — — — Hans Kongl. Höghet Kronprinsen, som i sju timmar oafbrutet varit, där striden rasade häftigast, befinner sig väl.»

Alla de närvarande hade sprungit upp och talade om hvarandra.

»Nu förlorar Danmark Norge!» utbrast Levander.

»Det är den absoluta uselhetens seger öfver kraften och geniet», sade Tegnér häftigt, i det han gick fram och tillbaka på golfvet med upprörda drag och blixtrande ögon. »Detta sorgespel i söder är uppfördt af harlequiner, under det att dumheten på parterren klappar händerna; det är en styggelse, hvarifrån både jag och hvar redlig man måste med afsky vända bort sina ögon. Och ser man saken ärligt, är detta till föga heder för Sverge.»

»Nu lärer väl snart alla de fördrifna furstarna återfå sina kronor», förmodade Lidfors.

»Bevare oss Gud», utbrast Tegnér, i det han stannade midt i kretsen, »för en återgång till de legitima styggelserna, som måste uppfylla hvarje frisinnad själ med förakt och afsky. Skall Napoleon, denne bragdernas furste, falla, så sker det icke genom hans eländige motståndare, dessa små kraxande roffåglar, utan därför att revolutionens stora mål, som var politisk frihet, af hans despotism tills vidare aflägsnats. Har han fallit, så är det i kraft af denna sin despotism, hvilken hos honom är ursäktlig, emedan den är alla starka sjäalars uniform; har han fallit, så är det,

emedan hans ande är vorden rakt motsatt den tidsanda, med hvilken han brottas.»

»Och som är starkare än han», inföll Palm, som fortfarande stod med hatten på och skålade till höger och vänster med det fyllda glas, som Levander räckt honom.

»Må vara», sade Tegnér, återtagande sin vredgade gång i det lilla rummet, »och jag säger: lycklig den, som kan låta bli att förarga sig öfver tidens infernaliska politik. Jag har ej denna lycka!»

»Bror Tegnér har rätt», yttrade nu Agardh, »det är icke svärden, utan tidsandan, som kommer att störta Napoleon. Det är opinionen. Ty hvem utskickade budkaflarna, då han hade alla Europas tungor och händer i sin makt? Hvem konspirerade, när spioner funnos öfverallt? Och dock, vi ha sett hur arméer uppstå mot honom rundt omkring. Det är opinionens elektriska fluidum, som utan ljud, utan eld, gick från hjärta till hjärta. Och för denna osynliga kraft är det, som Tidens Jätte kommer att falla.»

»Den opinionen», mumlade Tegnér harmset, »är dock med konst uppammad.»

»Tegnér, Tegnér», ropade en af de närvarande, »nu borde du skriva en ny krigssång!»

Den tilltalade tvärstannade och höjde hufvudet; det ljungade ovilja ur de blå ögonen.

»Hafver mycket vin gjort dig rasande, Paulus? Jag skulle dikta en sång för *detta* krig? Nej, och tusen gånger nej! Förr bröte jag min penna i bitar. Mot hvem föra

vi väl egentligen krig? Mot detta lilla olyckliga Danmark, som intet ondt gör oss? Kunna vi med våld taga Norge, så är det nog bra för oss, men en dylik eröfring från en värlös nation besjunger åtminstone inte jag!»

»Så mycket mindre», tillade Levander lifligt och varmt, »som det är vår akademis ära att hafva uträckt en broderlig hand mot grannarna hinsidan Sundet. Må det bli Lunds universitets sköna uppgift att söka hela och läka de hatets sår, som politik tillfogar folken! Må det i en framtid komma att sägas, att svenske män i Lund sågo rätt och klart och framsynt, då de ville uppehålla frändebänden och fostra frändekänslor! Vivat den skandinaviska broderstanken!»

Han höjde sitt glas och alla vännerna följde hans exempel.

»Nu går jag hem», förklarade Tegnér, i det han hårdt satte glaset i bordet, »och diktar en sång för den ensamme, för gudasonen, en sång för Hjälten! *Valete confratres! Ici Atis!*»

Och med sin trogne följeslagare gick skalden ovanligt lifligt ut för trappan att i mörkret, regnet och smutsen leta sig fram till sitt hem i hörnet af Stora Gråbrödersgatan.

»Och jag skall hem till min fru», sade Palm.

»Farväl för i afton, govänner!» ljöd det i kretsen. Enhvar skyndade att föra den stora nyheten vidare till hem och bekanta.

Levander släckte ut ljusen, som nu belyste ödslig-

heten i rummen, de tömda glasen och tobaksaskan på bord och golf.

Därefter begaf han sig med oro i sinnet bort till sina vänner Livius. Huru skulle de taga nyheten? Eller hade de fått bref? Han hade ej sett dem på några dagar.

Stackars lilla Lycka — skola sorgedagar förmörka dessa klara ögons glans? Stackars vackra, glada lilla Lycka!

XVII.

Den tid, som nu inbröt, var af långt större spänning än den tilländalupna.

I professor Livii hem gick husmodern lugn och verksam och bar som förut sin omsorg om allt och alla.

Men den eljest så språksamma lilla frun var nu tyst och betänksam, nästan likgiltig för alla stadens små händelser och vida mer än vanligt öfverseende mot pigor och gårdsdräng, när saker och ting, som ålågo dessa, gingo på sned. Allt, som annars i kök, ladugård och stall syntes henne så viktigt, var nu undanskjutet af tanken på son och svärson. Hennes man däremot lefde i sitt sanctuarium bland sina romare och med sin pipa i lycklig glömska af nuets händelser, och hustru och dotter aktade sig väl att rycka honom ur hans klassiskt lugna värld.

Lycka däremot hade nu alldeles förlorat sin glädtighet; hon skulle med lugn ha burit sorgen, men ovisshetens ångslan öfverväldigade henne. Hennes hurtiga, graciösa säkerhet hade lämnat rum för något hjälplöst, vekt, som särskildt i hög grad gick professor Levander till hjärtat.

Han var henne också under dessa veckor ett bättre

stöd än både mor och far. Och ofta, mycket ofta höll han henne sällskap, då hon ensam och ur stånd att på allvar taga itu med något arbete satt vid fönstret uppe i matsalen. Hans vänliga deltagande lindrade mycket hennes oro; ofta tyckte hon, att han liksom tog en del af hennes börda för egen räkning, så uppriktiga, så oegenlyttiga föreföllo henne hans ord och väsen.

Och han å sin sida fann verklig tillfredsställelse och lycka i att se, det han hade makt att så lugna och trösta henne.

En dag fann han vid sin ankomst den lilla familjen samlad i matsalen. Lycka läste högt för föräldrarna ur ett nyligen anländt bref.

»*Salve, salve confrater, de lefva! Våra gossar lefva — hvad var det jag sade, när de foro? Credo Deo, confide Deo — våra gossar lefva!*»

Professor Livius omfamnade sin vän, och tårar af glädje och tacksamhet runno utför hans kinder.

»Ja, Gud vare evigt tackad och lofvad för sin nåd!» sade fru Livius stilla med hopknäppta händer.

»Men», fortfor hennes man, »*abiit, excessit, evadit, erupit!*»

»Hvem? hvem menar bror?» frågade Levander förskräckt och förvirrad.

»Rosen, den tappre, olycklige mannen», upplyste fru Livius; »Lycka har fått bref.»

»Ja, farbror», sade denna ifrigt, »det har kommit bref, det är från Gösta; både han och Kurt äro oskadda men,»

hon ryste till, »det har varit förfärligt därute! Nu skall farbror få höra!»

Hon drog honom med sig bort till fönstret och föreläste för honom en och annan bit ur sin trolofvades långa bref. Det var skrivet från Leipzig, kort efter den stora tredagarsbataljen.

Föräldrarna hade efter den första hälsningen lämnat rummet. Professor Levander satt och såg på Lycka, medan hon läste; han iakttog med beundran hennes lifliga minspel och lyssnade till den låga röstens mjuka tonfall.

De långa mörka ögonhåren skuggade kinden, det blonda håret var rikt och glänsande i den modärna hårfrisyrans höga bubblor; den mörkgröna klädningen var något nerringad vid halsen, och genom den hvita huden skimrade de blå halsådrorna; den lätta ljusa bajadère, som hon under den höstkalla dagen kastat omkring sig, hade glidit ned. Hon var, där hon satt i det skumma rummet med de mörka tapeterna, en bild af det kvinnligt husliga behaget. Och professor Levander suckade tyst för sig själf: om det ändå blifvit honom förunnadt att vid *sin* härd få äga denna väna unga varelse, som nu under bekymret för sin älskade dag efter dag inför hans ögon höll på att förvandlas från sorglös ungmö till djupt tänkande kvinna! Om det ändå varit han, som vunnit hennes unga hjärta!

Det var endast med mycken ansträngning han tvang sig till objektiv åhörare.

»Ändtligen», läste Lycka, »finner jag occasion att sända ett bref, med underrättelse om att vi båda, Kurt och jag, med lif och lemmar oskadda sluppit undan dessa hemska och blodiga dagars fasor, som väl kunnat komma äfven den vildaste kosack att rysa. Som vanligt voro vi svenskar till allas vår missbelåtenhet hållna som reserv, men både Kurt och jag voro som adjutant och ordonnans med i elden; dessutom kom ock en del af artilleriet med, som det säges genom misstag af general Cardell.

Äfven lät vår höge Furste, sedan bataljen var afgjord, några svenska trupper från Schönfeltsidan inkasta sig i Leipzig. Därvid hände, att då några svenska kompanier och skvadroner undandrefvos af en skock fransyska kyrassièrer, sprängde general Adlercreutz fram midt i porten, slog tillbaka sin kappas, så att det blå ordensbandet syntes och skrek: stanna och skjut på mig, edra fähundar, ty här är ingen fara å färde! — Men någon fara var det visserligen, ty det sköts på oss från tak och gluggar, tills kanonerna måste fram, hvarefter kulor och drufhagel skickades in bland takpannor och hålen i murarna. Men under denna strid och piècernas afbröstning stupade major Magnus Rosen och flera af oss sårades, dock icke jag, ehuru för tillfället med i denna afdelning. Vi förlorade under detta framryckande af svenska trupper 150 dödsskjutna och 100 blesserade. Men framåt gick det, tills segern, om ock dyrköpt, var vunnen.»

Lycka afbröt sin läsning:

»O farbror, är det icke förfärligt! Tänk om det varit Gösta eller Kurt!»

Hon ryste och höll handen för ögonen.

»Jag borde», fortfor hon sedan att läsa, »väl rättast icke alterera ma chérie med dessa blodiga skildringar. Men för en soldats brud torde dock connoissancen om de tilldragelser, i hvilka hennes hjärtanskär deltagar, vara önskvärd, och dessutom torde de hulda föräldrar, hvilkas händer jag sonligt kysser, hafva intresse däraf.

Alltså får min dyra Lycka denna skrifvelse från det kvarter jag fått hos en coquette och pratsam tysk fru, visserligen redan till en ofarlig ålder avancerad. Som jag kallat henne 'Meine Frau' och ej 'Madame', hvilket af henne ansågs vara mindre galant, titulerar hon mig 'lieber Mann', förmodande att jag förstår piken».

Här hoppade Lycka med ett lätt småleende öfver ett långt stycke af brefvet, något förläget undvikande att möta sin åhörarens blick.

» — — Men nu till en kort framställning af dessa dagar, som i världens annaler skola förbli evigt märkvärdiga.

Dagarna före den 16 och 17 dennes voro förebud till den explosion, som förestod den 18. En half million människor fäktade emot hvarandra. Striden var långvarig och fasansfull; den begynte kl. 8 om morgonen och fortfor till nattens utbrott. 2000 kanoner voro ställda emot hvarandra. Många tappre stupade, utan att något deciderades.

Emot middagen började striden blifva mera allvarsam. Omsider förlänte Herren oss seger, och fienden blef vid nattens inbrott tillbakaträngd under Leipzig.

Under denna reträtt hände det horribla dåd, för hvilket hvarje mänskligt hjärta måste rysa, att Napoleon lät spränga Elsterbryggan, den enda som fanns att öfverkomma floden, medan ännu 10,000 fransoser befunno sig på denna sidan. Den polske Poniatowski och flere höge franske officerare drunknade vid försöket att komma öfver, och snart var floden fylld af döda och döende, jämmern och förbannelserna öfver den trolöse corsicanen voro förfärande äfven för oss, som kalla oss fiender. — —

Denna natt måste vi alla tillbringa ute på slagfältet under öppen himmel, där också vår Höge Herre bivuerade i ett improviserad tält af öfver stänger hängda, på fältet funna soldatkappor.

Hela natten ljödo de sårades och döendes skri, själfva luften hade en *odeur du sang*, som orsakade äckel. Alla omgifvande byar plundrades af det ryska röfvarföljet, som till slut togo dörrar och fönster ur husen, taflor, möbler m. m. för att därmed underhålla bivuakeldarna. Ännu innan dagen grydde, fick jag order att afhämta general Boye till Kronprinsen. Ridande begaf jag mig i mörka natten ut på upptäckt och blef anvisad en af de plundrade byarna, såsom varande generalens nattkvarter.

Ju närmare jag avancerade i byn, dess förfärligare visade sig ödeläggelsen; längs vägkanterna lågo sårade,

och svenske soldater lågo sofvande bland döde fransoser. Till slut träffade jag generalen nedanför kyrkomuren, där bataljen varit skarpast, liggande på rygg och snarkande förfärligt. Han hade valt en egen position för ro och hvila, ty han låg bland de flesta döda fransoserna, med ryggen mot en skjuten uppsvälld häst, mellan dess utsträckta ben, där han bäddat åt sig på sin utbredda kappa med hästbuken som hufvudgård. Jag måste väcka honom ur hans sköna hvila, hvaröfver han vardt mycket *désappointé*. Men upp från denna ovanliga *lieu de repos* måste han dock, muttrande och pesterande.

Den 19 i daggryningen drogo sig fransoserna in i Leipzig, men blefvo på fyra sidor angripna. Kl. 8 på morgonen framryckte Kronprinsen med hela Dess armé emot staden. Här blef träffningen än häftigare, men slutade så, att fransoserna måste retirera, hvarefter Kronprinsen intågade i Leipzig genom Grimmska porten.

Jag hade den lyckan att få åse, huru vår ädle, manlige och sköne Fältherre såsom värd emottog i stadsporten de ankommande monarkerna. Först hade Han dock besett den sprängda bron och tagit några fransyska officerare till fånga, dock med stor nåd och godhet. Kurt, hvilken under hela drabbningen måst i likhet med mig rida än hit och än dit, har till lön för visadt mod och sina dyra föräldrar till hugnad avancerat till löjtnant, äfvenså vill jag berätta, att den ringa skicklighet och courage jag kunnat prestera förskaffat mig ryttmästares rang och förmåner.»

»Ryttmästare!» inföll Levander. »Gratulerar kusin till denna glada nouveauté.»

»Ja, jag är så stolt och glad! Men hör nu på vidare: 'Kurt har gifvit mig en raconte, huru som han såg vår höge Furste med möda komma igenom ett österrikiskt kavalleriregemente, till dess soldaterna började ropa till hvarandra: holt mich der Teufel, ist nicht dieser der König von Schweden!' — —

»Men o farbror, nu kommer det värsta af alltsammans», sade Lycka upprörd, »Gösta skrifver och berättar, hur Rosen stupat; det är så hemskt och sönderslitande!»

»Låt bli och läs det om igen, lilla kusin», sade Levander vänligt, »kusins fästman borde ej skrifva om så uppskakande saker.»

»Men farbror», invände Lycka litet stolt, »Gösta skrifver ju för fler än för bara mig — det jag nu läser upp är allmän egendom, och major Rosen har ju så många vänner i Lund; men tag och läs det själf, bara den där sidan — farbror får inte läsa mer och inte se i slutet af brefvet, hör farbror!»

»Var tranquille därför, min nådiga lilla kusin», svarade han med sitt fina leende, »kusin kan alltid och i allting fullkomligt lita på sin gamle farbror!»

Mot hans vilja och honom själf omedvetet hade hans röst åter något af detta vemodigt ömma tonfall, som på ett sällsamt sätt berörde Lycka.

»Tack, käre farbror, nog vet Lycka, att hon i farbror confrater har en vän och rådgifvare, om hon

så skulle behöfva det», sade hon mildt och räckte honom brefvet.

Han emotstod frestelsen att kyssa den lilla hvita handen, tog brefvet och läste:

»Jag nämde», skref Löwenschiöld, »att Rosen stupade, när de svenska trupperna inträngde i Leipzig. Han blesserades af en musköt-kula, som ingick genom vänstra ögat och ut bakom örat. Detta hände, just som han red fram emot stadsporten, i samma ögonblick som hans skvadron för en stund blifvit bragt i oordning af de häftigt påträngande fransyska kyrassiererna. Han blef efterlämnad såsom död. Fransoserna, som funno honom, trodde honom vara afsomnad, klädde honom naken, gånge honom några slag i pannan med gevärskolfvarna, kastade honom till sidan af vägen och bredde öfver honom en halmkärve. Sent på aftonen, då allt var lugnt, kommo några af stadens fruntimmer förbi detta ställe, funno något röra sig under halmen och gingo dit att efterse hvad det var. I början häpnade de att finna en människa alldeles naken, men medlidandets känsla utträngde alla andra, och genom deras försorg blef han bragt till högkvarteret. Vår dyrkade Kronprins, som genast fick veta händelsen, sände sin lifmedicus till honom, men för sent; på natten drog denne tappre officer sin sista suck; hans sista ord lära ha varit en hälsning till någon, men till hvem förstod man ej — — —»

»Stackars han», hviskade Lycka med tårfyllda ögon, då hon åter emottog brefvet; »farbror, säg, tror farbror, att det var tant Maja Beck han tänkte på, innan han

dog? Och, o farbror, hvad skall väl hon känna, när hon får höra det? Hon skall ju en gång ha hållit af honom såsom jag af — — —», hon hejdade sig och tillade hastigt, »innan hon lärde känna farbror Beck.»

»Jag har hört något därom, lilla kusin», sade Levander allvarligt, »men det tillhör långt förflutna tider, och fru Beck har säkert för länge sedan förgätit sitt ungdoms-tycke — — —»

»Nej, jag är viss på, att hon icke gjort det», sade Lycka ifrigt, i det hon reste sig upp; »nog förefaller tant Maja bra sträng och kall, men jag tror, att en sådan kvinna som hon aldrig kan glömma; hon är som Britta, och Britta skulle heller aldrig kunna glömma; och —»

Hon tryckte handen mot sitt hjärta och talade lågt och varmt.

»Jag känner det ju själf, aldrig, aldrig skulle jag kunna glömma Gösta, och kommer han icke tillbaka, skall han falla därute, så skall jag ändå hålla honom kär till min sista stund!»

Tårar fyllde hennes ögon och kväfde hennes röst, men med ett af sina vanliga omkast i lynnet log hon i detsamma och sade:

»Men hvad är Auerbachs källare, farbror? Gösta skrifver, att han och Kurt där skola tömma en remmare rhenskt för det kära gamla Lund! Hvad menar han med det?»

Professor Levander hade under hennes häftiga utbrott äfven bleknat, som om hennes ord smärtat honom.

»Gösta menar», sade han vänligt, i det han steg upp för att gå, »att hans lilla fästmö skall vara vid godt mod och tro på honom och framtiden. Farväl, min lilla kusin! Tro på framtiden! Godt mod!»

Med en djup och ridderlig bugning för den unga flicka han älskade men aldrig kunde vinna, lämnade han rummet och gick med lätta raska steg tillbaka till sitt Härbärke.

XVIII.

Det var inemot Mårtensafton, och som vanligt vid den tiden var det barfrost med skrâis på alla rännstenar och håligheter i gatorna. I alla hus, både hos borgare och professorer, pågick som bäst den stora gâslakten, och de arma djurens gälla kackel, då de fördes till de många afrättsplatserna, hördes öfver hela staden.

Också hos Becks gjordes gâslefverkorf och koktes gâssylta, och Britta var dagarna igenom sysselsatt med att hjälpa sin mor i köket.

Det hvilade en tung stämning öfver huset, och till och med professorn gick oroligt af och an och hade ingen riktig trefnad.

Ty husets solsken, professors hjärtebarn, lilla Annette, hade under tårar och snyftningar fått lämna hemmet.

Hennes söndagspromenad med Einar Falck på vallen hade ej varit så obemärkt, som de trott; fru Kvistmans skarpa ögon hade sett en skymt af dem, då hon varit på söndagsmiddagsbesök hos en annan i stadens utkant bosatt änkeprostinna. Och ännu innan dagen förlidit, hade fru Beck fått veta sin dotters lättfärdiga beteende, vederbörligen utsmyckadt och utstofferadt.

Fru Beck hade blifvit mycket blek. Hon tackade väninnan för hennes vaksamma vänskap. Men inom henne ljöd det: »Maja Beck, detta är Guds dom! Nu skall du genom din dotter lida dubbelt straff för dina synder. Gud är en väldig hämnare, han straffar inpå barn och barnabarn. Ty — —», hon upprepade med darrande läppar versen för sig själf:

»Så länge Gud är Gud och Gud månd' blifva,
så länge skall ej plågan öfvergifva
Fördömdom all! Då lyktas vanden där,
när Herren Gud mer intet evig är — — —»

Hennes hjärta bäfvade för hennes barn. Huru skulle hon kunna frälsa henne! Hon skulle ej sky något medel, hvarken stränghet eller förmaningar, svede det därvid än så bittert i hennes hjärta; Annette skulle räddas till hvad pris som helst.

I sin man tyckte hon sig hafva för litet stöd; han var för vek, han såg ej med tillräckligt allvar på frestelsens fara. Ack, han visste ju ej, hur förfärande den kunde vara! Han var god och ren och anade ej, hvad hon, hans egen hustru, dolt för honom under så många år, han anade ej den skam, som hvilade öfver henne. Nej, hon måste söka en annan bundsförvant, och kunde hon finna någon bättre än den förträfflige pastor Böök? Hos honom fanns det sanna allvaret, han var just den rätte, åt hvilken hon kunde förtro sig. Han skulle förstå henne och hjälpa henne att rycka Annette undan förförelsens garn och syndens snara.

Hon visste, att han skulle komma senare på aftonen. Men hon ville först i enrum hafva talat med sitt förvillade olyckliga barn.

Hon gick upp på flickornas rum och inträdde, just som Annette stod i begrepp att nedlägga Einars verser till de öfriga i lönlådan. Britta var för ögonblicket ej inne. Förfärad försökte Annette att hastigt skjuta lådan in, men moderns röst hejdade henne.

»Jag vill se, hvad du har; tag fram allt, hvad du där döljer!» ljöd hennes stränga bud. Och Annette var nödsakad att lyda. Upprörd af fasa betraktade fru Beck den lilla packen af verser.

»Du arma barn», sade hon, »har det redan gått så långt! Har du redan blifvit så insnärjd i förförelsens konster, att du ej endast bedrager dina föräldrar, utan ock lyssnar till frestarens dårande ord! Hvar var du efter mässan — tala sanning, Annette, jag vet allt.»

Gråtande måste Annette bekänna, att hon promenerat på vallen med Einar Falck.

»Unga Falck är från denna stund för alltid förbjuden vårt hus», sade fru Beck; »han är en hycklare och bedragare, som under falskt sken innästlat sig hos oss — —»

»Nej mamma», vid denna anklagelse mot Einar reste sig med ens Annettes hittills förkufvade energi, och hon vände sig beslutsamt till modern, som häpen betraktade henne, »nej mamma, Einar är icke sådan, han är god och ädel, han är sann och — jag håller så mycket af honom — —»

»Annette, Annette!» utbrast modern förfärad.

»Ja, jag älskar Einar, mamma, och han mig, det är intet bedrägeri, fast vi varit rädda — — —»

»Därpå känner man synden, att hon döljer sig i mörka natten», sade fru Beck doft; »men det säger jag dig, Annette, aldrig mera vill jag höra sådant tal från dina läppar. Så som jag söndersliter dessa pappersblad», hon lät handling följa orden utan att beakta en sakta kvidan från Annette, »så skall du ur ditt hjärta slita denna böjelse och förjaga denna frestelse.»

»Aldrig mamma, aldrig sviker jag Einar!» ropade Annette högt snyftande; hennes ansikte var vanställdt af skräck, men hennes ord voro bestämda. Och alla moderns förmaningar förmådde ej från hennes läppar framlocka ett ord af ånger eller en bön om förlåtelse.

I hennes hjärta rådde tvärtom, trots all förskräckelse och sorg, en jublande fröjd öfver att fritt kunna älska den, åt hvilken hon gifvit sin tro. Nu när allt var upptäckt, var också hennes rädsla borta. Hon kände en inre visshet, att *hon* hade rätt, att hennes kärlek ej var syndens frestelse, utan lifvet själft, rent, högt, allvarligt. Hennes tro på Einar skulle vara orubblig, och en gång, hon var säker därom, skulle han till och med tvinga hennes moder att taga tillbaka sina hårda ord, tvinga henne därtill genom högheten i sin karaktär.

Det var med klappande hjärta hon följde modern ned i salen; hennes ansikte var förgråtet, men hon var oböjd i sinnet.

Och när senare på aftonen pastor Böök i samma ton, som den han begagnade i domkyrkan, och därtill manad af fru Beck förehöll henne det syndfulla af en världslig kärlek, då förstockade hon sitt hjärta — likt Farao i världen, tänkte hon, i det ett litet svagt leende flög öfver hennes läppar.

»Mamsell Annette, mamsell Annette», sade pastor Böök, »är i stor själafara, så länge det syndiga unga hjärtat är i en så vacklande ställning och, såsom hafvets vågor, drifves af begärelsernas eller passionernas väder. Ack mamsell, det är med blödande hjärta jag talar så rent ut — men förr än mamsell genom Guds andes upplysning fått se sig brottslig emot hvartenda Guds bud, förr — — —»

Han hejdade sig ett ögonblick, då Annette plötsligt med ett uttryck af obeskriflig harm och afsky vände emot honom sitt blossande ansikte, mot hvars oskyldigt barnsliga uttryck de blå ögonens nu fasta och allvarliga blick kontrasterade.

»Ja, förr än mamsell fått en salig upplysning och visshet härom», fortfor pastorn, med salvelsefull ton döljande sin inre förargelse öfver den annars så fogliga flickans tysta och föraktfulla motstånd, »förr kan det ej bli någon rätt förlägenhet efter frälsning, och — — —»

Han afbröts af professorns och Brittans inträde.

»Hvad står här på? Hvad fattas Annette?» sporde fadern förvånad sin hustru och stannade i dörren. Britta anade genast sammanhanget.

»Pappa, ack pappa, hjälp mig!» ropade Annette och

kastade sig gråtande till hans bröst med armarna om hans hals. »Jag har felat, men förlåt mig, pappa, förlåt mig, kära, kära pappa, låt inte pastorn tala så förskräckliga ord till mig!»

»Hvad har då barnet gjort, Maja?» sade professorn vänd till sin hustru; med ena armen tryckte han sin dotter, ömt skyddande, intill sig och tröstande strök han henne öfver håret:

»Si si, barnet mitt, lugn, lugn! Vi ska reda ut det här med lugn. Och vet bror Böök», fortfor han med kall ton, i det han vände sig till den litet handfallne och förvirrade prästen, »det här tycks vara en sak af så rent privat familjenatur, att någon annans inblandning ej torde vara på sin plats — — —»

»Visserligen, visserligen vördade farbroder i Kristo», sade pastorn med låtsad ödmjukhet, »men tillåt mig endast bedja, ja besvära mamsell Annette att hafva hjärtats tillit till en för unga sjäalars väl nitälskande lärare.»

»Jag själf är och vill vara min dotters lärare», svarade professorn i bestämd, något kort ton, »farväl, farväl bror Böök.»

Pastorn aflägsnade sig snopen, och fru Beck berättade för sin man sakens förlopp, medan Annette, hvars spänstighet slappnat, hopsjunken och snyftande ännu hvilade i sin fars armar.

»Min hustru», sade denne allvarligt, »mig tyckes, som om vi ej för hårdt få bedöma barnet. Annette har felat djupt, då hon fört sina föräldrar bakom ljuset. Men illa

skulle jag känna min lilla flicka, om ej dessa tårar betyda ånger däröfver. Och detta anser jag hufvudsaken. — Hvad det andra angår, att barnet fattat tycke för unge Falck — —»

»Beck, Beck, du söker väl aldrig urskulda denna farliga förblindelse!»

»Min hustru», sade professorn lugnt, »du glömmmer, att också vi — att du själf en gång varit ung —»

Hans ögon fingo ofrivilligt ett egendomligt uttryck som hans hustru aldrig förr iakttagit.

Fru Beck ryckte till; något mörkt, dystert kom i hennes blick, hon öppnade läpparna som för att svara, men slöt dem åter och vände sig bort. Hennes man såg sorgset på henne och suckade.

»Si, min hustru», sade han blidt, »för mig står ungdomskärleken såsom en fager, späd blomma, naturens egen sköna skänk åt människorna; det gäller endast att väl vårda och vakta den. Annette, mitt barn, visar sig unga Falck värdig, märk noga, fullt värdig som man och präst, då, men också endast då skall jag anse honom värd en ren och oskyldig flickas kärlek — —»

»Ack pappa», sade Annette, i det hon lyfte sitt lilla rödfläckiga ansikte upp emot honom, »han skall göra det, han skall göra det, gif honom tid att få visa det!»

»Beck, Beck, förblindade man!» mumlade fru Maja i vanmäktig ångest.

»Ja, han skall få tid därtill. Men till dess så skett fordrar och begär jag af min dotter, att hon ej vidare har några möten med eller mottager några meddelanden från

honom. Och som straff för det fel du begått, mitt barn, vill jag och mamma, att du för någon tid lämnar hemmet. Jag skall skriva till svåger Hult där nere i Skytts härad, att du får vara där, till dess vi åter kalla dig hem. Se så, Annette, gå upp på ditt rum och lugna dig. Mamma och jag skola tala vidare härom.»

Han kysste henne på pannan.

»Gå med din syster, Britta», sade han.

Britta fattade faderns hand och förde den varmt till sina läppar.

Annette såg honom allvarligt in i ansiktet, hickade ännu litet efter gråten och sade:

»Kära pappa och Britta, glöm inte att mata mina dufvor, då jag är borta!»

»Gån, mina barn», sade han rörd och slöt dem än en gång i famn, »och visen, att I icke sviken edra föräldrars tillit!»

Under allt detta hade fru Beck känt bittra tankar uppstå inom sig. Här stod hon så allena, öfvergifven, ja förbisedd. Men förr än hon skulle gifva efter, förr än hon gån sitt samtycke till Annettes förlofning med Einar Falck, förr skulle Annette — hon hejdade sig förfärad i tankegången.

»Nej, nej», mumlade hon för sig själf, pinad af inre ångest och smärta, »icke så — icke Annette — ack Gud, Gud, skona mitt barn:

Skall ju så ske, att straff och ve
på synden följa böra,
så risa här och skona där,
låt mig få boten göra!» — — — —

När professorn senare på kvällen samtalade med henne om det skedda, förvånades han öfver att finna henne helt tvifvelrådlig och närvös, men han ansåg, att detta kom sig af modershjärtats naturliga kamp mot den af plikten förestafvade, ehuru öfverdrifna strängheten. Själf kunde han ej utan tårar tänka på sin dotter och huru hon skälvande sökt skydd i hans armar.

»Si, Maja är för sträng mot barnet», tänkte han, »min lilla oskyldiga, älskade flicka!»

Så hade förhållandena tillspetsats, när Annette fick utbyta sitt hem i Lund mot prästgården långt nere på den ödsliga Skanörs ljung.

XVIII.

Efter Annettes afresa hade det, som sagdt, blifvit tomt och ensamt i det Beckska hemmet. Professorn saknade sin solstråle; han saknade äfven Einar och schackspelet. Göran Wickelius förberedde sin resa till konstakademien i Stockholm och syntes mera sällan till i familjen. Fru Beck var starkt sysselsatt med höstens husliga bestyr, framför allt talgstöpningen, och nu på sista tiden, såsom nämnt är, med den viktiga gåsslakten, vid hvilken Britta var henne behjälplig.

Professorn tittade allt som oftast inom till Livius', med intresse spörjande, om de fått nyheter från kriget. Morgonen efter ankomsten af ryttmästar Löwenschiölds sista bref hade han på gatan mött Levander, som berättade honom det väsentliga därur.

Han gick hem allvarlig och försänkt i djupa tankar. Ehuru han aldrig med ett ord för sin hustru antydt, att han kände till hennes ungdomshistoria, visste han dock mycket väl, att den stupade var den, som på sin tid ägt hennes hjärta i högre grad än han själf ännu i denna dag. Under deras långa äktenskap hade han efter hand

lärt sig förstå kampen i hennes inre, och hoppet att så småningom fullt vinna hennes hjärta hade krympt ihop, ju klarare han såg, att hennes bitterhet, själfva den fanatism, hvarmed hon omfattade den schartauanska riktningen, att allt detta endast var det sätt, hvarpå hennes förtviflade själskamp yttrade sig; han förstod äfven, att han måste låta henne förbli i okunnighet om, att han kände hennes hemlighet; hennes djupt och starkt anlagda natur skulle aldrig kunnat bära den förödmjukande känslan af att hennes man hade vetskap om hennes ungdoms vilda äfventyr. Men han hade med resignation och tålmod oafåtligt varit henne en öm och god make. Nu såg han det som sin plikt att i hemmet, innan han blefve förekommen af någon annan, meddela nyheten om Rosens död, men så, att hon i hans ord ej skulle finna någon dubbelmening.

När han inträdde i matsalen, ännu halfmörk i novembermorgonens gråkalla dager, sutto hans hustru och dotter redan vid frukostbordet, väntande hans ankomst.

Efter en stund berättade han med lugn röst och utan att se upp om sitt möte med Levander och nyheten om Lyckas bref.

Han märkte, att Britta hastigt lade ned sin sked, som om oron hindrade henne att äta.

»Både ryttmästaren och löjtnanten äro osårade», sade han. Han såg på Britta, som häftigt rodnade och såg häpen ut.

»Ty Kurt är i det här laget löjtnant», tillade han godmodigt leende.

»O pappa, så roligt!» utbrast Britta lifligt; »jag menar», fortfor hon litet förvirrad af moderns tillrättavisande blick, »för farbror, tant och Lycka; de måste vara bra glada.»

»Men många ha dock fallit eller blesserats», fortfor professorn långsamt; »bland de förra nämnas majorerna von Döbeln och Rosen — kanske man misstagit sig — —»

Fru Beck rörde sig icke ur fläcken, hon fortfor att äta, som om hon ej uppfattat orden. Hennes ansikte var färglöst ända ut på läpparna.

När frukosten var slut, lämnade hon plötsligt rummet utan att som eljest öfvervara morgonandakten.

Tjänarne kommo in, blickade litet förundrade på husmoderns tomma stol, men professorn föreläste som vanligt dagens betraktelse af Roos, och Britta spelade, äfven som vanligt, psalmen på klaveret.

När far och dotter åter blefvo ensamma och Britta ville gå och se om modern, utsträckte professorn handen och sade sakta:

»Stanna hos mig, Britta, min dotter; låt mamma få vara ensam.»

Med ens såg Britta sin fader i ny dager — också han visste det! Också han led! Så ensam, så ensam han dock alltid varit, så tyst, blid och ensam!

Hon föll på knä bredvid honom, fattade hans hand och kysste den under tårar.

»Kära, kära pappa», var allt hvad hon sade. Han tryckte hennes vackra hufvud intill sig och smekte hennes mörka hår:

»Min älskade dotter, du är din moders afbild — du är mig mycket, mycket kär!»

»Nu blir nog allt bättre, pappa», hviskade Britta.

»Vi få hoppas det, mitt barn. Men framför allt få vi tänka på mamma — hon får inte — inte se oss ledsna!»

»Nej, pappa.» Britta såg honom allvarligt in i ögonen. Det var, som om ett tyst förbund slutits dem emellan.

Inne i sängkammaren satt fru Beck. Hon vaggade fram och tillbaka med kroppen och kved emellanåt hjälplöst och svagt. Hon grät ej, men snodde de iskalla fingrarna närvöst omkring hvarandra.

Ännu en gång inom en kort tid rullades åter det förflutna upp för henne, ännu en gång såg hon sig själf såsom ung, älskande och älskad, berusad af eldiga ord — tills uppvaknandet, eller hvad hon trott vara ett sådant, kom med skammen. — Ah, den skammen, som bränt bort all hennes lycka i lifvet, all glädje, all ungdom — den skammen!

De närvösa fingrarna släppte sitt grepp om hvarandra; de mörka ögonen sågo upp med ett förvirradt uttryck af undran.

Men var det då verkligen en skam att ha älskat denne man? Var han, när allt gick omkring, ej värd att älskas? Hade han ej dött för sitt land, i modig plikt-

uppfyllelse? — Ja, nu var han död, försvunnen från jorden — var det Guds straff, som nått honom? Men han dog i ära, han dog ju på sin post! — Eller var det straffet öfver henne? Men hon hade ju för årtal sedan med afsky slitit denna kärlek ur sitt bröst, hon hade hatat sin synd, hade i böner och kamp afbedt den, försonat den. — Eller hade hon det icke? Tänk, om hon under alla dessa år under hatets täckmantel dock innerst inne i själen dolt sin ungdomsölskades bild! Tänk, om hon, Maja Beck, i själfva verket vore en lögnerska för Gud och människor!

Hon reste sig upp och gick i ångest fram och tillbaka i rummet.

Försoning och frid, det var hvad hennes själ åtrådde, frid och hvila efter årtals instängd bitter vända. Hade hon verkligen i själföfblindelse för denne mans skull förgätit och försummat sin make och sina barn? Icke så, som om hon ej skulle hafva in i minsta detalj med ängslig pliktkänsla sökt fylla husmoderns kall. — Men kärleken, men ömheten! Hon såg plötsligt liksom ett stort tomrum för sig, många års ödslighet, år utan full och varm hängifvenhet å hennes sida, utan de ömhetsbetygelser, efter hvilka en häftig längtan grep henne. Ack, denna kyla, som nu genomisade henne, som legat för-lamande öfver hennes hem, den hade utgått från henne själf, från henne ensam!

Skulle han dö för att lära henne se och känna

hvad tomhet var? När hatet var dödt, när skammen var utplånad — hvad hade hon kvar? Intet, intet.

Var detta behållningen af hennes kamp att afsäga sig djäfvulen och allt hans väsen och alla hans gärningar? Hvar fanns den frid, som Guds barn skulle smaka? Om hon vore fullt sann mot sig själf, så hade hon aldrig smakat den. — 'Det står Guds barn en salighet tillbaka!' — Hon, Maja Beck, hörde då icke till dem?

»Ve mig, ve mig», kved hon, »hvi hafver icke jorden för längesedan uppslukat mig? Huru hafver Gud så länge kunnat lida mig, ogudaktiga, otacksamma människor! Jag är icke värd att kallas en kristen och lefva i Guds barns gemenskap. Om de kände mig rätt, så skulle de utskjuta mig ur Guds församling!»

Hon hade kastat sig på knä framför soffan med ansiktet i sina händer och upprepade halft omedvetet bibelvers.

»Ve mig, Herre, jag fruktar mig för dig, så att mitt kött skälver och förskräcker mig för dina rätter. Haf miskund, Herre! Jag söker dig af allo hjärta, se, jag knäböjer i stoftet inför dig, bekännande mig saker till köttens och andans besmittelse, haf miskund, Herre, och sänd mig din nåd, att jag ock må kunna säga: det gamla är förgånget, si, all ting äro ny vordne — — —»

Länge låg hon så, bedjande och kämpande; timmarna skredo, och det tycktes till slut hennes utmattade ande, som om ett slags lugn nedsänkt sig öfver henne.

Hon reste sig upp, badade sina ögon, slätade sitt hår och såg halft sorgset i spegeln sitt bleka tärda ansikte.

»Nu, Maja Beck, gäller det att visa, att det gamla i sanning är förgånget.»

När hon utträdde till middagsbordet, var hon visserligen allvarsam, men vek och vänlig. Och hon smekte med sällspord rörelse sin mans hand, som han sträckte emot henne, blidt sägande:

»Kom, lilla hustru, och ät med oss, ty utan dig smakar oss inte maten!«

XIX.

Det började lida mot julen. Af och till kommo bref från Gösta och Kurt. Så länge marschen mot Lübeck pågick, voro de korta och i rapportstil, men andades krigarmod och stolthet öfver det ärorika fälttåget. Nu skulle Norge vinnas, nu skulle snart det afgörande slaget komma att stå! Och sedan skulle kriget vara slut, och de skulle återvända som segrare att omfamna de kära i hemmet.

»Glädje sig min brud med mig», skref Gösta; »snart randas återseendets dag, och sedan skiljer oss endast döden!»

Men de förhoppningsfulla breffen kunde icke lugna Lycka. Sedan den första glädjen efter emottagandet af Leipzigerbrevet åter lagt sig, vaknade ånyo denna aningsfulla ängslan, som under hösten allt starkare prässat henne. Hon blef blek och såg lidande ut, hennes ögon hade ett halft oroligt, halft frånvarande uttryck; hon syntes endast sällan hos Tegnér's, och skaldens skämt hade hos henne ej samma resonans som förut. Hon hade ej spänstighet nog att på allvar taga sig något före, och hennes mor

var helt bekymrad öfver denna hos Lycka aldrig förr skådade håglöshet.

»Man skall icke själf grubbla fram sorgen», sade hon till dottern, som svagt smålog och smekte hennes kind. Men hon lydde dock moderns önskan att med professor Levander och Britta Beck taga sig en riktigt lång promenad utåt den barfrusna vägen.

När hon en dag uppfriskad och gladare till sinnes åter hemkom från en sådan, föreföll det henne, som om något underligt legat i luften.

Pigorna tystnade, när hon från lutan gick genom köket in i matsalen. Denna var tom, det var ej ens dukadt till middag, fastän klockan var tolf. Dörren till professors rum stod halföppen, och där inifrån tyckte hon sig förnimma snyftningar.

I ett nu stod hon i dörren.

»Far, mor, hvad har händt — brefvet, brefvet!»

Hon sträckte flämtande ut sin hand efter ett papper, som fru Livius lagt framför sig på bordet, medan hon själf i stum sorg satt i faderns stol; denne stod snyftande midt på golfvet.

Båda vände sig förskräckta mot Lycka, och modern gjorde en rörelse för att gömma brefvet.

»Gif mig det, gif mig det, för Guds skull, låt mig få veta allt!» bad Lycka, maktlös stödjande sig mot dörrposten.

»*Filia mea carissima*», sade professorn med darrande röst, »var modig mitt barn, han är bara sårad.»

»Han — hvem? Kurt — Gösta? Brevet — brevet!»

»Brevet är från Kurt», sade fru Livius sakta.

»Då är Gösta död.»

Lycka sade dessa ord stelt, doft, liksom utan att riktigt förstå, hvad de betydde.

Fru Livius steg upp, lade armen om dottern och förde henne bort till den lilla soffan; fadern satte sig på en stol bredvid; han fattade hennes ena kalla lilla hand och smekte den under många ömma ord på svenska och latin.

»Han är inte död — ännu, Lycka», sade modern; »men sårad i batalj. Det var i Holstein, tror jag, Bornhöved, skrifver Kurt; general Skjöldebrand med tolf skvadroner, bland dem Göstas, slog danskar och fransmän. Men så var det några polska lancierer, skrifver Kurt, som i vild flykt med fällda lansar kastade sig in på afdelningar framför dem, och så blef det sådan förvirring bland svenskar, fransmän och danskar, att hvarken vän eller fiende till sist kunde begagna sina vapen — —»

Fru Livius hade talat omständligt, liksom gjorde hon ett försök att kringgå hufvudsaken i brevet.

»Men Gösta då, Gösta», hviskade Lycka; hon lutade hufvudet likblek upp mot soffryggen; hennes ögon voro slutna, och modern fruktade, att hon skulle svimma.

»Gösta blef sårad — han fick ett — ett lansstyng i sidan —»

»Gösta är död, Gösta har stupat», upprepade Lycka

tonlöst, utan att öppna ögonen; hennes läppar voro torra och färglösa,

»Inte genast tro det värsta, *pullula mea*», sade fadern ömt.

»Brefvet måste redan vara mer än en vecka gammalt — Gösta är död», upprepade Lycka.

Modern suckade. Själf hade hon föga hopp, ty hvad hon ej läst upp för Lycka var brevets slutord: »bered Lycka på det värsta.»

Under ett par dagar gick Lycka omkring, känslolös och likgiltig för allt; hon grät ej, åt ej, sof ej; mörka ringar under de stora sorgsna ögonen förhöjde hyns genomskinliga hvithet. Föräldrarna voro förtviflade, och fadren glömde både Cicero, Tacitus och pipa för att med tusen ömma omsorger söka lindra den älskade dotterns smärta.

Men intet tycktes röra henne. Hon förblef okänslig för allting, och de deltagande vännerna, Tegnér's, Levan-der och Britta, förmådde lika litet som föräldrarna att väcka henne ur denna förstenade, orörliga sorg.

»Om hon ändå kunde gråta, bli förtviflad, utom sig», sade fru Livius djupt bedröfvad; »men detta dödar också henne, min blomstrande, vackra dotter!»

Så kom åter ett bref från Kurt, endast helt få rader.

— — »Gösta dog af sitt sår två dagar efter slaget. Han bad mig hälsa till sin brud, min älskade syster, med hans ömma tack för all den korta sällhet hennes kärlek skänkt honom; men hennes ring önskade han få med sig

i grafven! 'Jag vet, hon glömmer mig aldrig', sade han kort före sin död, 'endast döden har skilt oss — det väntar ett återseende en gång — bakom grafven; bed henne från mig att bära sorgen med det starka mod hon alltid har visat — hon är ung och lifvet väntar henne; hennes tårar skola upphöra att rinna, och hon skall åter en gång kunna le, min lilla Lycka, min lilla Lycka!' Hans sista ord voro: 'min brud — hälsa —.' Han är jordad med andra slagna på Bornhöveds lilla kyrkogård, men har sin egen graf. Han sörjes af alla, ty han var en tapper officer, en god kamrat och — moder, fader — eder Kurt en oersättlig, älskad broder — —.»

I förbigående omnämde Kurt, att äfven han blifvit sårad i vänstra armen, ehuru lindrigt.

Till en början vågade fru Livius icke låta Lycka veta detta brefs ankomst; men både Tegnér och hans hustru, understödda af Levander, tillrådde henne ifrigt att söka använda brefvet såsom ett medel att väcka dottern ur denna nästan förfärande bedöfning.

De hade rätt. Med ett litet skri grep Lycka brefvet; hon läste och läste det om och om igen; tår på tår började liksom med svårighet tillra utför hennes kinder, till sist strömmade de hejdlöst, hennes kropp skakades af häftiga skälfningar.

»Du är sjuk, Lycka, mitt barn, låt mig få föra dig till sängs», sade fru Livius ängsligt, och viljelöst lät Lycka sig föras in i sin lilla kammare. Snart sutto både far och mor på hvar sin sida om hennes bädd, aktgifvande

på hvarje hennes rörelse. Allt bjärtare stod för hennes själ hvad som händt; hon satte sig upp i sängen, strök tillbaka det långa upplösta håret, hennes ansikte förvreds som ett litet barns, när det börjar gråta, hon tryckte händerna mot tinningarna, som om hon känt smärta, vaggade af och an och kved så rörande hjälplöst, att fadern ej förmådde lyssna därpå, utan själf snyftande måste lämna rummet.

Under flera dagar rasade häftig feber i hennes redan försvagade kropp. Fru Livius vek ej från hennes bädd, endast ett par timmar hvarje natt lät hon Britta vaka i sitt ställe. Denna hade af föräldrarna utbedt sig lof härtill, och fru Maja hade denna gång icke sagt ett enda ord om den Liviuska familjens världslighet. I hela staden var för öfrigt deltagandet stort, och de båda antagonisterna och medtäflarne om medicinsk ryktbarhet, Engelhardt och Rosenskiöld, möttes vid Lyckas bädd, utan att å ömse sidor tänka på annat än bästa medlen att hjälpa allas älskling, den af sorgen träffade unga flickan.

Och så småningom drog sjukdomens skugga sig åter undan från detta hem, där livvets bekymmer nu gjort sitt inträde. Lycka återvände till hvardagens små plikter och tankar. Men allt skedde på ett mekaniskt, likgiltigt sätt. Det var, som om själfva lifsroten i hennes varelse fått ett sår, som ej mera kunde läkas.

XX.

Dan var nu alldeles in på julen. Underrättelse hade kommit om de danskes lilla seger vid Sehested, och det var bestämdt, att i domkyrkan en sorgegudstjänst skulle firas öfver de i kriget stupade. Denna skulle äga rum söndagen näst före jul. Det var bitande kallt och slädföre; snön hade ovanligt nog fallit jämt och ännu ej rukit hop till drifvor.

Tidigt på morgonen ljöd den högtidliga malmklangen från dômens stora klockor. Släde efter släde kom med klingande bjällror från den omgifvande landsbygden; till och med från rätt långt aflägsna herrgårdar infann man sig talrikt. Flera af de stupade, särskildt Rosen och Löwenschiöld samt några andra officerare vid de Mörnerska husarerna, hade fränder och vänner å de skånska godsen, och tillslutningen var därför mycket stor.

Den skumma kyrkan föreföll tyngre och mörkare än vanligt med sina massiva rundbågar, fylld som den var af denna sorgelädda människoskara. Uppe vid koret var rum beredt åt de närmast sörjande.

Ett slags sakta sus, som en andning af deltagande

och rörelse, gick genom denna tårögda allvarliga församling, när Lycka Livius långsamt vandrade gången fram, åtföljd af sin moder, båda i djup sorgdräkt. Några snyftade högt vid anblicken af hennes bleka ansikte och tärda gestalt; man hade svårt att igenkänna den af lifslust och gläd-tighet sprittande unga flicka, som mången så väl mindes från den stora officersbalen för knappast ett år sedan.

Under klockornas klang, som mäktigt fyllde det gamla templet, intågade den högtidliga processionen, hvilken samlats å akademigården. Företrädd af pedeller med florchöljda stafvar, gick i sin praktfulla purpurkåpa universitetets rektor, Levander, som i ämbetet efterträdt professor Livius. Honom följde alla de öfriga professorerna och den studerande ungdomen. Därefter kom stadens magistrat och borgerskap, äfven i högtidlig, långsam procession. Under det klockorna fortforo att ringa, tågade de olika korporationerna, företrädda af fanbärare med florbehängda fanor, upp för trapporna till det öfver kryptan belägna koret samt intogo sina platser framför de gamla munkstolarna, rundt omkring S:t Laurentii höga minnespelare af metall.

Med ens upphörde klockringningen. Djup tystnad rådde ett ögonblick i kyrkan, till dess sorgesalmen brusade från orgeln.

Lycka slöt ögonen och lutade hufvudet mot sin moders axel. Med tankarna var hon fjärran. Hon tyckte sig se en sandkulle i den dansk-tyska byns kyrkogård, en ensam oprydd graf, på hvilken ingen älskande hand nedlagt en blomma, en graf, som i fiendeland skulle

komma att vanhelgas och utplånas. Denna tanke följde och plågade henne outhärligt, och bittert led hon af att ej ens få den sorgliga tillfredsställelsen att hålla den plats i helgd, där hennes älskade hvilade.

I full gyllene ornat hade biskopen beträdd talarstolen. Hans ord susade som tomma ljud förbi Lyckas öron, så försjunken var hon i sitt grubbel. En och annan tårlös snyftning skakade hennes kropp, och modern strök och klappade sakta hennes hand för att lugna henne och ingifva henne mod.

Sedan ännu en psalm sjungits, framträdde i altarkoret den ene efter den andre af dem, som blifvit utsedda att hålla ett särskildt minnestal öfver en hvar af de döde. Att sända den unge Löwenschiölds minne en afskedshälsning hade Tegnér blifvit ombedd.

Det låg ett vackert allvar, en verklig höghet öfver de ädla dragen, då han framträdde i koret. En sekund lät han blicken sväfva ut öfver församlingen för att med ett blidt uttryck stanna vid Lyckas hopsjunkna gestalt; och sedan ljöd hans röst med ovanlig klang och styrka ned genom hvalfven.

Det dröjde en stund, innan Lycka kom till fullt medvetande af att det var hennes trolofvade talet gällde. Då rätade hon upp sig och fäste sin sorgsna blick på talaren i koret, hvars ord hon visste framgå ur ett för henne djupt kännande hjärta:

— — »Icke skola vi skatta honom olycklig, som fallit i början af sin bana. Ty är det icke sant, att han

af lifvet endast känt dess skönaste sida, att han hinsidan grafven endast medför de skönaste minnen af en lycklig lefnad, förljufvad af ungdomskärlekens härliga skimmer. Med fridens leende på de bleka läppar har hans ande ilat till det mål, dit vi andra mödosamt framskrida; all mänsklighetens jämmer har han undkommit, och hans ungdom, som är lifvets morgonrodnad, bebådar för honom, icke som för oss, en mulen dag, utan den eviga solen. Ett älskadt exempel står du framför oss. Jag beklagar dig icke, du unge krigare, med äretecken buren till din graf. Ty de vittna, att din lefnad ej varit overksam. Du har avslutat lifvet för din plikt, och du omfamnade döden som en brud, änskönt ditt hjärtas sista tanke flög till den, som bittrast skulle drabbas af det tunga budskapet om din död. Du har stupat på slagfältet, långt från dem du älskat, omgifven af döendes suckar, men en broders hand fick dock tillsluta ditt öga och reda din hvilostad. Du fick säga denne broder ett lugnt farväl, och den långa resan förfärade dig icke. Du mötte din förvandling med en tapper mans mod. Hurtigt som till en kappränning har du genomlupit din bana, och din lefnads korta fälttåg slutades med seger och fred.

Hvila i frid, du älskade stoft i den fjärran bygd, där ditt blod flutit! Äfven din graf skall snart en ny vår kläda med sin grönska. Det är sant, icke skall den vattnas af fränders och vänners tårar, icke skall den unga brudens lätta hand smeka den mull, som hvilar på ditt bröst, men långt öfver grafven följer dock kärleken din

älskade hamn. Din oförgängliga ande sväfvar i ljuset, och glad, som du varit på jorden, blickar du ned från din himmel, du tappre, du ädle, du tidigt fullmyndige arfvinge till ett ovanskligt rike.»

I hela kyrkan hördes snyftningar.

Tårarna rullade utför Lyckas kinder, där hon satt och mellan fingrarna vände det blad med tryckta verser, som utdelats bland de närvarande.

Öfver hennes Gösta hade fadern skrifvit:

Manibus hoc satis est. Jam tu decus addito Divis!

Jam cape triste vale! Sit tibi terra levis!

Sit tibi terra levis! placidusque quiesce! præisti

Nobis. Nos sequimur, lege jubente, ducem.

För de icke latinkunniga stod följande tolkning på svenska:

Skuggorna önska ej mer. Själf pryder du redan Olympen.

Tag då ett sorgligt farväl! Jorden den trycke dig ej! Hvile hon lätt på ditt bröst! Du har visat oss vägen. Vi följa, så bjuder lagen, en gång älskade ledarens fjät.

Det var, som om en stilla ro från dessa hennes faders ord smugit sig in i hennes sinne och lugnat detta vida mer än alla trösteord, än tal och sång och deltagande hittills förmått det.

Hon böjde sig ned i bänken med handen för ögonen.

»Gösta, min brudgum, du har endast gått före — du har visat oss vägen — vi skola återses — vi följa dig alla.»

Hon spratt till liksom gripen af en ny tanke; hon höjde hufvudet och såg på fadern, som satt där uppe

bland de andra professorerna, en af de äldste i de lärdes krets, med det ljusa håret nedanför den svarta sidenkalotten; — hon vände blicken till modern vid sin sida; äfven denna såg aldrig ut, nedtryckt af dubbel oro och sorg.

»Vi följa, så bjuder lagen, älskade ledarens fjät.»
O, nej! Lycka fattade häftigt tag i moderns arm, som ville hon hålla henne kvar; hon såg som i en syn dessa båda gamla hand i hand stappla vägen framåt till den dyre förlorades möte. Och hennes hjärta blef plötsligt brinnande för dem hon ännu hade kvar: fader, moder, broder —; hon skulle älska dem dubbelt nu, då all annan kärlek var död för henne, hon skulle vaka öfver deras dagar, hon skulle långt mer än hittills förljufva deras lif, vårda dem, glädja dem, så att denna deras vandring bort från henne blefve långsam och solbelyst som en båtfärd uppför en sommarglittrande, sakta sorlande älf.

— — — — —

Under klockornas klang från tornen och sorgemusik från orgeln gick församlingen, tyst och gripen, ur kyrkan för att skingras rundt om i den lilla staden med de små husen, skilda från hvarandra genom nu snöhöljda åkrar och trädgårdar.

—————

XXI.

Julen gick stilla och tyst, utan några bjudningar och utan assembléer. Det enda offentliga nöje, som vann allmän tillslutning och bevistades både af familjerna Beck och Livius, var en å Malmens stora sal anordnad vokal- och instrumentalkonsert till förmån för de i kriget stupade soldaternas änkor och barn.

Det var denna gång själfva prosten Schartau, som tagit saken om hand, och om han än icke gick så långt i nit i och för anskaffandet af hjälp, att han själf uppträdde med sin kära violin, så var det dock under hans egid det hela försiggick, och de biljetter, som såldes, voro försedda med hans sigill. Själfva planen var också helt och hållet hans och väckte så stort bifall, att Nordens eller åtminstone »Skånes näktergal», den vackra professorskan Clara Lidbeck, erbjöd sig att sjunga ett par nummer vid konserten, medan stadens främste pianist, assessor Wenster, lofvade »exekvera alla pianopiècerna».

Det var första gången på länge, som Lycka träffade Britta och Annette.

Denna senare hade fått komma hem till jul.

Men två månaders vistande under höstrusket och mörkret i den ensliga, nästan alldeles ute på ljungen liggande prästgården hade ej gått henne spårlöst förbi. Också hon gjorde intryck af att vara tärd af oro. Under hela hösten hade hon ej hört ett ord om Einar; i brefven hemifrån nämdes aldrig hans namn, och att bryta det löfte hon högtidligt gifvit fadern kunde aldrig ens falla henne in.

När hon strax före jul kommit hem, hade hon af ett och annat yttrande trott sig förstå, att icke allt var som det borde med Einar. En kväll hade hon därför uppe i klostercellen tagit Britta om halsen och bedt henne säga, hvad det var.

Och Britta hade dragit henne ned bredvid sig på sängkanten, där hon satt och flätade sitt långa mörka hår, och med armen om systemens lif hade hon med öm skonksamhet berättat, att Einar verkligen låtit tala om sig litet under Annettes bortovaro.

Det hade en afton borta i Skomakaregatan blifvit slagsmål mellan en del studenter och gesäller; det hade börjats med, att en liten späd studentgosse, som fredligt gått gatan fram, blifvit anfallen af en storvuxen rusig smed, hvilken lyft upp den lille som ett barn för att kasta honom i gatan. Einar, som händelsevis kommit gående, hade sett detta och skyndat sin kamrat till hjälp. Inom ett ögonblick hade en hel hop andra studenter och gesäller strömmat till, och slagsmålet hördes vidt omkring. Professor Beck hade hastat bort till platsen, där han redan

funnit rektor, professor Levander, före sig, men de hade intet kunnat göra. Smeden och gesällerna hade förskansat sig i smedjan i Skomakaregatan och slungat takpannor och stened på studenterna, som till slut hade börjat skjuta med drufhagel. Oväsendet räckte ända till morgonen, och hemma hos Becks hade man ej fått sofva på hela natten. En hel del studenter hade kommit i Proban, där de sades hafva sjungit och hållit ett fasligt väsen. Om Einar påstods det, att han börjat slagsmålet och endast genom Tegnér's och Levanders bemedling hade han gått fri från straff. Britta för sin del var viss om, att han endast velat hjälpa kamraten — men i alla fall var det ju mycket illa, och föräldrarna hade blifvit mycket missnöjda på Einar.

Denna nyhet hade alldeles förkrossat Annette. Ännu, sedan Britta somnat, låg hon vaken och grubblade öfver hvad hon hört. Ofta hade hon om nätterna, då hon utan att kunna sofva legat i prästgården därnere på Söderslätt och lyssnat till blåstens hvin omkring huset och Östersjöns brus i fjärran, ofta hade hon då byggt glada luftslott, huru Einar, ädel och storslagen, utan fläck på sin sköld, *sans peur et sans reproche*, skulle träda inför hennes föräldrar och erhålla deras samtycke till förlofningen; hon hade drömt sig själf som hans brud, hvitklädd stående i klostercellen, den hon skulle lämna för att följa Einar — hon hade lefvat i dessa drömmar, tills de för hennes sinne nästan erhållit verklighetens prägel. Nu hade hon så grymt ryckts bort från denna drömvärld af kärlek och poesi. Och värst af allt — det var Einar

själf, som gifvit anledning därtill. Men huru som helst: hon skulle tro på honom, ty hon visste, att det endast var hans ädla natur, som tvingat honom att hjälpa en anfallen kamrat. I grund och botten var detta stort handladt af honom. Att icke hennes föräldrar kunnat se det? Hon för sin del älskade Einar blott så mycket högre för detta hans uppoffrande mod.

Hon hade emellertid icke sett honom under hela julen. Nu på konserten irrade hennes blickar omkring salen. Hon satt mellan Britta och Lycka på ena långbänken. Och allra nederst, borta i dörren, till hälften dold af dörrposten, där stod han. Hon var nära att ropa till och blodet rusade till hennes hjärta, då hon mötte hans eldiga blick. Men också han såg sorgsen ut, tyckte hon. Ack, hade hon endast kunnat få säga honom, hur fast hon trodde på honom. Hade hon endast kunnat bedja honom vara litet försiktigare — för hennes skull. Hon hörde intet af musiken, hennes ögon voro som förtrollade af hans blick.

I den förvirring, som uppstod, när alla efter konsertens slut trängdes i dörren för att komma ut, passade Einar på att komma i Annettes närhet, obemärkt trycka hennes hand och hastigt hviska i hennes öra: »Gud vare lof, att jag åter fått se min Annette! Glöm mig icke och tro mig om godt», hvarefter han försvann bland mängden.

Då de kommit ut på gatan, stannade professor Beck

ett ögonblick och sade, att han ville taga farväl med familjen Livius, bredvid hvilken de suttit på konserten.

Lyktan öfver ingången spred sitt fladdrande sken ända fram till kyrkogårdsluckan, och den stora skylten gnisslade. Det var mycket mörkt på gatorna, och endast här och där lyste det svagt från lyktan öfver någon husport.

Nu syntes familjen Livius på trappan; professorn höll sin fru under armen för att icke halka, och Lycka stödde honom på andra sidan.

Till flickornas, särskildt Brittas, glada öfverraskning följdes båda familjerna ett litet stycke fram öfver kyrkogården. Fru Becks röst var ovanligt deltagande, när hon talade med fru Livius om den svåra sorgen. Professor Beck frågade efter Kurt, och Brittas hjärta klappade hårdt, då fru Livius berättade, att Kurt, som nu var löjtnant, erhållit tapperhetsmedalj efter Leipzigslaget och svärdsorden vid Bornhöved.

»Si si», hörde hon faderns röst, »gratulerar hjärtligast till den unge mannens utmärkelse — bra gosse, duktig gosse!»

»Ja», hörde hon fru Livius svara med glad stolthet, »Kurt är både tapper och god — Gud välsigne honom!»

Lycka hade fattat Brittas arm, och när de nu skildes, kysste hon henne varmt och hviskade:

»Var glad, Britta, min syster; en af oss — du — skall åtminstone bli lycklig!»

XXII.

Det var beslutadt att Göran Wickelius strax på nyåret skulle göra allvar af sin stockholmsresa.

Han hade under hela hösten flitigt arbetat med ritstift och pensel; han hade med stor framgång ritat och laverat porträtt af flera stadens och universitetets främsta personligheter, såsom Tegnér, Schartau och Agardh. Nu höll han på att måla af biskop Faxe, och när han blifvit färdig härmed, skulle han resa.

Han hade under de senaste månaderna icke haft mycken tid öfrig för Britta och deras gemensamma konversationsfilosofi. Så svarade han henne åtminstone, då de någon gång träffades eller möttes ute och hon frågade, hvarför han så sällan besökte dem.

Men Britta kände instinktliskt, att detta endast var halfva sanningen, ty allt sedan Kurts afresa hade han varit mera tillbakadragen gent emot henne, och hon förstod, att han med sin klara blick uppfattat förhållandet mellan henne och Kurt alldeles rätt.

Det gjorde Britta utesägligt ondt, att den broderlige vännen så drog sig tillbaka, men hon kunde icke göra

något annat för att återkalla den gamla förtroligheten än att alltid iakttaga samma lugna systerliga öppenhet mot honom som förut.

Under den allra sista tiden före sin afresa kom han också litet oftare in till professor Becks, dels för att språka en stund som i forna dagar, dels för att ännu en gång med Britta genomgå principer för perspektivritning och andra tekniska saker. Han hade då också flöjten med, och åter ljödo efter lång tystnad musikens toner i professor Becks hus, denne till stor glädje och sinnesuppskrifning. Till och med Annette kom med sin harpa, och det fattades endast Einar Falck med sin fiol, för att det skulle vara som förr, innan kärlekskval, hjärtesorger och religionsskrupler splittrade friden och skingrade denna lilla krets af goda och ädla människor.

Omsider var biskopens bild för evärdlig tid fäst på duken.

Att taga taflan i betraktande voro inbjudna både Becks, Tegnér's och andra den unge konstnärens gynnare och vänner, som lofvat bistå honom, tills han i Stockholm hunne förvärfva sig namn och ställning. Och man enades om att finna porträttet synnerligen lyckadt.

Bispen satt där lifslevvande med sitt något rundlagda, friskhyade ansikte, med sidenkalott och med sin något nedlåtande, aristokratiskt myndiga min.

Både modell och konstnär lyckönskades, hvilket den senare besvarade på sitt anspråkslöst värdiga sätt, medan

dock en skymt af ironi lekte i löjet på hans läppar liksom alltid, när han var föremål för »beundran».

På eftermiddagen kom han att säga farväl åt professor Beck, som satt inne i sitt rum. Ehuru något allvarsam inför den stundande skilsmässan ifrån sina äldsta och närmaste vänner, var han dock frimodig och hoppfull. Med djup vördnad och varm tillgifvenhet böjde han sig och kysste den äldre mannens hand, tackande för den faderliga omsorg han alltid rönt af honom.

Rörd klappade professorn honom på axeln.

»Far med Gud, min son, ty som en sådan skall du alltid vara för mig. Ett hem, som står dig öppet, finner du alltid här, där alla skola sakna dig och med intresse följa dig på konstens bana. Som din faderlige vän vill jag gifva dig dessa råd med på vägen: primo, att du, jämte den lust dig har blifvit förlänt att utöfva ditt kall, icke må lägga Guds ord å sido, utan, då du har någon ledig stund på dagen, du äfven må öfva dig därutinnan samt i bönen, ty då skall ock din kallelse förkofra sig; secundo, att du icke skall vänta dig medgång i allt, utan tro, att äfven motgång kan vara dig nyttig, samt att du i den stora och farliga staden skall ihågkomma kung Davids ord: 'huru kan en yngling bevara sin vägren? När han håller sig till ditt ord!' — Far med Gud, min son!»

Den unge mannen såg professorn fast in i ögonen och svarade varmt:

»Så sant jag aldrig glömmer farbrors godhet och all den lycka jag haft i detta hem, så sant skall jag också städse hafva farbrors ord i minne!»

Han lämnade rummet och gick ut i matsalen, vid hvars ena fönster Britta stod, blickande ut på gården, där dufvorna hoppade i snön omkring Annette med ärt-skäppan.

Hon vände sig lifligt emot Göran.

»Kommer kusin Göran nu för att på fullt allvar säga oss farväl! Så tomt det blir för oss alla!»

Hon afbröt sig, då hon mötte hans blick, hvori hon läste sorgmodighet och innerlig hängifvenhet, och fortfor därpå öppet och rakt på sak:

»För öfrigt blir det nog jag, som mest kommer att känna den saknaden. Kusin Göran har alltid varit så vänlig mot mig — den ende bror jag någonsin ägt — —»

»Tack, Britta», sade han lågt; »törs jag då hoppas, att Britta kommer att förvara ett vänligt minne af sin gamle ritkamrat?»

»Alltid, Göran», sade Britta lifligt, »ty af kusin Göran lärde jag först, att man kan vara from och glad på en gång; kusin har i så mycket öppnat mina ögon för den vackra värld, som kusin själf lefver i —»

Göran smålog; han tänkte med en suck, att denna sköna kvinna, som stod där framför honom och hvars hjärta redan tillhörde en annan, i sin tur också utan att veta det öppnat en ny värld af känslor i hans inre: denna kärlek, som han aldrig för henne förrådt. Ty hvad

hon varit för honom, det skulle hon alltid förbli: den inspirerande makten, som skulle värma hans ande och leda hans pensel. Detta skulle hon vara honom, oberoende af alla jordiska band, och väl skulle han vakta sig att med ett enda andetag af jordisk tillbedjan rubba denna hennes betydelse i hans lif.

Men han kände på samma gång ett okufligt begär att säga henne, hvad hon var för honom.

»Kusin Britta», sade han därför sakta med allvarsdjup stämma, »kusin skall alltid vara min genius på min konstnärsbana, och om jag möjligen skulle kunna göra något vackert, så vet och känner jag, att det är den bild jag gömmer i mitt inre, som sporrar och värmer mig. Det sköna min pensel skulle kunna frambringa kommer endast att bli en yttre reflex af den inre skönhetsvärld, som behärskas af den sancta madonna, som bär min systerliga väninnas drag!»

Han böjde djupt sin långa gestalt, tryckte en lätt och vördnadsfull kyss på hennes hand samt gick långsamt ut.

Hon såg honom taga afsked af Annette därutanför, hörde honom gå bort till köksdörren och fråga efter hennes moder, såg honom sedan gå öfver gården bort till sitt rum i sidoflygeln — och allt jämt stod hon där orörlig.

Hon kände med ett styng i hjärtat, att ur hennes synkrets nu försvunnit en af de människor, som på det mest ädla och impulsgifvande sätt ingripit i hennes lif.

Men i sin dagbok skref Göran på aftonen, innan han lade sig:

»Denna dag såg jag Britta Beck för sista gången. Jag tackar Gud, som låtit mig känna och älska en sådan kvinna.»

XXIII.

Bölden blef snart så sträng, att man ej längre erhöll någon utländsk post. All förbindelse med den yttre världen öfver Danmark var stängd, så länge kriget fortfor.

Lifvet i den lilla skånska staden framsläpade sig enformigare än någonsin.

Af genomfarande kurirer fick man en och annan nyhet från stora världen, och när till sist underrättelsen om fredslutet i Kiel inträffade, var det, som om förhoppningarnas och sällskaplighetens källor åter började flöda.

Att fira freden med en storartad fest blef nu allas tanke, och det bestämdes, att något längre fram i februari Te Deum i tre dagar skulle hållas, med ståtlig och festlig procession, med musik och kanonsalut, gudstjänst i domkyrkan, middag i biskopsgården, bespisning af de fattiga, latinsk oration af poeseos professor Livius, utdelandet af ett nytt skaldestycke af Tegnér, stadens illuminerande samt till sist assemblée.

Medan det lilla samhällets såväl litterata som illitterata medlemmar voro starkt upptagna med tillredelserna till

allt detta, förblef man både hos Livius' och Becks oberörda däraf. I båda familjerna rådde en tryckt och nedslagen sinnesstämning.

Väl sökte Lycka behärska sin egen sorg, men så länge man ej med säkerhet visste, hur det skulle gå i Norge, så länge kunde man ej heller vara fullt trygg, för att icke en dödande kula ännu skulle kunna nå äfven Kurt. Rykten hade nämligen gått om oroligheter vid norska gränsen, och Tegnér hade i bref från sina värmländska släktingar fått oroande och vredgade underrättelser om att prins Christian Fredrik ämnade motsätta sig Norges förening med Sverige samt att norrmännen på inga villkor tänkte utbyta Danmark mot det senare landet. Ännu hade ingen sammandrabbning skett, men man väntade allmänt, att svenska hufvudarméen skulle från Tyskland få begifva sig direkt till norska gränsen.

Om denna armé visste man i Lund endast, att den efter fredsslutet dragit sig hän emot Belgien. Och med stor otålighet motsåg man direkta bref eller meddelanden.

Men att under dessa förhållanden fira freden tyckte både fru Livius och Lycka vara meningslöst. Professorn däremot var redan inne i en hänförd högtidsstämning, fördjupad som han var i författandet af sitt stora latinska festtal. Hustru och dotter togo sig som vanligt väl till vara för att på något sätt afkyla hans inspiration.

Veckorna skredo emellertid framåt; kölden började lägga sig och vardagarna blefvo långa.

Från Kurt kommo goda bref, och med den återvändande solen och vårkvittret på fälten började äfven Lyckas naturliga spänstighet att återkomma. Ty vid nitton år blir man sällan så fullt bruten af skilsmässans tyngd, att man icke åter kan resa sig, i fall nämligen denna skilsmässa orsakas af något så absolut oåterkalleligt som döden. Saknaden efter den sköna lyckoskimrande första ungdomskärleken kan åter förbytas till lugn och frid och en ny, om än ej så berusande känsla af lifsglädje.

Också blef Lycka Livius, lundastadens gratie, så småningom åter lik den hon var före krigsorons tid. Visserligen var hennes friska glädtighet mycket dämpad, men en och annan gång kunde dock ett litet själfsvåldigt skälmsaktigt påhitt erinra om den forna lilla lustiga Lycka. Hennes kinder började återfå sin rundning och sin färg, hennes blå ögon voro åter strålklara. Oftare än förr besökte hon Britta och Annette; fru Majas hela väsen var förändradt gent emot henne. Lycka gladde sig däråt för Brittass skull, i tro att denna mildare sinnesstämning äfven skulle gälla Kurt. Minst af allt tänkte hon på, att den stränga, allvarliga tant Maja kände ett slags själsfrändskap med henne just på grund af att hon förlorat sin älskade, den af fru Beck tillförene misstrodde och såsom ytlig och lättsinnig betraktade officeren. Den själskamp hennes väninnors moder haft att genomgå anade Lycka icke, fastän hon ofta undrat, huru »tant Maja skulle känna det», när hon fick veta major Rosens död.

Hon visste däremot mycket väl, hvad som föranledt Annettes förvisning förra hösten.

Det var icke utan, att hon var litet missnöjd med Einar Falck. Också hon började tycka, att det saknades verklig fasthet hos honom; hon klandrade hans fortfarande alltför lifliga deltagande i studentbacchanalier och biljardspel och ansåg honom alltför svag för de rökoffer kamraterna tände för hans poetiska begåfning. Hans nya »stora dikt», åt hvilken Annette redan i förväg varit så stolt och glad, hade kommit ut i ett litet grått tunt häfte, som småländska nationens pedell hjälpt honom att försälja.

Under en lång tid hade nämligen denne med en packe af det lilla häftet i handen passat på å Lundagård, när studenterna vid middagstid kommo från auditorierna. Ingen hade vägrat köpa; Einars »skaldeära» växte oerhördt bland studenterna och hans tro på sig själf i samma proportion.

Han hade under denna vinter kommit in i nya kretsar, och fann han sig utestängd hos Becks, så drog han sig själfmant undan från Livius'. Han ville icke för sig själf medgifva, att det var Lyckas och hennes moders tysta ogillande, som stötte honom nästan lika mycket som deras icke nog tillräckliga uppskattning af hans skaldeförmåga.

Men Annette var han varmt hängifven och tviflade i själfva verket icke på att kunna öfvervinna alla hinder. Han drömde till och med om att med en tegnéersk glans öfver sitt namn kunna framträda inför hennes föräldrar

och visa dem, huru blindt och skeft de bedömt honom, en ny sångens furste i Lund.

Visserligen hade han lidit mycket af att icke få se eller träffa Annette, och första anblicken af hennes sorgsna, tårda lilla ansikte uppe i konsertsalen under julen hade starkt upprört och gripit honom. Men han hade i hennes ljufva ögon sett, att han allena lefde i hennes drömmar.

Och detta hade ökat hans tillförsikt, att lyckans skepp tagit Einar Falck med ombord och säkert skulle föra honom i den trygga hamn, som hette: doktorsgrad, ett godt pastorat och Annette som förtjusande liten prästfru.

Universitet och stad hade alltså firat freden, och de lysande festligheterna hade kröntes af det stora slutnumret, Tegnér's Nore, som försatte hela den bildade världen inom landet i en med hänförelse blandad häpnad, så djärf var den handske, som i denna stolta dikt slungades den svenska chauvinismen i ansiktet.

Huru? Nore skulle vara Sveas jämbördige tvillingbroder, dess like i allt och ej dess underdånige vasall och tjänare, på hvars ödmjuka nacke den stjärnbekrönta kunde sätta sin fot!

Denna tanke tilltalade endast ett ringa fåtal friare och noblare andar, men bland dem flera af skaldens vänner och kamrater i Lund. Och dessa hade med jubel hälsat denna profetia om en ny ande i Norden, om brödraendräkt, byggd på likställighetens grund. I synnerhet hade Levander varmt betonat, att det nu framför allt

ålåge idéernas män, intelligensens banérförare — och särskildt den lilla falangen vid det skånska universitetet — att förverkliga diktens förutsägelse och att i andens värld söka hela de sår, som politiken slagit mellan folken.

Denna djärfva framtidstanke hade äfven vunnit adeptter bland den studerande ungdomen och väckt liflig hänförelse.

Nu skulle också de genom en fest, icke en universitetets officiella, utan en ungdomens, studenternas egen, fria fest proklamera denna idé, såsom af dem accepterad, såsom den lösen, under hvilken de hädanefter skulle fylka sina led i tankens och andens rike.

En deputation med Einar Falck i spetsen sändes från alla nationerna att hos rektor anhålla om tillstånd att den 1 maj fira en sådan fest å akademigården. När rektor efter kort rådplägning med sin vän Tegnér gifvit detta tillstånd och deputationen från hans boning kom ned å Lilla Torg och in på Lundagård, där alla studenterna voro samlade, ordnade sig dessa hastigt i led och tågade sjungande tillbaka ut på Lilla Torg, det de alldeles fyllde, hvarefter ett »vivat rektor» skallade i vårkvällen. Uppe från Härbärgets fönster tackade Levander för ungdomens hyllning.

Efter ännu ett vivat ljud med kraft och kläm den unisona kören: »Se öfver dal och klyfta», hvarpå hela skaran sjungande tågade ned genom Gråbrödragränd, vek om hörnet vid Berlingens tryckeri och fortsatte fram till Tegnér's hus, där stando gjordes och vivatrop skallade, ännu mera jublande mot skyn. Det var en vårhälsning

till de nya vårtankarnas skald, han, som med sin sång inledt en ny tid i den svenska dikten, en ny tid i den nordiska tankeferen.

Och ut på trappan kom i den ljusa blida aprilkvällen skalden själf, barhufvad, rörd och blid; med ett fuktigt skimmer i de vackra ögonen sträckte han ut sina händer, liksom signande denna ungdomens invigning till den nordiska broderstankens tjänst, och sade blott de enkla orden:

»Tack, mina vänner, — jag tackar er!»

* * *

Den första maj var inne.

Det var en solig varm dag; alla småbuskar voro redan gröna, och trädens knoppar svällde; i alla trädgårdar blommade tulipaner och pärlhyacinter, och från hasselhäckar och valnötsträd nedföllu de långa brungula blomhängena, likt stora maskar, på gator och trädgårdsgångar.

Studenternas fest skulle hållas på Lundagård eller akademigården. Själftva bestredo de omkostnaderna, och tillträde var öppet för alla. Festen skulle äga rum på aftonen, och dess hufvudnummer var ett fyrverkeridivertissement med transparenter och festversers uppläsande af Einar Falck.

Festens början tillkännagafs med salut af de två kanonerna, som dagen till ära utburits från konsistoriehuset och uppställts i ena hörnet af Lundagård. Stadens invånare hade strömmat talrikt till. Där syntes alla akademilärare med fruar och döttrar; både Lycka Livius och

flickorna Beck hade kommit med; där var biskopens, och där voro magistratspersoner, lagman Kröger med sin muntra dotter samt representanter för stadens handlande och mera situerade handtverkare.

En talarstol var upprest midt utanför det tegelröda gamla universitetshuset. Det var härifrån, som Einar skulle deklamera dagens festskrift.

Hans ståtliga gestalt tog sig präktig ut mot den dunkla muren bakom; hans kraftiga hufvud var obetäckt; ögonen glänste af inspiration, och kring läpparna lekte ett segergladt löje. Han var en bild af en ung Apollo, men gaf ingen föreställning om det prästerliga allvaret i kappa och krage.

För Annette var han, där han stod, höjden af snille och manlig skönhet. Hvad var väl själfva Tegnér mot Einar, var hon nästan färdig att tycka, stolt och öfverlycklig, som hon var; hennes hjärta klappade och hennes kinder brunno, då hans klangfulla röst nådde henne:

» — — — — —
— — — — —

Låt oss knyta brodersbandet
evigt mellan sydlig nord.

Låt oss älska systerlandet,
som vi älska fädrens jord.

O, hur bo vi då ej trygga,
som på klippans fasta häll,
och på gröna slätter bygga
sång och frid sitt herdatjäll.

Afwund och Twedräkt från Skandien fly,
Nordiska systrarra upphört med striden,
Och ifrån Himlen på silfwerhwit sky
Nedstiger Friden.

Vid sidan af denna stora transparent syntes andra smärre med akademikers, rektor magnificus' och Tegnérs namn.

Einar var gifvetvis aftonens och studenternas hjälte. Som en ung gud höjdes han upp på deras armar och bars i triumf kring platsen, sedan åskådarna skingrats och studenterna samlats i kretsar och lag att på allvar »dricka mærg i benen».

Detta skedde grundligt och med nordisk kraft. De som denna afton gingo stadigt på sina ben voro ganska få, *rari nantes in gurgite vasto*, som professor Livius förklarade.

Långt innan skarorna skingrats, hade emellertid Einar, något yr af punsch och hyllning, begifvit sig hem till sin kammare på Locus. Han var jublande lycksalig öfver den triumf han firat. Medan han äntrade upp för den branta smala trappan till »mellanvåningen» i detta gamla studenthem, smålog han för sig själf och sjöng halfhögt Valerii' lilla kärlekssång, till hvilken han med sin fiol så ofta accompanerat Annette:

— — — — —
Den tiden var lycklig. O, blicka
ur tårar, min rodnande flicka,
och säg: den var lycklig för mig. —

Den bekanta och eftersökta studentkasärnen var ett litet hörnhus i Lindforska gården. Den vette ut åt St. Annægatan, och från fönstren i dess höga spetsiga gafvel såg man rakt ned i biskopens trädgård, ja, när träden som nu voro olöfvade, ända fram till de biskopliga sängkammarfönstren. Den skenbart låga korsvirkesbyggnaden inrymde i själfva verket tre »våningar», enär från den nedre gången eller förstugan en smal trätrappa ledde upp till »mellanvåningens» fyra gafvelrum, och en annan, än smalare och brantare, förde upp till flera små kyffen uppe under takåsen.

Einars rum låg som sagdt i mellanvåningen och var ett af dem, som hade utsigt åt biskopsgården.

Öfver dennas svartröda brutna tegeltak och stora fruktträdgård reste sig den grå domkyrkan som ett stort sandstensberg. Till höger såg man Lundagårds kronor öfver ett hörn af muren. Rummet hade bjälkar i taket, en grön kakelugn på träben och var ett af de mera förnämliga studentrummen i Lund, ehuru' ändock icke approberadt af unge Crusenstolpe.

Einar gick fram till det öppna fönstret och såg ut. Den månljusa vårnatten bredde sig öfver staden; hos biskopens lyste det ännu ljus i sängkammaren, han inbillade sig till och med såsom mången gång förut kunna på rullgardinen se en skymt af fru Helenas junoniska gestalt. Han smålog gladt och belåtet för sig själf. Framtiden syntes honom vårljus såsom natten därute. Så som han i dag tillvunnit sig allas bifall, så skulle han ock

under kommande dagar med diktens toner såsom en annan Orfeus, besegra allt motstånd, vare sig hos pedantiska professorer eller schartauanska fruar. Sin brud skulle han vinna i kraft af den makt han ägde i sin lyras strängar, likt fordom Eurydice skulle hon följa honom, det visste han; han behöfde icke tvifla, han behöfde icke kasta en blick bakom sig efter henne — lifslevande, varm, blomstrande var hon honom nära; han skulle ej som sin grekiske förebild se sin älskade sjunka ned i underjorden.

»Annette, min ljufvaste majblomma, snart skola sorgens och längtans dagar vara förbi! Dig ensam viges min sång!»

Nedanför på gatan hörde han larm och tumult, skratt och rop af studenter, som i flockar kommo förbi, följande nattvakten, som i sin sax bortförde en af de värst bråkande.

Einar lutade sig ut genom fönstret; månskenet lyste honom rakt i ansiktet.

»Se, skalden! Vivat Einar Falck. Vivat, du snillets broder!» ljöd det nerifrån.

Han vinkade och hälsade ned till de uppsluppna kamraterna, omedvetet antagande något af en hyllad storhets later.

»Kom», ropades det på gatan, »kom, så gå vi upp till parnassen i Locus. Följ med upp till Falck!»

Och en hel flock tumlade in på den lilla gården och kom bullrande uppför trätrappan. Einar hade tändt ett ljus, öppnade sin dörr och lyste de kommande, som skrat-

tande ropade, att till Pindens topp hade alltid vägen varit halsbrytande. Från de andra dörrarna i Locus' alla »våningar» gläntades och tittades det:

»Fest hos Falck! Det skall vi vara med om! Nu blir det salning till en extrabål! *Hic Rhodus hic salta*», ljöd det i glad korus.

Snart var Einars rum öfverfyllt af studenter. Från husets olika »kontor» hämtades arracks- och rombuteljer, citron och socker framtrollades ur någon byrålåda, och ställets gemensamma »bål» framsattes på bordet; inom kort var den fylld af den starka drycken och bålslefningen i full gång.

»Tag ditt glas i hand,
säg din flickas namn,
säg oss, hvad heter hon», ljöd kören.

Slefven stannade af en händelse eller med afsikt framför Einar.

Han log med samma segerlöje, som han haft hela aftonen, och svarade utan betänkande:

»Annette, så heter hon,
så heter hon!»

»Skålen den var bra,
flickan skall du ha», ljöd åter kören.

»Skål, du lundensarnes ära! Ett lefve för Einar Falck, den tappreste student i Lund! Vivat, smedernas

gissel och Skomakaregatans hjälte! Sent skall denna bravour förgätas!» ropade en af sällskapet.

Alla vände sig mot Einar och glaset tömdes.

»Och än ett vivat», ropade en annan, »för snillets och sångens arftagare, för den, som skall uppbära vår Esaias mantel — vivat Einar Falck!»

Vivatropen kommo rutorna i de små fönstren att skallra.

De ånyo fyllda glaset tömdes åter. Men nu förklarade Einar, att han för sin del ej ville dricka mera.

»Hvad säger Apollosonen? Hvi skulle icke Olympens älskling vara glad och suga näktar i livets vårgryning! Skål för våren! Skål för dikten!» ljöd det omkring honom.

Det dracks och glammades, och Einar döfvade snart alla betänkligheter.

»Ha ni hört roligheten från Faxens bjudning häromdagen?» hördes en röst i skaran.

»Hut, pojke, tig», ropade en annan uppbrusande.

»Den, som är part, tige inför höga rådet», sade den förste skrattande; »är du ännu rädd om din päls, som Anna Kröger gick så illa åt dig för? Vår vän och bror Nyberg här, som ju är ett af de teologiska fåren i bispens fårahjord, var med på bjudningen nyss; som vanligt var man kvick litet hvar, och då bror Nyberg i liknelseleken liknade sig vid en päls, undrade Anna Kröger —»

»Håll mun, förb. pratmakare!»

»— om det fanns löss i den pälsen!»

En samfälld skrattsalva ljöd genom rummet; vännen Nyberg var nämligen känd för sitt något ovärdade yttre.

»Man säger också, att en viss person fått korgen af henne.»

»Fördömda lögnare», skrek den upphetsade Nyberg. »För resten ger jag Anna Kröger fan», mumlade han förbittrad för sig själf, »men nog skall jag bränna till mam-sell näspärta, så hon minns det! — Skål du diktens falk», sade han till Einar, »skada, att du ej är stark i den ädla och sköna improviseringskonsten!»

»Du skämtar», sade Einar, »visa mig det ämne, som jag icke på rak arm skall kunna besjunga!»

»Einar skall improvisera», ropade de andra, »skål Einar! I botten, i botten!»

»Hit med papper» ropade Nyberg; »se här, skrif, Einar — besjung vår stads skönheter!»

»Bravo, bravo — men helst i en ny tonart! En nykrönt poet måste ha en ny sträng på sin luta! Hulda änglar med svanhalsar, det är för utslitet!»

»Dikta något med piff och peppar i», sade Anna Krögers vederdeloman listigt.

»Ja, peppar och salt skall det vara», ropade några.

»Och en dosis gift därtill», tillade andra, »så att ryktena bli litet ärgiga.»

»Ja, jag skall nog gifva er en kryddad anrättning», sade Einar rödblossande och het; punschen hade gått honom åt hufvudet, hans ögon glänste; Annette och alla fagra vårdrömmar voro glömda. Han var ju skald, hans

snillelek skulle lyckas, och såsom improvisator skulle han öfverglänsa hvarje annan.

Motståndslöst lät han sig ryckas med af kamraternas eggande tillrop och spelande gyckel.

»Se här», ropade en och sköt ett pappersblad till honom, »skrif nu öfver Anna Kröger!»

»Och se här, skrif öfver Louise Faxe.»

»Öfver den, öfver den — —»

Man drack och skålade; Einars penna flög öfver de pappersblad, som framlades för honom. Nyberg läste ett blad:

»Morgonrodnad och ros som pärlor i skapelsens krona
glöda; dock glöder du mer, dock är ditt hjärta mer varmt.
Men du talar för vildt, ditt lif är en dans på en våräng,
där hvarje blomma är eld, och hvarje fläkt en Bacchant.
Därföre ser du med fröjd hvar starklemmad yngling och
rodnar,
medan en vällustig suck höjer din smäktande barm.»

»Bravo, men ännu mera gift!»

Och pennan flög vidare, och strof efter strof upplästes under applåder och brakande skrattsalfvor för att sedan, obemärkt af Einar, omsorgsfullt uppsamlas af Nyberg.

Kamraterna aktade sig väl att nämna flickorna Beck, instinktligt kännande, att deras namn ögonblickligen skulle bryta förhållningen, hur omtöcknad också Einars

hjärna var. Men när han som bäst var i farten, tilltrodde de sig dock att nämna Lycka Livius.

Einar studsade ett ögonblick och såg upp. — »Skål, skål!» ljöd det omkring honom, »skrif om den vackra Lycka, om hennes nätta fötter.»

»Och om hennes hemlige beundrare, vår purpurbemantlade rektor!»

»Smalbent, röd och kokett, en väderhöna på Amors gyllene tempeltorn, firad af fjärlars flock, ser du vid tornets fot, som fordom Hero i sagan, dårad Leander i Lund, älskogssargad och kär — —»

skref Einar utan aning om, att hvarje rad på dessa pappersblad var en skofvel mull på hans lifslycka, var ett dödligt hugg åt hans strålande framtidsdröm, utan aning om, att den penna, som fördes af hans hand, var ett vapen, med hvilket han måttade dödsstöten åt det hängifna unga hjärta, som älskade honom så högt.

Vackra slumrande Annette, du som i din lilla bädd uppe i den klosterliga jungfruburen drömmer ljuft om din stolte sångare, sof, sof — aldrig mera skall du vakna till vårens glädje. I sorg och tårar skall ditt tysta hopp slockna, tillintetgjordt af majpunsch och hämd för en af Anna Kröger utdelad korg.

XXIV.

Redan tidigt nästa morgon märktes en underlig rörelse på gatorna omkring Lundagård och biskops-
huset.

Studenter samlades i flockar omkring de fullskrifna, med namnet »Thersit» undertecknade pappersark, som uppspikats här och hvar på biskopens trädgårdsplank samt på träden å Lundagård och som innehöllo en »aristofaniskt kvick» pasquill öfver en del af Lunds unga damer.

Man häpnade, man skrattade, man undrade, man hviskade. Hvem är det, som döljer sig under namnet »Thersit»? Hvem har gjort det? Hvem är fader till nidet? Hvem *kan* ha gjort det? Helt visst endast *en* — gårdagens festbard, Einar Falck! Men hade han blifvit galen? Skrifva nid om stadens unga damer, om professorernas unga döttrar, om Lycka Livius, hans egen inspektors och gynnares dotter! Full eller galen! Men huru som helst, historien var dråplig, allt för dråplig att tigas ned — den borde vidare. Och vidare kom den.

Före frukost var hela staden allarmerad. Mammor gräto, fäder svuro, bröder rasade och de unga flickorna voro utom sig. Högt gingo förbittringens vågor; rop om allvarlig bestraffning höjdes öfver allt, och de förolämpades fäder begåfvo sig genast till universitetets rektor att anmäla saken och fordra den skyldiges relegation.

Levander, som i likhet med de flesta af Liviuska och Tegnériska kretsen satte värde på Einar Falck och hyste stora förhoppningar om honom, blef på en gång bedröfvad och uppbragt, så mycket mer som han själf tydligt utpekats och ställts i samband med den unga flicka, hvars bild han så omsorgsfullt förvarade i sitt hjärta.

Hvem »Thersit» var, kunde ej betviflas, och han led vid tanken på Lycka, åt hvars »uppvaknande» från sorgen han så varmt fröjdats sig och som nu skulle mötas af så grof förolämpning från en person, den hon betraktat som en nära ungdomsvän. Han sände äfven en medlidandets tanke till den vackra lilla Annette, hvars historia han, som alla andra i staden, mycket väl kände. Men han hade endast ett att göra: sammankalla de akademiska fäderna och affordra deras dom öfver den lättsinnige pasquillanten.

Det var så mycket nödvändigare, som redan före middagen pasquillen öfverallt var bortrifven och i dess ställe samt å hus i alla gathörn följande proklamation var uppspikad:

»En fuskare och en pasquillant har i dag försänkt ett helt samhälle i fasa och rättmätelig harm. Dess låga afsikt att beröfva oskulden sin heder är lika så förargelig som de egenkärlekens uppsåtliga synder emot den goda smaken att verkligen utgifva sin medelmätta i tankan och ostyrighet i inbillningen för snille och att själf, däraf skrytande, taga dessas utbrott för ett kvickhetens alster, då sådant endast var ett prof af medelmättans pojkjoller, den lättsinniges ilska och den ouppfostrade, dock vänskapsfullt emottagne skamlöses otack. Snillet, som icke så lågt smutsar sig, höjer sig alltid till ädlare, högre och svårare mål. Och hvilket mål skulle icke vara högre än den låga poltronens, som uti anonymitetens mörker utdelar sina dolkstyng och anfaller ett svagare kön, hvars ömtåliga heder och lycka ofta beror af ryktet, omdömet, skvallret! Ärans förlust, spö, fängelse och landsflykt, hvartill lagen rättvisligen dömer en sådan författare, borde väl af en Hedrens son anses för mindre straff än hvarje redligs billiga förakt; dock, om en sådan *Effronté* med och för sin penna, den han så illa och så elakt i mörkret begagnar, söker lyckan i ljusare kretsar, nödsakas man till förekommande af ännu flera skadliga utbrott gifva vederbörande tjänliga upplysningar, som till rättvist straff och förtjänt näpst befordra denne all blygsel saknande jakobin, som kallat sig 'Thersit'.»

Nyheten om hvad som händt spreds dess hastigare bland familjerna, som några af nattens olycksfåglar äfven vetat insmuggla afskrifter af pasquillen i de hem, hvilkas

döttrar den gällde. Äfven hos Livius fann man den på något oförklarligt sätt inpraktiserad i professors rum.

Harmen och oviljan upprörde Lycka så starkt, att hennes forna spänstighet med ens återkom. Med röda kinder och blixtrande ögon begaf hon sig med papperet i hand bort till Tegnér's och inträdde i matsalen, där familjen just var samlad vid frukostbordet.

»Tant, farbror», utbrast hon, knappast gifvande sig tid att hälsa, »ha ni sett det, ha ni hört det? Är det inte horribelt! Här äro vi afmålade, en hel mängd flickor — alla människor i staden vet det, en pasquill på vers, en hel vers om mig — 'smalbent, röd och kokett' kallas jag! Farbror, tant, är jag väl smalbent?»

Hon lyfte litet på sin korta klädning och såg vädjande bort till Tegnér.

Denne satte från sig koppen, såg skälmaktigt på den i sin vrede och sin oskyldigt lustiga naivitet högst intagande flickan och svarade tröstande:

»Ah nej, visst inte, Lycka, det är stor orätt — men du får lyfta litet högre, ännu litet högre, Lycka!»

»Nej, ni är då för tokiga båda två», skrattade fru Anna, som observerat, att äfven hennes lille son låtit ölostskeden stanna på halfva vägen för att vända hufvudet och titta. — »Men hvad är det som står på, Lycka?»

Lycka lämnade verserna, som skalden leende läste.

»Inte så dumt, alls inte oäfvvet, verkligen kvickt här och där — fan till pojke» mumlade han för sig själf.

Plötsligt såg han upp med ett alldeles förändradt uttryck.

»Men i grunden är det en ful historia, det här; alltför vackra flickor att af populacen utskrattas», sade han, i det han reste sig från bordet. »Pojken har naturligtvis intagit en för stor last arrack i går kväll och förliser nu här i samhället; om jag också ville, så kan jag icke rädda honom.»

»Nej, farbror, han bör icke heller 'räddas', som farbror kallar det», afbröt Lycka harmset; »den som med sådan lâcheté kan uppträda mot sina vänner, den visar sig vara af allt för liten élévation i karaktären.»

»Men, lilla Lycka», sade fru Tegnér, »jag trodde, du var så god vän med Einar Falck!»

»Ja, tant Anna, det har jag alltid varit; men den här gången går det verkligen för långt — 'smalbent, röd och kokett' — nej, farbror, han förtjänar det strängaste straff!»

»Hm, hm», mumlade Tegnér, som gick fram och tillbaka i rummet med händerna på ryggen, såsom han alltid brukade, när något starkt upptog hans tankar: »*femina semper varium et mutabile est* — hon är som Dantes gudomliga komedi: himmel, helvete, skärseld bo makalöst tillsammans — men —»

Han stannade åter och såg med leende ögon och belåten uppsyn på den hämdlystna vackra flickan.

»Utan dylika fenomen skulle poeterna sakna nog rika och kraftiga motiv för sin alstring. Mannen är en ofta tråkig rektangel, kvinnan ännu oftare ett högst intressant trapezium.»

* * *

Innan ännu Einar Falck blifvit inkallad till rektorsförhör, redan samma dag olyckan händt, begaf han sig, djupt förkrossad, själf till rektor.

Han hade, när han vaknade högt uppåt förmiddagen, ingen aning om hvad han skrivit under natten, förr än han af kamraterna på Locus fått höra, hvad olycka han anstiftat både för sig och andra.

Nu drefs han af ett svagt hopp att vinna förmildring i den dom, som han med förtviflan förutsåg skulle drabba honom, om han själfmant inställde sig hos rektor, öppet berättade, huru allt tillgått, samt vädjade till honom såsom människovän mera än såsom universitetets förste man. Ehuru han i pasquillen äfven indragit denne noble lärare, så visste han dock, att hans högsinhet skulle tilltalas af en öppen afbön — för egen del hämdlysten eller långsint kunde en professor Levander aldrig vara.

Men hans mod sjönk, då han mötte den stränga blicken ur rektors annars så välvilliga ögon. Ett mildare skimmer syntes visserligen i dem, när Einar, blek och förkrossad, berättat nattens tilldragelser och huru som pasquillen honom ovetande blifvit uppspikad i staden.

»Unge man», sade Levander mera allvarsamt än strängt, »jag beklagar, mest för auctors egen skull, att dessa opassande och högst klandervärda verser blifvit till; det gör mig ondt om en lofvande yngling, om hvilken jag och flera med mig hyst så vackra förhoppningar. Hade saken varit min egen, skulle jag förvisso icke beifrat den, enär jag ser, att den beror mera af ungdomligt lättsinne än af låg afsikt att förolämpa och såra; men — som rektor och moralens officielle öfvervakare vid universitetet måste jag beifra denna offentliga skandal och påyrka bestraffning.»

Einar var likblek; hans händer darrade, och han stödde sig tungt mot dörrposten.

Professor Levander gick upp och ned i rummet. Han stannade plötsligt framför Einar.

»Min unge vän», sade han på sitt ungdomen så vinnande ridderliga sätt, i det han lade handen på ynglingens axel; »jag skall göra hvad jag kan för att förmildra kandidatens sak och straff; men om också en officiel förvisning kan undvikas, så råder jag kandidaten, — och tro mig, detta råd är opartiskt och till kandidatens bästa — att för ett års tid lämna universitetet. Gå till Tegnér; han torde kunna förhjälpa kandidaten till någon kondition, läs under tiden på graden, kom så tillbaka om något år och förvärfva sig med lagern kring pannan nytt förtroende inom det samhälle, hvars rättskänsla nu så djupt blifvit sårad; mitt lilla pekuniära understöd skall, om så erfordras, icke uteblifva, och jag

tror icke, att professor Livius heller skall undandraga kandidaten sin hjälp.»

»Herr professor —»

Einar kunde icke tillbakahålla en snyftning, så öfvervåldigad var han af sorg, blygsel och samtidigt af beundran och tillgifvenhet för rektor magnificus.

»Herr professor, min ånger är för stor att kunna uttryckas, och min tacksamhet, att i stället för en sträng dom finna ett faderligt öfverseende, skall aldrig utplånas. Jag skall försöka att med allvarlig sträfvan godtgöra hvad jag brutit och visa, att jag *varit* lättsinnig, men icke *är* ovärdig, och kanske, herr professor, kanske skall jag en gång åter kunna blicka de af mig förorättade in i ögonen — men nu —»

Han gömde ansiktet i sina händer, hela hans gestalt skalf af de snyftningar han ej förmådde återhålla.

Levanders djupt känsliga sinne var starkt gripet, äfven hans ögon tårades.

»Farväl, unge vän», sade han med nästan vek ton, »om ett år eller så väntar jag er åter; till dess, arbeta med kraft och var en man!»

På eftermiddagen passade Einar på, då Tegnér kom från sin föreläsning. Han vågade icke söka honom i hans hem af fruktan att ej bli emottagen.

Han hade en lång stund gått ensam fram och tillbaka på öfversta gången utanför universitetshuset, just där han igår firat sin stora triumf och med segerviss tillförsikt skådat framtiden till mötes. Då var han ännu

allas gunstling, applåderad och hyllad, och Annettes älskade blå ögon hade strålat emot honom, fulla af ömhet. Och nu — var det möjligt, att en enda af punsch och onyktra kamrater framkallad handling så i grund kunde ödelägga allt: framtid, anseende, kärlek?

Han stönade, där han gick, när han tänkte på Annette — allt annat skulle kunna räddas; om ock årslång sträfvan kräfdes därför, skulle han dock med outtröttligt arbete så småningom återeröfra sin förlorade plats i detta samhälle, åter af hederliga människor vinna aktning och förtroende; men Annette — — — helt visst för alltid förlorad för honom! Huru skulle ej hon fasa för honom, hon, så ren, så sveklös! Aldrig mera skulle han våga träda inför henne, han hade förlorat henne, för alltid, för alltid! Han hade redan, utom sig af sorg, tillskrifvit henne ett farväl och sagt sig vara allt för ovärdig att ens med sina tankar våga dröja i hennes närhet. Han hade ej försökt urskulda sig, icke framställt några ursäkter, så hopplös syntes honom hans sak, sedd från den allvarliga fordran på sedlig karaktärsfasthet, som rådde inom hans älskades familj. Ej heller vågade han, sjunken som han tyckte sig vara, upprepa sina bedyranden om evig kärlek. Hans förtviflade bref slöts med de få orden: »glöm och förlåt den olycklige Einar!»

Huru hade Annette tagit detta? Hvad tänkte hon? Han tyckte sig se henne med onämnbart ångest i de blå ögonen; han såg den fina skära rodnaden på hennes kinder vika för en ytterlig blekhet; han såg henne gråta,

skälfva, lida; aldrig, aldrig mera skulle han få tala kärlekens ord till henne, aldrig mera höra hennes älskade röst, aldrig mera nämna henne som sitt hjärtas drottning, sin framtids ljus.

»Annette, mitt allt, förlåt, men glöm mig dock icke», ljöd det i hans sönderslitna själ, där han gick i skuggan af det sekelgamla huset, utan att gifva akt på en mötande flock unga teologers medlidsamma eller hånfulla blickar. Ingen ville eller vågade närma sig honom. I går hade man burit honom, aftonens hjälte, på sina armar; i dag undvek man honom.

Han väcktes ur sina tankar af Atis, som kom springande gången fram. I Einar igenkännande en af »husets vänner», nosade hunden på honom och viftade med stubb-svansen.

Nu kom alltså Tegnér. Einar tog mod till sig och gick att möta skalden. En enda blick på ynglingens af sorg förvridna anletsdrag sade människokännaren, att det var en förkrossad och ej en förhärdad människa, som stod inför honom.

Ett stort medlidande fyllde skaldens hjärta. Vänligt tog han ynglingen under armen och gick med honom under ifrigt samtal rundt omkring Lundagård, följd af de där församlade studenternas häpna blickar.

»Kandidaten har varit stygg mot flickorna», sade han till sist, »och det hämnar sig, ty Nemesis är kvinna. Och hjärtats drottning skall en skald icke draga på smutskärria genom gatorna. — — Kandidaten har

svedt sina vingar», fortfor han, »vid en dank i Locus peccatorum; svinga sig nu, en ny ung Phaëton, åter mot solens ban! Det låter sig bra göra också uppe i Varend, där jag skall skaffa kandidaten en fördelaktig kondition hos en min äldre vän, hofpredikanten Getzenius, en man från tredje Gustafs dagar, både vaken och vitter och fordom kär för sångarkungen och alla hans muser.»

De hade kommit nära porten till Lilla Torg.

»Herr professor, herr professor», var allt hvad Einar förmådde framstamma, »professorn är icke blott Sverges störste skald, utan också dess största människa.»

»Tack, min son, för denna klimax!»

Tegnér smålog vänligt, nickade ett afsked och gick som vanligt ut genom Lundagårdsporten för att titta inom på Härbärgen till sin vän Levander.

XXV.

Då Annette denna dags morgon tidigt vaknade, låg hon länge med slutna ögon och fortsatte de ljusa framtidsdrömmar, som hägrat för henne, innan hon kvällen förut somnat. Britta sof ännu; de långa mörka flätorna hade glidit fram öfver kudden och nådde ned på golvet; hon smålog i sömnen och såg lycklig ut.

Annette låg och hörde, hur fåglarna sjöngo nere i trädgården; hon hörde dufvorna kuttra på trappgafveln och ankorna plaska med vingarna i kanalen. Det var allt så förtroligt, så rogifvande. Så skulle det också vara en gång, då hon och Einar hade en egen prästgård; många dufvor och mycket rosor; rabatter med lavendelhäckar, syrenbärså, där Einar skulle sitta och dikta, medan hon plockade stora fat med jordgubbar åt honom, stora fat och med grädde till; och före hvarje annan människa skulle hon höra Einars dikter, han skulle själf läsa upp dem för henne — hon tyckte sig höra den klangfulla rösten, och hon såg honom åter, sådan han stod där i går kväll, vårens unge gud, lycklig, vacker, hyllad. Hon smålog stolt: »det är min Einar», hviskade hen, »min Einar — Einar — Einar —»

Hon upprepade halfhögt hans namn, till dess hon förskräckt spratt upp; hennes egen hviskning ljud i rummet nästan som en främmande röst. Hon såg sig omkring, skrattade sedan åt sig själf och satte sig upp i sängen.

Solen sken därute; i köket under flickornas rum bullrade redan pigorna; det var allt för vackert väder att stanna längre i sängen; hon steg upp, sakta, för att ej väcka Britta, öppnade fönstret och stack ut sitt ansikte, lika rosigt fagert som vårmorgonen därute. Så härligt det var; hon kunde se tulpanerna lysa brokiga därnere och — bestämdt hade narcisserna slagit ut i natt.

Annette fick brådt om. Hon redde ut sitt långa askblonda hår, iklädde sig sin nya ljusa bomullsklädning och begaf sig utför trappan. Dufvorna flaxade ned på hennes axlar, höns och kalkoner skyndade skrockande och kacklande emot henne; alla väntade korn af hennes gifmilda hand. Hon log mot fåglar och djur, trippade öfver den hvälfda kanalbron och var snart ifrigt syssel-satt med att undersöka tulpanernas kalkar och alla nya blomknoppar samt att inandas de hvita pingstliljornas doft.

Till frukosten kom hon glad och med klara ögon.

»Annette ser ovanligt frisk ut i dag», sade professor Beck till sin hustru, »Gud signe min rosenknopp!»

Han kysste ömt sin dotter på pannan; äfven modern strök henne kärleksfullt öfver det ljusa håret. Och Annette kände sig så harmonisk och lycklig, som hon ej varit det under hela det förflutna året.

När familjen efter frukost och bön åter skildes, fru Maja för att med Britta gå ut på torget samt upp till fettbodarna för att handla, gick Annette åter ned i trädgården, medtagande sin lilla grönmålade kratta.

Bäst hon var sysselsatt med att luckra upp den svarta aromrika myllan kring de stora auriklerna, kom ett bud ned från professorn, att mamsell Annette skulle komma in till honom.

Aningslöst efterkom hon kallelsen, i förbifarten brytande några gröna spiræakvistar för hans bord.

Gladt inträdde hon i hans rum. Han satt vid sitt skrifbord med ryggen mot henne. Hon gick bort och lade armen om hans hals.

»Hvad vill min kära pappa?» sade hon lekfullt.

Han vände sig om. Med ett anskri släppte hon de gröna kvistarna.

»Pappa, pappa, hvad är det, är pappa sjuk? Har något händt?»

»Ja, mitt barn, något har händt — kom hit till mig.»

Han drog henne mildt ned på sitt knä, liksom då hon var liten, och fattade hennes ena hand i sin.

»Här är ett bref till dig, mitt barn; ett bud har varit här och lämnat det åt mig för din räkning.»

»Ett bref», sade Annette darrande; »från Einar», tillade hon lågt.

»Ja, från Einar, mitt barn, jag tror mig redan känna dess innehåll; vänta ett ögonblick att bryta det, det är något du måste veta förut.»

Han tryckte henne fast intill sig, som om han ville skydda henne för den smärta han själf stod i begrepp att tillfoga henne, och berättade hvad han nyss af pedellen, som kommit med brefvet, fått höra om det nattliga dryckesgillet på Locus och Einar Falcks niddikt om stadens unga flickor.

Britta och Annette voro visserligen ej nämnda, men saken var lika ful ändå, och med säkerhet komme upphofsmannen att, om ej offentligen relegeras, så åtminstone att aflägsnas från universitetet. Hans bana var förstörd. Han hade visat sig ovärdig en god och oskyldig flickas kärlek — —

Professorn smekte sin dotters lilla kalla hand, som känslolös hvilade i hans.

»Och här, Annette, är hans bref till dig.»

Annette gled ned från faderns knä; hennes ansikte var färglöst, hennes händer matta, de förmådde knappast bryta munlacket. Hon läste de första raderna, därpå föll brefvet ur hennes hand, och med en suck sjönk hon sanslös i sin fars armar. — —

Innan denna vårens solskensdag nått sitt slut, låg Annette, blek och bruten, i sin säng uppe i klosterrummet; hennes ögon voro slutna; hon hörde icke längre dufvornas kutter eller trädgårdssångarens kärlekskvitter. Blommor och fåglar funnos icke mera till för henne. Drömlös och känslolös låg hon där, medan hennes moder i tyst sorg satt på sängkanten med hårdt sammanknäppa händer och Britta låg på knä bredvid fadern, som dolt

ansiktet i händerna och mellan hvars fingrar tårarna sippade fram.

Hela natten låg Annette så. Mot morgonen öppnade hon ögonen; de voro rödsprängda, förvirrade och feberglänsande. Den djupa blekheten hade öfvergått till häftig rodnad, hennes kinder flammade, hennes läppar voro torra och heta. Hon kved vid minsta buller och tycktes lida våldsamt. Emellanåt var det, som om smärtorna lindrats; då började hon sjunga, först sakta, sedan med allt starkare röst, psalmvers efter psalmvers; höga och klara klingade tonerna. Den underbara sången ljöd ned på gården och ut på gatan. Alla förbigående stannade och lyssnade:

»Det är mamsell Annette, som fått hjärnfeber; det är den vackra mamsell Annette, som däruppe strider med döden.»

Och dag skred efter dag; den hastigt härjande hjärnfebern fortfor; fåfänga voro alla medel; fåfängt ansträngde sig professor Becks kolleger, stadens samme skicklige båda läkare, som med sådan framgång besekrat den sjukdom, som för nära ett halfår sedan bragt äfven Lycka Livius till grafvens brädd. Men Lycka hade varit starkare och spänstigare än Annette. Hos denna senare fanns ej spår af motståndskraft. Stöten hade träffat henne oförberedd, bäst hon drömde sin oskyldiga våldröm, och den hade träffat hänsynslöst säkert.

Innan veckan var förliden, innan ännu Einar Falck hunnit upp till Varend för att åter börja höja sina vingar

till flykt, hade den hjärtskärande psalmsången från Annettes rum tystnat för alltid, och de ute på gatan lyssnande skingrats.

Hvit och stilla låg Annette på bädden, omgifven af all vårens blomsterprakt. — —

Aldrig förr hade man i Lund bevittnat en sådan procession som den, hvilken på Annette Becks begravningsdag, under klocktoner som dallrade i den spänstiga vårluften, följde hennes blomsterhöljda kista bort till dess hviloplats på St. Petri kyrkogård.

Tolf unga studenter med sorgflor kring armen buro kistan, på hvars blänkande silfverplåt stod inristadt:

Jag dig förtror, som vill mig evigt väl,
min pröfvade, men oförförda själ.

Närmast efter följde far och mor och syster. Britta såg spöklikt blek ut i sin svarta dräkt, barhufvad och endast med en lång svart slöja öfver håret. För föräldrarnas skull stred hon mot den vilda förtviflan, som sjöd inom henne, där hon skred framåt på denna färd, hvilken förde Annette, hennes älskade lillsyster, till den mörka grafven. Men vaksamt aktgaf hon på far och mor, och när någon af dem syntes vackla, var det hennes arm, som stödde den stapplande.

Efter dessa tre kommo alla Annettes väninnor, hvitklädda och barhufvade, med kransar af hvita pingstliljor — Annettes älsklingsblommor — på sitt hår; hand i hand och två och två följde de snyftande den af dem alla kär hållna väninnan; där var Lycka, där var Anna

Kröger, flickorna Faxe, alla de, som nyss lekt och skämtat i kapp med den unga, som nu bars bort.

Och i grafföljet sågos biskopens; där sågos Tegnér's och Livius', där var Levander och de andra professorerna med sina fruar samt alla stadens förnämligare familjer. Och mången gammal fattig gumma, mångt armodets barn slöt sig till den långa, långa raden, ty »mamsell Annette» hade äfven för mången af dem varit en fager tröstens och hoppets uppenbarelse, när hon, alltid glad och blid, tittat in i stugorna att bringa sin faders och moders hjälp åt sjuka och lidande.

På St. Petri kyrkogård, under de höga kastanjerna, var grafven redd, som skulle emottaga den unga till förvar för evig tid. Tårar flöto vid dess öppna rand, och dômens klockor ringde öfver stad och bygd, som badade sig i vårluft och solglans.

* * *

Mellan de förvittrade grafstenarna frodas som förr körfvel och hundkäx, ranunkel och svalört.

Men på Annettes graf äro alltid friska blommor, hvita liljor, hvita rosor, ditlagda af moder, syster, vänner, för hvilka minnet af Annette är fullt af saknad, men dock utesägligt ljuft och rent.

Hvarje dag ses det sörjande föräldraparet i bön vid Annettes kulle, och mången afton sitter Britta ensam där, bittert gråtande:

»Annette, min dyra lillsyster, o, att du är borta, o, att du lämnat mig ensam!»

XXVI.

En frisk junibris blåste öfver Sundet och fyllde de framilande skeppens segel.

Å Malmö gator härskade stor uppståndelse. Ute från Limhamn hade sändts ett bud, att den väntade svenska örlogsflottan syntes i Sundet. Den kom från Lübeck med den segerkrönta arméen ombord för att föra denna vidare upp till Göteborg och den nya krigsskådeplatsen vid norska gränsen.

Hela staden var i rörelse; landshöfding Klinteberg samt borgmästare Nordlindh hade blifvit varskodda, och beredelser gjordes att värdigt och högtidligt emottaga de tappre krigarne. Man visste nämligen, att flottan skulle förankra på reddan och att åtminstone befälet samt de båda ombord varande skvadronerna af Mörners husarer skulle komma i land öfver ett dygn. Det var beslutadt, att bal för officerarne skulle anordnas å Knutsalen i nya rådhuset samt att manskapet skulle kostnadsfritt inkvarteras och väl förplägas.

Nere vid hamnen var ett stim af människor; länets och stadens myndigheter väntade redan; män och kvin-

nor af alla klasser trängdes längs kajen. Ute i Sundet nalkades de stora skeppen allt mer. Det var en stolt syn, då hela linjen slutligen förankrade. Den treflikiga blågula flaggan vajade för sommarvinden. Friska gingo böljorna med en och annan liten hvit kam.

Ett dånande hurrarop från den i land samlade mängden ljöd ut öfver vattnet, som en fosterlandets första välkomsthälsning till dess återvändande söner. Svensk lösen ljöd från skeppen vida öfver vatten och land, och svar gafs från kanonerna på gamla Malmöhus' vallar.

Nu firades båtarna ned, och pråmar från land mötte att mottaga manskap jämte en del hästar; med raska jämna tag roddes de emot hamnen. Och hurraropen fördubblades och jublet tog ingen ända, då den första båten lade till och en skara högre officerare sprungo i land, snart följda af kamraterna. Människor ropade högt, viftade med hattar och gräto; hästar vrenskade, oroliga att komma från de gungande pråmarna; det ringde glädtigt i Malmö kyrkklockor; landshöfding och borgmästare komplimenterade det ilandkomna befälet.

Såsom stadens gäster ledsagades officerarna till den festliga måltid, som väntade dem. Men Kurt Livius, som med sin skvadron kom sist i land, dröjde icke för att äta eller dricka. Han hade erhållit permission på ett dygn för att i Lund besöka de sina. Hans käcka Brunette, som lyckligt undsluppit både fransmäns och danskars kulor, var redan färdigsadlad och skrapade med hofven i marken, liksom ville äfven hon hälsa fädernejorden.

Snart satt Kurt i sadeln, och i raskt traf gick det ut genom Östervärn, förbi Höga Mölla och Körsebärsbackar, vägen fram som förde till Lund. Han var för länge sedan alldeles återställd från sin blessyr, ehuru en viss stelhet i vänstra armen ännu fanns kvar. Han hade under det skiftesrika år som gått, sedan han lämnade fäderneslandet, förvandlats från yngling till man; hans drag voro mindre veka, hans hy var starkt solbränd och väderbiten, hans ögon hade förlorat det något barnsliga uttryck, som de ännu ägde, när han for bort. Men blicken var lika öppen och ärlig, om ock mera fast; munnens linjer vittnade om samma godhet, ehuru äfven om beslutsamhet och mod.

Spänstig satt han i sadeln; gladt blickade han ut öfver den välkända kära bygden. Krigets blodiga syner, som hans öga så länge uppfångat, voro borta, och i stället var det fredliga landtmäns glada, välsignelsebringande arbete på hemmets mark som omgaf honom. Jämmerropen, som trots hans mod till och med i nattens drömmar fyllt hans själ med skräck, voro förbytta i körkarlars muntra hvissling och lärkors högljudda jubeldrillar.

Hvilken frid rådde icke här! Huru härlig syntes ej honom denna gröna rika slätt med de vaggande vångarna och det sakta svallande Sundet till vänster. Huru klappade ej hans hjärta, då han såg Lundadômens gråa torn med de välkända hufvarna höja sig på afstånd.

Framåt, framåt trafvade Brunette; hennes fina hofvar smällde i den hårda lervägen och slog upp ett moln

af damm; snabbt förde hon sin unge herre närmare det efterlängtade målet: det kära hemmet, föräldrar, syster, brud. Utan ett ögonblicks rast bar det framåt, förbi Hvilans halmtäckta krog, där stora klumpiga skånska bondvagnar höllo på gården, förbi Uppåkra kyrka, framåt, öfver Höjebro, fram emot den lummigt inbäddade lilla staden.

Men det var dock ej oblandadt glada känslor, som rörde sig inom Kurt Livius. Vemodigt tänkte han på den broderlige vän han lämnat efter sig, fallen i det främmande landet; han tänkte på Annette, hvars död han fått veta i ett strax före afresan från Tyskland emottaget bref från Lycka. Huru fridfull föreföll honom ej denna hans kära fädernestad — och dock, huru mycken sorg hade den icke rymt, huru många bittra tårar hade icke där flutit, sedan han sist skådade dess gröna träd!

Stackars syster och stackars älskade härliga Britta! Lycka hade skildrat, huru hjältemodigt denna för sina föräldrars skull bar sorgen, men huru fruktansvärdt den på samma gång träffat detta starka hjärta. Bättre än någon annan visste och förstod han, hvad Britta led, han, som älskade henne högre än lifvet, han, som i henne såg en uppenbarelse af den till själ och kropp fullkomliga kvinnan, han, som i henne dyrkade ett skyddshelgon och älskade en brud.

Det var hans fasta beslut att redan denna dag infinna sig i hennes hem och öppet anhålla om föräldrarnas bifall. Han hade fått veta, att fru Beck tycktes

vänligare stämd mot honom, och han kände sig viss om, att de ej skulle vägra den numera enda dottern att följa sitt hjärta. Minnet af Annette skulle, det kände han, bevekande stå vid hans sida.

När den ståtlige ryttaren red in genom Södertull, skyndade alla till fönstren. Hela gatan uppför gläntades och tittades det från de små rutorna. Här och där gjorde han i förbifarten honnör för någon mötande bekant, här för Anna Kröger, där för professor Lidbeck och andra, som med vinkningar och vänliga tillrop hälsade honom välkommen till fädernestaden.

Nu var han vid hemmet. Fönstren där uppe stodo öppna, men ingen syntes till. Säkert voro de alla i trädgården. Han vek om hörnet och red in på gården. Drängar och pigor rusade ut; han kastade Brunettes tygel ifrån sig, sprang ur sadeln, skakade hand med tjänarna, som trängdes omkring honom, och skyndade ned i trädgården.

»Kurt, Kurt», hörde han Lyckas röst jubla emot sig, och inom ett ögonblick hvilade bror och syster i hvarandras armar. Lycka snyftade häftigt:

»Kurt lille, käre min bror, är du då hemma igen! Men ack, du kommer ensam» hviskade hon med kväfd röst och vände bort sitt ansikte, »Gösta, Gösta är inte med!»

»Stackars rara lilla syster», sade Kurt vekt, kysste hennes panna och strök hennes hår.

Därpå såg hon upp och log ömt:

»Men hvad du är vacker och ståtlig, Kurt, och svärdsorden har du och tapperhetsmedalj», tillade hon beundrande, »hvad jag är glad och lycklig att ha dig åter!»

Hon slog armarna än en gång omkring hans hals, och de båda syskonen kysste hvarandra hjärtligt.

»Mor, mor, här är Kurt!» ropade hon ner åt köks-trädgården, och hand i hand gingo de emot modern, som i stort köksförkläde och sin hvita bindmössa sysslade bland de blommande störbönorna.

Ny omfamning, nya glädjetårar. Den högväxte sonen lyfte upp sin lilla gråtande moder i sina starka armar, förde henne bort till en bänk vid syrenhäcken och kastade sig på knä framför henne med armarna om hennes lif och hufvudet i hennes knä, precis som då han var liten gosse och ville anförtro henne sina fröjder och sorger. Hennes darrande händer ströko öfver hans hår:

»Min son, min ende — välkommen hem, min älskade, dyre son!»

Lycka hade emellertid ilat upp till fadern. Nu kom också denne brådskande ned i trädgården; han hade ej fått tid att aftaga kattunsnattrocken; utan att lägga märke till, hur solen sken på hans kala hjässa, vinkade och viftade han med kalotten:

»*Fili mi — carissime, carissime, Deus mihi te reddidit* — din gamle far har åter sin son!»

Och den gamle professors lifliga ansikte afspeglade hans starka rörelse.

Syrenernas rika blomklasas nedtryckte grenarna öfver

deras hufvuden; luften var fylld af deras vällukt, och från stallet hördes Brunette stampa och gnägga, belåten, äfven hon, att från äfventyrens värld åter ha hamnat vid den gamla välkända spiltan med det doftande grönfodret.

* * *

Utåt eftermiddagen satt den sorgklädda Britta på bänken under valnötsträdet.

Hon var ensam; endast Pikas låg som vanligt vid hennes fötter. Emot sin vana var hon sysslolös; hon hade knäppt händerna omkring knät och blickade sorgset framför sig. Ju längre sommaren skred framåt, dess större blef saknaden efter den älskade system; här i trädgården fanns ej en buske, ej en blomma, som icke påminde om henne. Britta kände sig utsägligt allena: Annette död, Göran borta, och Kurt — när skulle han väl komma! Hon hade hört, att arméen skulle till Norge. Nytt krig, ny ångest, ty om han stupade där uppe, om också *han* skulle dö — hon vågade icke tänka tanken till slut. Hvad skulle det väl blifva af henne då!

Hon spratt häftigt till, då i detsamma Pikas med ett ljudeligt skall sprang upp. Nere på gången hördes raska steg och en sabel klirra mot gruset, hon såg en manlig uniformerad gestalt skymta mellan träden.

Hon reste sig darrande. Hennes gråblå ögon syntes nästan svarta af inre rörelse, hennes läppar voro half-öppna, och hon utsträckte omedvetet sina armar emot den kommande.

Så såg han henne åter.

Med ett utrop slöt han henne i sin famn.

»Britta, min Britta», sade han eldigt och lågt, »min brud, min älskade lilla fästmö!»

Den själsstarka behärskade Britta skalf; hon tog honom om halsen och tryckte sig med innerlig ömhet intill honom; hennes ansikte var mycket blekt och vändt emot honom, men hennes ögon voro slutna, och under ögonlocken framsipprade stora tårar.

Han kysste henne gång på gång, med all den glöd, hvaraf hans så länge tillbakahållna och under en lång väntetid liksom uppsamlade kärlek var mäktig. Han kysste hennes ögonlock, hennes läppar, hennes kinder, till dess en liflig rodnad åter färgade dem. Hon slog upp sina ögon, såg djupt in i hans och log emot honom. Alla betänkligheter voro borta, faders och moders vilja betydde för henne i detta ögonblick intet. Kärlekens underfulla makt hade segrat öfver all tvekan, alla tvifvel. Hon älskade Kurt, hon var hans, honom allena tillhörde hon. Och bäfvande besvarade hon hans smekningar.

»Kurt, min hjälte, min älskade», sade hon slutligen, i det hon lade händerna på hans axlar och beundrande såg in i hans ansikte. I hennes allvarliga ögon kom ett gladt skimmer af stolthet och belåtenhet.

»Hvad du är vacker! Och hvad du är modig och tapper! Hur har jag icke drömt om dig och väntat och längtat! Hur jag bäfvat och darrat! Men nu är jag så

lycklig. Kurt — hade vi endast kvar vår lilla kära Annette», och i stilla smärta lutade hon sitt ansikte mot hans bröst.

Så suto de bredvid hvarandra under valnötsträdet, förgätande allt omkring sig. Britta stödde sig förtroligt mot Kurts axel, och hans kraftiga arm omslöt henne; de tröttnade ej att blicka in i hvarandras ögon och att med ömma ord och många kyssar beledsaga de förtroenden de hade att gifva hvarandra om den flydda tidens sorgliga minnen, dess inre och yttre strider, dess oro och längtan.

Fullkomligt lyckliga, utan tanke på att inom några timmar ny oviss skilsmässa förestod, byggde de sina luftslott om kommande dagar, då allt för dem skulle vara gemensamt, fröjd som smärta.

Kurts ärliga vackra ansikte var midt under hans lycka djupt allvarligt; han kände sig nästan ovärdig; han hade allt sedan deras barndom sett upp till Britta och under ynglingaåren knappast vågat tänka sig möjligheten att vinna henne. Och när hon nu oförbehållsamt lät honom blicka in i sitt hjärta, som mången ansåg kallt och oförmöget att älska, då han såg, huru också inom henne kärleken lågade klar och hög, då kände han sig, såsom alltid inför henne, så ringa, men en varm önskan uppstod inom honom att för denna kvinna göra lifvet ljust.

»Älskade», sade han med rörd stämma och tryckte hennes hand, »älskade, med Guds hjälp skall du aldrig komma att ångra denna stund, som för mig är dörren till lifvets sällhet.

»Ångra!» sade Britta med ett lätt leende; »huru

skulle jag kunna ångra det, som äfven gifver mig lifvets högsta lycka! Ack, Kurt, ser du svalorna —»

Hon höjde sitt hufvud och följde med glänsande blickar de snabba fåglarnas hvirflande lek i luften, innan de med ett litet hvinande skri flögo in i sina bon borta under de utskjutande halmtaken.

»Ser du, huru de leka och jubla? Hvert år komma de, drifna af en makt, som behärskar deras lif, den de aldrig kunna motstå. Tror du väl, att svalan skulle känna ånger, äfven om ett sådant begrepp kunde tänkas möjligt för henne! Störtskur och stormby må tillintetgöra hennes rede, hon kommer dock, ty hon måste det. Sådan är kärleken, Kurt, Guds högsta, bästa gåfva åt oss — kommer den, så måste vi lyda. Huru då tala om ånger! Mycket förr må vi säga: huru rätt kunna tacka Gud för denna hans härliga skänk till oss, den, att kunna älska en annan högre än sig själf — — —»

Hon tystnade, häftigt dragande efter andan; i hennes röst låg ett jubel öfver den vunna styrka, hvarmed hon förnam kärlekens berättigade allmakt i lifvet. Hon var skön i denna stund; hennes eljest något gömda väsen framträdde rikt och klart, och hennes ädla drag strålade af ungdomskärlekens trosvisshet.

Han kysste hennes hand med ridderlig vördnad och outsäglig ömhet.

»Jag tror», sade han sakta, »att om vi söka bevara vår kärlek ung genom lifvet, så visa vi bäst vår tacksamhet.»

»Vi skola älska kärleken», sade Britta, nästan svärmiskt, »och i kärleken hvarandra — — —»

De sprutto upp, i det tornklockans ljud dallrade öfver staden.

»Klockan är redan sex, Kurt — hur länge stannar du?»

Det låg ångest i blick och fråga.

Han tryckte henne in till sig.

»I morgon, Britta, måste jag åter vara ombord; vi afgå genast till Göteborg —»

»I morgon, redan i morgon!» sade Britta klagande och modfälld.

Kurt reste sig beslutsamt:

»Kom, min älskade flicka! Nu gå vi in till dina föräldrar; allt måste vara fullt klart, innan vi åter skiljas.»

Britta bleknade lätt, men steg genast upp från bänken för att följa honom.

Hand i hand gingo de med klappande hjärtan uppför gången och öfver kanalbryggan; men som genom en tyst öfverenskommelse vände de sina steg ej åt matsalen, utan åt professors rum.

* * *

Där inne stod fru Beck bredvid sin mans stol. Någon af tjänarna hade sett den unge officeren gå ned i trädgården och berättat det för sin matmor. Hon förstod genast, att det var Kurt, som anländt, och anade hvad som komma skulle.

Samtidigt med Annettes död hade åter frågan om den rent jordiska kärlekens berättigande inställt sig för henne. Hela hennes väsen, hennes modershjertas starka känslor hade rest sig mot den tanken, att Annette skulle ha dött i synd. Nej, hennes oskyldiga lilla barn var rent och skuldfritt; den kärlek, som dödat henne, var helig och fläckfri, var skön, om också gifven åt en ovärdig. Fru Maja hade gripits af ödmjuk vördnad inför denna kärlek, stark intill döden, starkare än ungdomskraft och lefnadslust.

»Kärleken vänder aldrig åter» — hon tyckte sig på ett helt annat sätt än förr förstå dessa Pauli ord, och tanken, att de också kunde gälla en jordisk känsla, skänkte henne själf en verklig lindring.

Trots den svåra sorgen hade hennes sinne så småningom blifvit allt ljusare, hennes väsen allt vekare; och detta hade äfven åt hemmet gifvit en ännu fridfullare stämning. Det var, som om Annettes fina lilla hand sakta klappat på moderns hjärta, som om hennes milda ande allt jämt omsväfvade de kvarlämnade.

Oviljan mot Kurt, den unge officeren, var alldeles försvunnen. Och när hon nu berättade saken för sin man och mötte hans blick, som forskande tycktes vilja tränga djupt in i hennes egen själ, sade hon långsamt och dröjande, i det hon med handen strök fram och tillbaka öfver bordskanten:

»Britta är nu vår enda dotter — vi få vara rädda om henne —»

Professorn såg glad ut.

»Si, min hustru», sade han rörd och fattade hennes hand, »du har rätt, vi få vårda henne väl; vi få söka göra hennes lif så lyckligt det kan bli — och Kurt är en god gosse och en tapper man —»

»Hon håller honom mycket kär», sade fru Maja sakta; hon drog ej sin hand ur sin mans, hennes ögon voro tårfyllda, men hon höll dem nedslagna.

»Och kärleken öfvervinner allting», sade hennes man i en underlig, liksom pröfvande ton.

Hon såg upp; det ryckte omkring hennes läppar; hon böjde sig fram och smekte hans gråa hår.

»Kärleken är tålig och mild», tog hon upp hans tankegång. »O, min make, så tålig och mild du alltid varit, under alla dessa år — jag vet och känner, att jag ej varit som jag borde — — —»

Hon grät häftigt, men han drog henne ömt intill sig.

»Min hustru, min hustru — låtom oss glädjas! Si, öfver vårt hus är en härlig dag uppgången, lofvad vare Gud till evig tid!»

* * *

När Kurt och Britta inträdde, funno de föräldrarna sittande bredvid hvarandra i soffan. De sågo ovanligt glada och lyckliga ut, ehuru faderns ögon voro fuktiga och moderns buro spår af stark gråt.

De unga stannade ett ögonblick tvekande vid dörren. Professorn reste sig upp och räckte Kurt sin hand.

»Var välkommen, min son. Jag förstår ditt ärende. Gör vår dotter lycklig, och du skall äga hennes föräldrars tack. Icke sant, min hustru?»

Fru Maja sträckte armarna emot Britta och sade till Kurt med skälfvande stämma:

»Vår Herre välsigne din ingång i detta hus!»

Djupt gripen af moderns förändrade röst och sätt, sprang Britta fram till henne och kastade sig snyftande i hennes armar.

Kurt kysste professors hand och sade kärleksfullt:

»Farbror och tant ha mist en dotter. Får jag nu bli er en son, så skall med Guds hjälp, det tror jag förvisst, min sonliga vördnad och ömhet aldrig svikta.»

Innan Kurt om aftonen lämnade sin trolofvade och hennes föräldrar, deltog han med rördt sinne i den dagliga aftonbönen.

Denna gjorde så mycket djupare intryck på honom, som den bildade så stark motsats till den fältandakt, vid hvilken han blifvit van. För hans inre blick framställde sig åter krigets fador, då så ofta psalmens ljud och fältprästens ord blifvit afbrutna af sårades kvidan och döendes rosslingar. En varm tacksägelse uppsteg i hans hjärta öfver att vid så många tillfällen hafva blifvit räddad från döden, att åter befinna sig hemma, att vara upptagen som son i sin älskade Brittas familjekrets, och han instämde med innerligt allvar i de psaltarens högtidliga ord, som professor Beck uppläste:

»Huru stor är din godhet, min Gud! Huru dyr är din kärlek! Huru obegripelig är din vishet! Så tackar jag ock dig med psaltarespel för dino trofasthet, min Gud; jag lofsjunger dig på harpor, du helige i Israel. Mine läppar och min själ, som du förlöst hafver, äro glade och lofsjunge dig. Priser med mig Herran, alla heliga änglar, alla gudfruktiga själar, ja alla kreatur; och låter oss med hvarannan upphöja hans namn!»

XXVII.

Redan tidigt nästa morgon hade Kurt ridit tillbaka till Malmö.

I hemmet rådde stor glädje öfver hans förlofning, och detta bidrog att lindra den nya oron öfver de nya faror, hvilka kunde hota honom. Man hoppades också i det längsta, att det norska kriget skulle fort draga förbi, kanske inskränka sig till blotta demonstrationer.

Stämningen emot Norge var starkt upphetsad i hela staden, och ryktesvis hörde man, att förbittringen i andra delar af landet var ändå starkare. Emellertid gick det vecka efter vecka; från kriget sporde man endast en ömsesidig utväxling af noter och proklamationer mellan de båda konungarna, Carl XIII och Christian Fredrik, och af vreda och hånande tillmälen både på vers och prosa mellan folken.

Men under allt detta fanns det i den tegnériska kretsen i Lund knappast någon, som ej tagit lifligt intryck af skaldens fria och sant nordiska uppfattning af de båda folkens ställning till hvarandra.

Man hade omsider kommit in i augusti, då underrettelse kom om den första sammanstötningen. Den

svenska flottan hade gått in i Kristianiafjorden, och den armékår, vid hvilken Kurt Livius befann sig, hade under generalmajor Mörners befäl ryckt mot Fredrikstad och Fredriksten, hvilken senare fästning bombarderats och tvungits till kapitulation.

Denna nyhet, som satte alla krigspatriotiska känslor i stark rörelse, gjorde den mera skandinaviskt sinnade tagnérska vänkretsen i Lund synnerligt nedslagen. Hos Livius' och Becks oroade man sig på nytt för Kurt; Tegnér och Levander sågo saken mera i stort och beklagade den draksådd af hat och hämd, som de fruktade skulle växa upp ur dessa segrar.

Det var nu Brittass tur att få bref och att uppläsa dessas mera så att säga allmänna innehåll i fränderingen.

»Det är underligt», skref Kurt bland annat, »att stå som fiende mot ett folk, hvars språk är så likt vårt eget. Också är det omöjligt att strida med den hänförelse, som vi kände i Tyskland, där det verkligen gällde lif och död. Här har man en känsla af att det hela är hart när ett slags teaterspektakel i stor stil. Och likväl ett spektakel af fruktansvärd betydelse och djupt serieust.

I en norsk bondstuga, där jag vid ett tillfälle ingick, sporde man mig, om det verkligen var de svenskes afsikt att skjuta ned norrmännen: 'ha ni glömt, hur vi gjorde år 1809? Då er general tågade sin väg med hela er armé för att afsätta er kung, så följde vi inte efter; vi hvarken brände eller härjade edra obevakade gränser, utan höllo våra händer rena från broderblod.'

På detta måste jag som svensk till min harm förblifva stum. Ty i mitt hjärta gaf jag norrmännen rätt.»

Man drog emellertid ett andedrag af lättnad, då inom ett par veckors förlopp den stora nyheten kom om stillestånd och underhandlingar i godo. Den tagnérska kretsen delade i fullt mått skaldens glädje öfver att intet blodigt och hätskt krig för alltid omintetgjort en verklig förening i hjärta och själ mellan den Skandiska halföns två folk. Belåtenhet väckte också den enträgna uppmaning, som kom till skalden från själfva kronprinsen, att låta till norska öfversätta sin Nore, på det denna dikt, som en svensk hand räckt till försoning, skulle kastas in bland det norska folket.

»Har jag icke sagt det!» sade Levander glädjestrålande. »I kunnen kalla mig en sann *vates*, ty, jag upprepar det, från Lunds universitet skall den ande utgå, som skall ena Nordens folk i brödrakärlek. Detta är vår stora politiska medlaruppgift i Skandinavien. Och våra efterföljare vid detta lärosäte skola upptaga vår tanke och föra den vidare framåt.»

Det dröjde dock ännu flera månader innan Kurt kom hem. Med sitt regemente måste han tills vidare stanna kvar i Fredrikstad. Men de bref han skref därifrån voro mycket lugnande.

Och när omsider återseendets dag randades, och han med löfte om snar befordran till ryttmästare lyckligt återkom äfven från detta fälttåg, då började sinneslugn och framtidshopp att blifva bofasta i de båda lundafamiljerna,

som fordom varit hvarandra så motsatta i åsikter, men nu blifvit enade och sammangjutna, dels genom sorgens pröfning, dels genom kärlekens glädje.

Med stor högtidlighet firades å nyårsdagen 1815 en akademisk fest för att högtidlighålla Sverges och Norges förening. Och hade vännerna nyss jublat öfver den heder, som vederfarits Tegnér's Nore, så gladdes man lika uppriktigt öfver den framgång, som vanns af professor Livii dagen till ära författade och af honom själf i domkyrkan upplästa latinska skaldestycke.

Bifallet var så stort, att poemet af det akademiska konsistoriets närvarande ledamöter genast begärdes till tryckning på akademiens bekostnad för att sedan, såsom orden föllo sig, »genom akademiens vördade kansler det inför H. K. Höghet Kronprinsen i underdånighet nedläggas».

Professor Livius var öfverlycklig. Och sedan han kommit hem, åter fått på sig sin nattrock samt fått eld i sin långa pipa, vandrade han fram och tillbaka mellan salen och sitt sanctuarium, belåtet mysande och oupphörligt upprepande:

»*Quod opus exegi — pullula mea — quod opus exegi!*»

Och Lycka fattade gladt hans arm, höll jämna steg med sin trippande fader och sade lekfullt:

»*Eloquentiæ et poeseos professor pater noster!* Kära far förtjänade en plats i kejsar Augusti skaldering och en sångarlön af Mæcenas! Men Lund, är jag rädd, blir lika litet ett Roma som Helgonabacken ett Mons Palatinus!»

XXVIII.

Det hvilade dock allt jämt en skugga af tungsinne öfver Lycka. Hon deltog med uppriktig glädje i Kurts och Brittans framtidsplaner, delade alla deras förhoppningar, var blid och älsklig som alltid, hade stundom till och med ett litet anfall af sin skälmaktiga upptågslust, men denna sprittande lekfullhet återkom ej, hvilken i förning med hennes sällsynta gratie gjort henne så intagande.

Den som med största ledsnad aktgaf härpå var professor Levander. Hans sätt mot Lycka hade, utan att han reflekterade däröfver, i någon mån skiftat. Det var ej fullt så otvunget som förr. Och han antog emot henne allt mera en ton af vördnadsfull hyllning.

Om hon märkte det eller ej, var svårt att afgöra; mot honom förblef hon sig lik; inom henne tycktes ej hafva uppstigit ens den aflägsnaste tanke, att han kunde bli något mera för henne än den gode och deltagande vännen.

Men med synbar tillfredsställelse såg hon honom dock bredvid sig. Hon erfor en känsla af trygghet och

ro i hans närhet, och hans lekande humor och glädtiga väsen skingrade för henne mången vemodig stund.

Detta var honom alldeles nog. Ännu oftare än förr syntes han uppe hos familjen Livius. Och när sällskapslifvet i Lund efter norska krigets lyckliga slut åter började bli gladare och äfven Lycka något litet deltog däri, då var alltid professor Levander hennes själfskrifne kavaljer.

Naturligtvis kommenterades detta flitigt i staden, och man ansåg ganska allmänt förlofningen såsom afgjord.

Lyckas orubbligt lugna hållning gent emot den förmente fästmannen förbryllade dock de flesta. Det hade öfver henne dessutom kommit något reserveradt och inåtvändt, som man förut aldrig märkt. Och detta tillsammans med den sympati man hyste för henne och den sorg hon genomgått afhöllo hennes väninnor från att på flickors vanliga sätt göra några mer eller mindre taktlösa antydningar. Så till vida lämnade man Lyckas hjärteangelägenheter i fred. Och hvad professor Levander beträffar, var äfven han så omtyckt och afhållen både inom den trängre vänkretsen och den större umgängeskretsen, att också han fick vara i någorlunda ostörd besittning af denna sin dyrbara hemlighet.

Det enda, som i något högre grad tycktes lifva upp Lycka, voro de från Köpenhamn åter anländande brefven. Så länge föreningen med Norge var oafgjord och på grund däraf samt af de ständiga danska kaperierna i Sundet stämningen mellan folken ännu var mycket hetsig och spänd, hade endast ett och annat litet meddelande gått

mellan vännerna i Skåne och på Seeland. Men nu var striden bilagd, Norges öde afgjordt, och man hade å ömse sidor intet annat att göra än att finna sig i det skedda.

Till både Becks och Livius' kommo från den gemensamme vännen Münter hjärtliga bref.

»Vi maa fryde os derover», skref han bland annat i ett af dessa, »at Krigens forfærdelige Dage ere forbi. Gid Norges Forening med Sverig maa være til Lykke for Norden! Det Tab, vi har lidt her i Danmark, er ganske vist svært. Men lad saa os prøve at paa ny tvinde de Traade af Brodersind og Broderkjærlighed, som Politiken har skaaret over. Jeg ved, de lundensiske Venner føler og tænker i disse Stykker ganske som jeg selv. Det er i Aandens Rige, de Saar først maa læges, der endnu frisk bløde. Gid saa vi atter med fordoms Kjærlighed maa række hinanden Haanden! Med virkelig Længsel venter jeg og mine Døttre i Sommer en gang atter at hilse de kære Venner velkomne til det gamle Kjöbenhavn. Med min kære Hustru er det desværre ved det gamle. Hun har ligesaa lidt som vor By endnu forvundet det gyselige og ugudelige Bombardement for snart otte Aar siden. Paa Gjensyn, kære Venner i Lund! — —»

Äfven till Lycka hade kommit flera bref både från Fanny och Agnes Münter. De båda danska biskopsdöttrarna voro visserligen äfven vänner med Britta, men det var egentligen med Lycka, som förtroligheten var störst. Hennes naturel hade alltid förträffligt passat in

i den rättframma danska munterheten, mot hvars något bullersamma högljuddhet hennes fina behag dock afstack.

»Kære söde Lycka», skref Agnes Münter, den yngsta af de båda systrarna, en dag fram på sommaren, »hvor jeg og vi alle længes efter vor lille svenske Hjærtenspige, kan jeg umulig beskrive! Vi synes alle, at I derover i Lund snart skulde komme og besöge os. Vi ere hjemme i hele Sommeren og tager ikke ud til noget Landsted. Det leves meget indgetogen her efter Krigen. Ved Hoffet har i det hele Aar slet ingen Baller været og kun to gange Apartement; tillige er der udgaaet den Befaling, at Damerne ingen Slæb skal bruge. Det vil nok ophjælpe Finanserne! Man kan da virkelig trænge till lidt Opmuntring af sine kære Venners Nærværelse!

Moder er syg som för; vor Gaard — Bispegaarden — staar endnu midt emellem Ruinerne, og ved Frue Kirke er intet gjort. Men Hjærtekamrene ere dog dejligt i stand, det skal I prøve, hvis I, som vi da haaber, kommer i Sommer. Oehenschläger er hjemme nu, saa ham træffer I ogsaa; de bor endnu nede i Bredgade, men kommer vistnok til Foraaret at flytte hid til Bispegaarden.

Hils den söde, elskværdige Britta utallige Gange. Dersom jeg ikke holdt saa meget af hende, kunde jeg ret have Lyst til blandt de unævnelige mange Ting man med Billighed kan misunde hende, ogsaa at misunde hende den Lykke saadan hvad Tid hun vil at kunne træffe sammen med dig. Men jeg ved, at ogsaa dette bidrager til att göre hende, om muligt, endnu elskværdigere.

Saa — nu lev vel, min söde Glut, til vi sees, vil Gud, inden kort!»

Följden af dessa bref var, att man i Liviuska kretsen i Lund på allvar började fundera på en köpenhamnsresa. Särskildt var Levander mycket intresserad af att den skulle bli verklighet. Ty han kände sig öfvertygad om, att den skulle göra mycket godt.

Han och fru Livius voro därför snart ense om sin lilla fälttågsplan: den senare skulle be fru Beck, att Britta finge följa med som sällskap åt Lycka och henne själf, medan Levander skulle försöka öfvertala Tegnér att bli dem följaktig. På professor Livius kunde de icke räkna; därtill älskade han sin studiekammare allt för högt; fru Tegnér lämnade ej hem och barn, och Kurt var i Malmö bunden af tjänstgöring vid sin kvadron.

Medan fru Livius begaf sig ned till Becks, gick Levander bort till Tegnér. Skaldens fönster stod öppet. Levander stannade utanför och stack in hufvudet. Hans vän satt i den långa hvitmålade pinnsoffan, framför hvilken hans skrifbord stod. Han var sysselsatt med att ändra några vers i det poem han nyss nedskrifvit. Han hade lossat på halsduken, det lockiga ljusa håret stod oredigt omkring hans ädla hufvud, och i ansiktet syntes ett drag af otålighet.

Han såg upp och nickade åt vännen.

»Jag sitter här och halvesålar och klacklappar», sade han, i det han gaf papperet en liten puff; »dessvärre får jag säga om mina poem som om mitt ur; det blir sämre

ju oftare jag korrigerar det. Hör på och säg mig din mening!»

Han läste upp dikten »De tre bröderna» för Levander, som allt jämt stod kvar på gatan med armarna stödda mot den låga fönsterkarmen och hufvudet inne i rummet.

»Det är den här versen:

Det var *Skönhet* och den milda
Dygden, det var *Sanningen*,
från hvarann ej mera skilda,
kända i hvart drag igen —

Nu har jag ändrat det så här:

Sanning, *Dygd* och *Skönhet* syntes
Här förklarade till ett,
och en annan tvist begyntes
om hvad verkligt hvar en sett — —

Hur jag bär mig åt, så blir det matt och skrofligt, och de förändringar jag försöker äro endast nya fel, mindre naturliga än de, som funnos förut.»

»Kära bror», sade Levander allvarsamt, »det gäller om detta poem som om allt hvad du skrifer: det röjer sin fader, det finnes i Norden endast *en* Tegnér. Och det är honom jag nu vill enlevera för ett par dar eller litet till.»

Han framlade förslaget för Tegnér, som efter en stunds funderande utbrast;

»Ja, hvarför inte! Det är snart två år sedan jag sist träffade vännerna där inne. Oehlenschläger var inte hemma då — det har ständigt händt sig så, att han varit på någon af sina många resor, då jag besökt Kongens By. Ja, jag skall tala med Anna om saken.»

Så kom det sig, att det lilla resällskapet, bestående af fru Livius, Lycka, Britta, Levander och Tegnér, redan före fem en morgon i midten af juli satt instufvadt i Livius' stora Berlinare. Matsäcksskrinet och den öfriga packningen voro fastsurrade bakpå med försvarliga rep. Professorn stod på trappan och viftade med kalotten, då vagnen skramlande rullade ned för gatan åt Söder och vidare landsvägen till Malmö. Det var i brådaste klöfver-skörden, och det skånska bondfolket, som varit i arbete allt sedan solen rann upp, satt å dikesrenarna och hvilade samt åt sin frukost. Det doftade af den nyslagna klöfvern, och rågfälten började redan gulna. Kusken smällde med piskan, och hästarna ökade trafven; man borde vara i Malmö före sju, så att man möjligen kunde hinna öfver Sundet på dagen, i fall nämligen den goda vinden höll i sig. Man hade genom Kurt försäkrat sig om att en fiskesmack skulle ligga färdig att föra dem öfver.

Kurt själf mötte dem till häst vid Höga Mölla och följde dem ända ned till hamnen. Brittas ögon logo mot honom och ett gladt leende låg öfver hennes läppar; hennes kinder hade färg; den ljusa sommardräkten och den stora hvita halmhatten höjde hennes ungdomliga, nobla skönhet,

Också Lycka hade lagt bort sorgdräkten, den hon snart i två år envisats att bära; också åt henne tycktes morgonens friskhet hafva meddelat sig, och Levander fann med tyst glädje, att hans lilla plan lofvade det bästa resultat.

Det var lifligt støj och arbete i hamnen, som ännu var under byggnad. Stora pråmar forslade bort den uppslammade bottensanden, skaror af arbetare stimmade om hvarandra; det luktade af tjära och af på stranden upplagda silltunnor; fartyg kommo in och seglade ut, och den beställda smacken låg och högg i kajplankorna, med seglen uppe, färdig att afgå.

Snart voro de alla, med matskria och koffertar, lyckligt instufvade i den öppna kajutan. Båten lade ut, Kurt hälsade militäriskt, Lycka tillkastade honom en slängkyss, Britta gaf honom en varm blick, och snart var båten långt utanför hamnen, af frisk julivind förd framåt öfver Sundets böljor.

Himlen var molnfri, luften ljum och varm. Måsar flögo skrikande långt ut öfver vattnet. Det hälsades och vinkades från mötande skepp, som med fulla segel ilade genom den nu för trafik åter öppnade världsporten, och man hade en känsla af att hela världen liksom vaknat upp till nytt lif.

Det lilla resällskapet var gladt stämmt. Tegnér gaf sitt goda lynne luft i sprittande infall och lustigt skämt, och flickornas klara melodiska skratt ljud som musik ut öfver vattnet.

Levander ägnade Lycka hvarjehanda små omsorger; han svepte kring henne schalen, som stundom fladdrade för vinden, han serverade henne af den medförda provianten, och hon tycktes finna sig särdeles väl till mods däraf. Också hans manliga, vackra ansikte, något blekt af kammarluft och studier, erhöll färg af den friska sjöviden; glädjen föryngrade honom, hans spänstiga gestalt var som en ynglings, och Lycka undrade för sig själf öfver att hon ej förr lagt märke till, att farbror confrater ju alls icke var någon gammal man. Hon kunde ej låta bli att se på honom ibland, så oförmärkt; men möttes hennes blick då af hans, rodnade hon häftigt. Det var en helt underlig känsla, som smög sig öfver henne, och utan att hon visste huru, stod för hennes minne scenen på Kannikeängen för två år sedan, då han så eldigt kysst hennes hand och uttalat ord, hvilka, sedan dess förgättna, nu åter lefde upp för hennes minne.

Hon försjönk i tankar. Det fanns dock ingen hon nu höll så mycket af som denne trofaste vän, hvars arm bildligt och bokstafligt allt mera blifvit henne ett oumbärligt och kärt stöd. Hon tänkte på Göstas sista hälsning: »lifvet väntar henne; hennes tårar skola upphöra att rinna, och hon skall åter en gång kunna le.» Så hade det gått. Vål skulle någon kärlekens berusning ej mera öfverväldiga henne; men skulle hon öfver hufvud taget kunna känna hängifvenhet, erfara lugn lycka och sinnesfrid, så skulle det för visso vara för honom och vid hans hand — hon nämde tyst hans namn för sig

själf: Carl, Carl Levander. Det var så underligt främmande, hon hade aldrig förr tänkt sig honom under denna benämning. Det var ett manligt namn, värdigt honom; men det var, som om han blefve en helt annan, det var i blotta namnet något, som gjorde honom till en alldeles ny person för henne, och på samma gång smekte det hennes inbillning.

Hon satt och såg ut öfver det glittrande vattnet. I fjärran uppdöko allt tydligare Köpenhamns kyrktorn, hon urskilde mycket klart både Runde Taarn och Vor Frelsers Kirke. Ännu voro de midt ute i Sundet, säkert blefve det kväll, innan de hunno fram, ty kryssningen tog lång tid, och de fingo göra lof efter lof. Hon hörde de kända kära rösterna omkring sig; hennes moder nickade emellanåt in så smått. Och hon kände plötsligt ungdomens glädje öfver att lefva.

XXIX.

Det var, som de tänkt sig, redan afton, när de lade till vid Toldboden. Enär vännerna Münter icke kunde veta tiden för deras ankomst, möttes de ej heller af någon. Det var för sent att göra besök, fru Livius var trött, och de begåfvo sig alltså först upp till sitt vanliga hotell, Madame Möllers vid Kongens Nytorv, där damerna gjorde sig hemmastadda, medan de båda professorerna begåfvo sig ut på en aftonpromenad.

Nästa morgon skulle man dricka kaffe tillsammans, innan man lämnade hotellet. Det dröjde något, innan herrarne syntes till. Slutligen kom Levander ensam.

»Tegnér är ute på promenad», sade denne; »han har gått till Amagertorv, han ville se frukt- och blomstertorget, medan allt ännu där är morgonfriskt.»

Konsten var nu att hitta rätt på honom igen. Ty utan honom ville man ej infinna sig hos Münters. Man begaf sig därför ut på den lilla upptäcktsfärden.

Uppe på Amagertorv var ett lifligt stim, som med nyhetens behag fånglade Lyckas och Brittans uppmärksamhet. Där kom Amagers vackre raske knös, bond-

drängen till häst med bränvinskaggarna dinglande på hästens länd. Där var Valbykoner, som tidigt på morgonen kommit från sina små hus i Valby, den idoga landtbyn, dold bakom Söndermarkens lummiga bokar; där var Fiskekællinger i stora hufvor, korta kjolar och brokiga lif.

»Sild, Sild, Sild er godt! Til otte Skilling Sneesen!»

Det var larm och rop och skrik, som alldeles bedöfvade de unga flickornas vid lundastillheten vana öron.

Slutligen gaf Lycka till ett litet utrop; borta, där blomster- och fruktflickorna från Amager stodo, hade hon upptäckt Tegnér's doktorshatt. Hon drog Britta och modern med sig.

Riktigt, där funno de den de sökte, midt bland all Danmarks öfverflöd af rosor och dessa gröna »Bögekoste», som hvarje köpenhamnare med begärlighet köper till prydnad bakom »Ovnen», samt omgifven af unga Amagerpiger i brokiga dräkter och med korgar fulla af alla slags körsbär.

»Kirsebær, Kirsebær, fire Skilling Potten!»

Han såg road ut, i handen höll han en stor påse bär, men hans ögon hvilade med välbehag på körsbärsflickans fylliga gestalt, medan han leende språkade med henne.

Nu upptäckte han sitt resällskap, som hunnit fram, och han vände sig till det:

»Vill ni höra vår dialog här? Hon säger:

Kirsebær, Kirsebær! Nå, var så god!

Gula som ängbollar, röda som blod,

tungt hvilar korgen på knäet!

Och jag svarar:

Nej tack, mitt barn, sätt du korgen en stund,
och räck mig i stället din körsebärsmund:
jag plockar dem helst utaf trä'et!»

»Körbärsträd, här ute på Amagertorv! Det går inte, farbror», sade Lycka skrattande och hotade honom med fingret; »farbror är då alltid sig lik!»

Äntligen var det muntra sällskapet åter samladt och kaffet drucket, hvarefter man omsider begaf sig på väg till biskopsgården i Nörregade, midt för ruinerna af den under bombardementet förstörda Frue Kirke.

Ju längre man kom uppåt denna stadsdel, dess mera märkbara voro ännu spåren efter förödelsen. Mellan de oskadade korsvirkeshusen funnos stora ödetomter, hvilkas ruiner voro tummelplats för barn. Äfven efter det sista kriget och statsbankrutten bar staden spår, ehuru på annat sätt; det var ej på långt när så lifligt på gatorna som annars, och öfver allt hvilade i det hela taget någonting tungt och tryckt.

Vid Frueplads var biskopsgården nästan den enda oskadade. Redan på långt håll hade man här sett de väntade gästerna, och de två systrarna kommo springande ned i porten för att möta dem. Det var högresta, ståtliga gestalter, med fylliga former, eldiga bruna ögon och fina aristokratiska drag, båda starkt lika sin fader.

Med dansk liflighet blefvo de »kære svenske Gæster» införda i våningen. Här mötte dem bispen själf, hvit-

hårig, men med lifliga mörka ögon, på en gång godmodig och full af sprittande rörlighet.

Biskopinnan syntes icke till. På fru Livius' fråga, huru det stod till med henne, svarade bispen med en liten suck:

»Aa, det er saamænd rent Snavs; hun kommer aldrig at forvinde den Kanonade. Hun var jo gjemt i en Kjælder den Tid, men alligevel blev hun saa stærkt rystet, at hun har været syg lige siden. Aa Gud ja, den Krig, hvor den ödelægger alt.»

»Men ändå icke vänskapen mellan pröfvade vänner», sade professor Levander allvarligt.

Medan de äldre fördjupade sig i samtal, hade flickorna dragit sig undan till ett annat rum. Det var tusen ting man hade att säga hvarandra. Mycket hade händt sedan man sist träffades; Lyckas förlofning, kriget, Göstas och Annettes död, Brittass och Kurts förlofning — allt detta var stora tilldragelser, som i den lilla skånska staden djupt ingripit i de båda svenska flickornas lif, medan för de båda danska allt i hufvudsak var sig likt.

»Det er forførdeligt at tænke sig», sade Agnes Münter med tårade ögon, »at vort Fædreland har frarövet dig, Lycka, din Forlovede. Naar det store politiske Hjul drejer sig, saa knuses saa mangt et Menneskehjærte. Jeg synes, man kan höre, hvorledes det skriger i det hele Statsmaskineri.»

»Nog vet jag», sade Lycka vemodigt, »att min säll-

hetsdröm gått i stycken, men jag känner icke bitterhet mot någon.»

»Kunde vor Kjærlighed en lille Smule vederkvæge dit Sind, saa skulde vi føle os saare glæde derover», sade Fanny varmt och kysste henne.

»Men kom nu, Britta, lad os sætte os i Sofaen og fortæl os lidt om Kurt; jeg har altid synes saa godt om ham», sade Agnes i glädtigare ton.

Till middagen voro flera gäster inbjudna. Där var den blide, högt begåfvade pastor Münster, som trots sina fyrtio år synbarligen vunnit den lifliga nittonåriga Fannys varma kärlek; där var den snart sextioårige Knud Lyhne Rahbeck, kvick som alltid och med en ynglings hänförelse för alla litteraturens företeelser af rang; här var hans hustru Kamma, Münsters goda väninna, Danmarks kanske mest populära kvinna, med sin fina, något svaga gestalt, de stora blå ögonen, den uttrycksfulla munnen, själen i den krets af utmärkta män, som så gärna samlades i det Rahbekska Bakkehuset, detta berömda hem för snille, rosor och gästfri glädtighet.

Middagen bestod af få och solida rätter samt af med kryddnejlikor tillsatt portvin.

Bispen reste sig och utbragte »en Skaal till Ære for den, som fremfor en hver anden fremmet Sangens Kunst i Norden!»

Med lifliga tillrop hälsade alla Tegnér, som höjde sitt glas och svarade:

»Den skålen tillkommer icke mig, utan Danmarks

skaldekonung, den tillkommer Helges sångare, ägaren af Aladdins lampa, hvarmed han ständigt framtrollar nya skönhetsvärldar. En skål för skaldernas Adam!»

Alla reste sig upp och tömde under jubel denna den svenske diktarens taktfulla hyllning af Danmarks högt uppburne sångare.

»Oehlschlæger», sade bisp Münter, när sorlet tystnat och man gripit sig an med 'Stikkelbærsgröd og Krandsekage', »Oehlschlæger skulde spist til Middag med os her i Dag, men han kunde ikke godt komme, thi han skulde till Hoffet klokken to for at oplæse lidt for de Kongelige af sin ny Tragödie 'Hagbarth og Signe'.»

»Men han kommer dog i morgen Aften», inföll Agnes Münter, »maaske vore svenske Gæster paa Formiddagen vilde gjøre ham et lille Besög? Det skulde overmaade meget fornöje ham. Han vilde være saare glad ved at lære Sveas Digter personlig at kjende — ogsaa at gjense sin lille Yndling, Lycka fra Lund.»

»Skal vi saa ikke efter Maden gjøre en lille Spaseertour i Kongens Have», föreslog bispen, »det vilde maaske være lidt Plaseer for de unge Piger — mens vi andre gaa ned i Dreyers Klub.»

»Det vil nok blive lidt dröjt for din Moder, min Kylling», sade Fanny till Lycka.

»Ja, jag tror nog mor skulle tycka om att hvila litet.»

»Aa, er hun træt, det Skind», sade bispen godmodigt och klappade fru Livius vänligt på armen.

»Men saa maa I alle være her tilbage i skikkelig

Tid, saa vi kan faa os et lille Traktement i Aften», sade Fanny, hvilken som äldsta dotter var värdinna vid bordet.

Samtalet blef allmänt och började så småningom glida in på dagens frågor. Napoleons fall vid Waterloo bragte mer än en af de närvarande ur jämvikten; Tegnér's ögon blixtrade af harm och sorg öfver att den väldige kungsörn han nyligen ägnat sin eldiga hyllning blifvit hämmad på sin nya flykt mot solen.

»Mine Venner», hördes då Rahbecks röst, »lad os ikke spille Tiden med unödige Bekymringer! Bort med alskens Politik og lad oss passe vores Drik!»

Han tömde sitt glas i botten och alla följde hans exempel.

»Ja», ropade en annan af sällskapet, »lad os synge Rahbecks egen Vise:

Om det er Oprør eller Krig,
kort, hvad der er i Frankerig,
det tager jeg mig lidet nær,
naar vi forliges her — — —

Vær tro i Ord og tro i Drik!
var vore Fædres Politik.
Nu viser hver ved dette Bord,
han gaaer i deres Spor!» —

Alla hade istämt sången; middagen slöts med skämt och glam. Man var i den mest upprymda sinnesstämning, och synnerligt för Levander tycktes den uppmärk-

samhet hans vän och jämnårige, pastor Münster, oförtäckt visade den vackra Fanny vara af stort intresse, ej minst därigenom att den af den unga flickan upptogs med så synbar tillfredsställelse.

Under eftermiddagens lopp voro både han och Münster de unga damernas följeslagare under promenaden i Kongens Have. Och med alldeles särskild belåtenhet lyckades det honom att för en liten stund skilja Lycka från de andra och föra henne med sig in i ett »Kukkenbageri», där det fanns fullt upp med bakelser och tårtor. Äfven Lycka tycktes road af detta lilla äfventyr. Utan minsta pryderi tog hon som en själfklar sak professors arm, när de skämtande och leende åter uppsökte sina vänner i den breda »Kavaleergangen», under hvars svalt skuggande träd Köpenhamns vackra värld tycktes hafva stämt möte för att, som Levander sade till Lycka, »göra ett kristligt byte af sympatiens ömma suckar» samt åhöra små konserter af savoyarder och blinda fiolspelare.

XXX.

Det öfverenskoms, att Tegnér och Lycka tillsammans nästa förmiddag skulle besöka Oehlenschläger, hos hvilken de andra något senare skulle afhämta dem.

Den aristokratiska stadsdel, hvori Bredgade är pulsådern, bar äfven stark prägel af det allmänna betryck, som rådde i Danmark. Många palats stodo obebodda, enär deras ägare, idel adliga familjer, icke hade råd att bo i staden, utan stannade kvar på sina landtgoods.

Här i den stora stadens tystaste och förnämsta del hade Aladdins sångare en liten anspråkslös bostad, bestående af en icke särdeles stor »Spisestue» samt skaldens eget arbetsrum, hvilket med en så kallad spansk vägg var skildt från det innanför liggande sofrummet åt gården.

Allting var prydligt, men med en viss hvardagsprägel. Det mest i ögonen fallande var, att båda rummen smyckades med talrika porträtt och byster af skalden själf från olika åldrar samt af hans stora, väl lyckade bröstbild.

Vid gästernas inträde satt Oehlenschläger vid sitt skrifbord; han hade en djupt nerringad skjortkrage, så att

hans hvita hals var blottad à la Byron; hans svarta hår var ytterst väl friseradt; den blå skäggbotten, de körsbärsröda läpparna och de hvita tänderna gáfvo honom en sydländsk prägel.

Medan Lycka gladt hälsande sprang fram till honom, kastade Tegnér en hastig blick på de många bysterna och porträtterna, framträdde därefter till skaldebrodern och sade något ironiskt:

»Förlåt, är detta den rette?»

»Hva' ba'? Den rette? Jo, Gu' bevare, jeg er Oehlenschläger — og de er Tegnér, den herlige svenske Skjald, hvem jeg beundrer og agter.»

Den lifliga hälsningen kunde icke på en lång stund förjaga det misshumör, som fattat den från all själförgudning frie Tegnér, när han såg den koketta anordningen af alla dessa konterfej samt vidare upptäckte, att Oehlenschläger midt framför sin arbetsplats hade en väggspegel, hvori han kunde beundra sin person äfven in natura.

Det var en min af trött likgiltighet i hans annars så lifliga ansikte, som på det högsta förvånade Lycka. Hon lämnade rummet för att leta upp den unga fru Christiane, hvilken hon äfven sedan gammalt väl kände.

Så småningom blef samtalet mellan de båda skalderna ledigare, ehuru det ironiska löjet icke fullkomligt försvann från Tegnér's läppar.

»Jeg misunder dem, som kan Græsk», utbrast plötsligt Oehlenschläger, sedan de en stund talat om Molbecks bref från Sverge och åtskilliga andra litterära företeelser,

»sandelig, det maa være en stor Nydelse för en skjön Aand med Lethed at læse Æschylos og Sophokles i Grundsproget. To Ting har jeg savnet i mit Liv: at kunne Græsk og at spille godt efter Noder paa Fortepiano.»

»Man kan väl till nöd hjälpa sig ändå», sade Tegnér något torrt. »Med tillhjälp af goda öfversättningar bör man kunna tillägna sig diktarens mening, om ock ej dess finaste väsen och bouquet.»

»Det er Pinedöd meget sandt, men det mangler dog Sproget, der netop er en Digers eget Element.»

»Men», sade Tegnér artig, ehuru med ett fint löje, »då man står inför Helges och Aladdins skald, så må man fråga, om någon äkta eller oäkta grek kunnat dikta bättre än denne.»

»De har ganske ret», svarade den danske skalden med naiv belåtenhet, »har man kun Kjærlighed til sit eget Lands Natur, saa kan man saamænd godt undvære Græsk — det Fremmede over Hoved — at sige for Kunsten og Digteren. Med Helten og Statsmanden forholder det sig lidt anderledes. Synes de ikke? — Som nu Napoleon —»

»Napoleon är världsgeniet, han står utanför alla jämförelser.»

»Ganske vist er han et Genie, men uheldigvis döv paa det ene Öre. To vigtige Ting mangler ham: han kan ikke Tydsk, og han er ingen skjön Aand.»

»I det förra stycket sympatisera vi svenskar ganska mycket med honom. Ty de af våra diktare, som bildat sig efter tyskt mönster, bli alltid mer eller mindre främ-

mande för nationen. Hela vår världsåsiikt är mera besläktad med den franska klarheten än med det tyska grumlet. Men en sak vet jag dock, som kommit god från Tyskland; det är Schillers punschrecept: vier Elementen, innig geseelt.»

»De er virkelig morsom, kære Tegnér, og til dels kan de, Fanden gale mig, have ret, men tænk dem saa, denne hersens Napoleon, hele Intelligensens Fremskridt i Tyskland kjender han slet ikke; han ligefrem hader alle frit fölende Skribenter og skiller ikke Klinten fra Hveden — jeg saa ham sgu i Jena; Gud, hvar er han ikke voldsom forfængelig. Han har slet intet imod, at man lyver ham ind i Comnenernes græske Kejserfamilie. — Man beskylder ellers ogsaa mig for at være forfængelig.»

»Högmod», sade Tegnér på samma torrironiska sätt, »högmod kan vara ursäktligt hos mannen, men fåfängan skola vi lämna åt fruntimren. Och af allt slags högmod kan jag minst förklara mig det, som man annars säger skall vara allmännast, nämligen det poetiska. Jag för min del», tillade han helt öppet och på sitt anspråkslösa sätt, »jag tackar Gud, att jag ej är någon riktig poet.»

Han hade suttit och lekt med en pappersknif, men såg nu plötsligt upp, och en glimt af skalkaktighet sköt fram under de halfslutna ögonlocken.

»Poeterna», fortfor han, »delar jag i fyra klasser: 1) hyperpegaser; 2) pegaser; 3) mulåsnor, dit jag hör; 4) rena åsnor. De kallas legio, ty de äro många — — —»

»Gad vide i hvilken Klasse de vil indrangere mig!» skrattade Oehlschlæger och drog sin urringade skjortkrage ännu litet längre ned, »men sandt at sige, jeg har altid afskyet at pynte mig med laante Fjær. I min Ungdom søgte jeg rigtig nok at gjøre mit Udvortes saa takkeligt som muligt; men det var ikke Forfængelighed, det var for at behage Damerne, som altid overordentlig behagede mig — hvad synes saa de om vore danske Damers Ynde — —?»

»Jag beundrar damerna både på denna och hinsidan Sundet; i yttre fågring äro de nog comparabla, men onekligen besitta danernas kvinnor en högre grad af förfinad smak och litterära intressen.»

»Ogsaa hos dem i Sverig har I fortryllende Kvinder. — Se nu kun til denne lille Lycka, akkurat som et Rosenblad ved Skærsommertid.»

Oehlschlæger reste sig upp och tittade in i nästa rum, där Lycka och hans hustru sutto och samtalade.

»Men de maa da virkelig lære min dejlige Hustru at kjende. Christiane, kom og hils paa Tegnér!»

Fru Oehlschlæger, som ej förut velat afbryta samtale, inträdde nu. Man hälsade gladt på hvarandra, och Tegnér's ögon hvilade med synbar fågnad på skaldebroderns skönlockiga unga hustru.

»Nu skal de höre, Tegnér», ropade Oehlschlæger, »hvordan min lille Kone første Gang blev præsteret for Hertugen af Augustenborg —»

»Men Gud, lille Oehlenschläger», sade fru Christiane, »du vil da vel aldrig fortælle den svenske Digter den flove Historie!»

»Jo, det ved Gud jeg vil — nu skal de bare høre, Tegnér —»

»Nej, men hör», sade hans hustru litet ängslig och rodnande, »lad mig saa hellere præsentere dem vore Börn — der er lille Lotte, söd og væver som en Dukke, og der er Johannes Wolfgang, kun et Aar i alder.»

»Her hjemme,» sade Oehlenschläger med en förälskad blick på sin unga hustru, »her gaar vore Vugger bestandig; og det vil noget til», tillade han med en suck, då hans hustru åter förde ut barnen, »for en Digter at skaffe alle de Penge, der kræves — — —»

»Ja, de förb. penningarna», utbrast Tegnér helt lifligt, »de räcka ej heller någonsin till för mig. Med hustru och barn har jag knappt en nödtorftig bärgning — —»

»Og saa disse væmmelige Boghandlere — som de snyder en! De förste af mine Værker, der ere gaaet rivende af, fik de næsten for Intet. Nu er jeg min egen Boghandler, men jeg har slet ingen Talent i den Retning. Og med Kone og Börn ingen sikkre Indtægter at have, det kan mangen Time svække Begejstringen — —»

»Det är sant», sade Tegnér dystert och blef meddel-sam såsom alltid, när detta ämne kom på tal.

Båda skalderna hade rest sig upp och gingo med bekymrad uppsyn fram och tillbaka i rummet.

»Näringsomsorger äro alltid svåra, men isynnerhet trycka de på mitt lynne och den konst jag älskar. Af det skrala prebendepastorat jag har afgå årligen två tredjedelar af inkomsterna till akademikassan och annat dylikt. Den akademiska banan har dessutom mer törnen än lagrar, helst vid en sådan diminutivakademi som Lunds, där allt är och blir småstadsaktigt. Här i danska rikets metropol äro förhållandena större.»

Oehlenschläger stannade och bröstade sig litet:

»Ja, uden Tvivl; jeg kommer saamænd til Hoffet og læser mine Digte op for Kongen; ogsaa Grev Schimmelmann og Grev Moltke ere mine gode Venner og Velyndere — jeg kommer meget i fornemt Selskab; men — —»

Hans röst blef åter naturligt enkel och hjärtlig:

»Men min største Lykke er dog min yndige Kone, hun er min Forretningsfører, Kommissionær og Korrespondent paa en Gang — det er hende der fører den hele Boghandlerkommers, min velsignede søde Christiane — —»

Som en vision stod i detta ögonblick för Tegnér hans egen hustru; han såg sig själf och sin ungdomsbrud, sin Anna Myrman, hand i hand bland Rämens vårgröna björkar vid insjöstranden; han tyckte sig känna en fläkt af vårpoesien i Värmlands skogar, han tyckte sig se den färgmättade glansen af aftonsolen bakom björkarnas fina löfverk, han tyckte sig känna det trofasta trycket af sin bruds varma hand. Och visionen växlade form: han såg sin försakande, uppoffrande hustru därhemma i hans

akademiska bondby, såg en liten kull af ljuslockiga hufvuden omkring henne, hans hjärta blef varmt, hans ögon blefvo fuktiga. Enkelt och med låg röst yttrade han endast:

»*Det* förstår jag, Adam Oehlenschläger!»

* * *

»Nå», sade Lycka, då hon och Tegnér om en stund åter befunno sig på gatan, »nå, hvad tyckte farbror om Oehlenschläger? Hvad jag gärna skulle velat höra, hvad två så eminenta genier hade att säga hvarandra!»

»Lilla Lycka», sade Tegnér småleende, »inbilla dig inte, att det var några sprakande norrskensflammor vi kastade omkring oss. Vi voro rätt och slätt ett par bekymrade familjefäder i nattrock. Men vet du hvad, Oehlenschläger är allt litet narraktig. Jag tycker inte om koketteri, det må vara med snille eller spetsar. Det faller sig också alltid litet platt för mig, när jag skall säga artigheter till karlar. Till fruntimmer går det bättre, ty då sker det *con amore*. Men, huru som helst: skaldernas Adam är han ändå, Lycka!»

När aftonen kom och den litterärt illustra kretsen åter samlades i biskopsgården, funno emellertid de båda skalderna liksom mera rätt på hvarandras egentliga naturel, och sympatien mellan dem växte allt mer och mer. Den stora kinesiska bålen kom på bordet, det lektes lekar och sjöngs »Drikkeviser». Det var skämt

och löje; de unga danska flickorna visade lika mycken fin bildning som naturlig och enkel glädtighet, och innan de svenska gästerna på aftonen tagit afsked för att följande morgon återvända hem till Sverge, skref Tegnér i Agnes Münters stambok:

När dager lutar sig i väster glad,
och solen lögar sig i Sundets vågor,
då ser jag ofta Danas kungastad
med gyllne torn stå högt i kvällens lågor.
Och tanken vaknar på allt skönt jag såg,
allt skönt och älskvärdt, som mig mött därinne,
och Danas blommor växa i min håg
och blomstra än en gång uti mitt sinne. —
Då är mitt hopp, att våren kommer snar,
— en huld gudinna från de södra landen —
att Agnes sitter i dess blomsterchar
och gungar öfver mot den svenska stranden,
där trasten sjunger ifrån trädens krans,
och näktergalen prisar Nordens sommar,
en vacker dikt vid aftonsolens glans —
den är för Agnes och hvar ros som blommar.

XXXI.

Ater stod en tätt packad folkskara i Svartbrödragränd utanför professor Becks hus. Men det var ingen sorgmodig stämning, som behärskade den, utan en glad förväntan att få se bruden, den vackra lyckliga mamsell Britta, och hennes ståtliga brudgum, den ordensprydde ryttmästar Livius i husaruniform.

Det var ett tidigt bröllop utan större festligheter.

Så hade bruden särskildt önskat det; så var äfven föräldrarnas åstundan. Ännu var det, som om Annettes bleka andehamn sväfvade genom det Beckska hemmet.

Tidigt på morgonen hade Britta tagit farväl af sin systers graf och prydt den med astrar och andra höstens blommor. Hon hade besökt deras gemensamma älsklingsställen i trädgården och gifvit Annettes dufvor en sista undfägnad.

Nu stod hon efter vigseln och den därpå följande middagen i sin lätta bruddräkt i klostercellen, det lilla rum, som under så många år varit de två systrarnas boning. Hon hade smugit sig från den glada bröllopskaran, hennes käraste väninnor och deras kavaljerer, som

voro tärnor och marskalkar, och hvilka under inflytande af bröllopsdagens glädje plötsligt beslutat följa brudparet ända fram till dess hem i Malmö.

Afskedet från föräldrarna hade nog förefallit henne mycket påkostande, ehuru det ju var en stor tröst, att afståndet mellan hennes nya hem och det gamla icke var så stort. Med blicken tog hon farväl af hvarje möbel, hvarje sak i det lilla rummet; där var byrån med Annettes dyrbara lönlåda; där stod utdragssoffan, mot hvars kudde system så ofta i lugn sömn lutat sin rosiga kind.

Hon gick fram till fönstret. Det var en dimmig septemberdag, och droppar hängde som klara pärlor på kvistar och grenar nere i trädgården. Det hade regnat lycka i hennes brudkrona; så hade hennes fader sagt, då han för sista gången kysste hennes panna, innan han förde henne fram till vigselfallen. Det hade hela dagen legat ett stilla lugn öfver henne, och i den hvita tyllslöjan hade hon något af denna madonnalika höghet, som Göran Wickelius alltid beundrade.

Folket nere på gatan såg henne komma fram i klostertornets fönster. Det föreföll många, som vore det en uppenbarelse från längst flydda tider.

»Lefve bruden!» ropade några.

»Så vacker hon är! Det är som en altartafla», hördes andra röster ur hopen.

Hon drog sig rodnande tillbaka. Täckvagnarna, som skulle föra henne och Kurt samt deras brudfölje till Malmö, körde fram för ingångsdörren åt gården. Tiden

för afresan var inne. Hon skulle fara i sin bruddräkt, och när hon vid Kurts arm trädde ut på trappan för att stiga i vagnen, gick ett nytt mummel af beundran genom den äfven på gården samlade mängden.

Efter brudparets vagn kommo tärnors och marskalkars vagnar; båda flickorna Faxe med deras kavaljerer, Louise med sin från kriget hemkomne fästman och hennes syster Sophie med professor Engström, skulle åka i den ena; Lycka med professor Levander samt Anna Kröger med en af Kurts regementskamrater från Malmö — hans bästa vän — följde efter i den andra.

Folkskaran jublade; från trappan vinkade föräldrarna en sista hälsning; kuskarna klatschade med piskorna, hästarna satte sig i gång, och bort åkte Britta vid Kurts sida, bort från gamla Lund med alla dess minnen och dess lärda luft, bort från föräldrahemmet med dess tunga stämning, men ändå så älskadt, så saknad, bort till en ljus och lycklig framtid i ett glädtygare samhälle, omfläktadt af Sundets och ett rörligare lufs friska vindar.

* * *

Brudföljet hade under vägen enats om att låta brudparets vagn få ett godt försprång, så att Kurt utan vittnen skulle kunna införa Britta i det nya hemmet. Hvad man icke beräknat var däremot, att hans i Malmö varande kamrater låtit pryda den lilla våningen med blommor och samlats utanför för att mottaga den af dem afhållne och för sin duglighet i kriget högt ansedde Kurt Livius, medan på salsbordet champagnebuteljer och glas

blifvit ordnade, på det att man med effekt och eftertryck skulle kunna bringa den sköna bruden ett »välkommen till regementet».

När Lundavännerna kommo fram, var sålunda Kurts och Brittas hem fylldt af glädje och gamman; i sin hvita dräkt stod Britta stödd mot Kurts arm; leende, rodnande och brydd öfver sin ovana roll som värdinna inför denna af uniformer lysande och henne till största delen alldeles främmande samling. Med några kraftiga hurrarop och honnör för unga fru ryttmästerskan skingrades dock snart kretsen af uppvaktande kamrater.

* * *

Det blef omsider tid äfven för brudföljet att tänka på återfärden till Lund. Det var allt jämt mulet och disigt, och man ville komma hem innan det blefve mörkt.

Men till Lyckas häpnad förklarade nu Anna Kröger, att hon ämnade stanna kvar i Malmö till nästa dag, enär hon redan förut till samma afton varit bjuden på bal hos lagman Hoffmans, men sändt återbud på grund af bröllopet. Då hon nu så oföväntadt var i staden och i full festdräkt, så kunde hon mycket väl vara med om det nöjet också, ty lagmannen var hennes fars gode vän och hans döttrar voro ofta gäster hos Krögers i Lund. Hennes marskalk, som också var bjuden, blefve hennes kavaljer äfven på balen. Ah, sådant *charmante plaisanterie* det skulle bli!

Den glada Anna hade för länge sedan öfvervunnit den lilla *faiblesse*, hon hyst för kornett Kurt. Hennes lätt antändliga hjärta hade sedan dess svärvat för mer

än en tillbedjare och var för tillfället helt uppfyllt af den ståtliga officer hon hade till marskalk. Hon kysste därför Britta hjärtligt till afsked, skakade helt systerligt hand med ungdomsvännen Kurt, hoppade in i vagnen för att ögonblicket därefter sticka hufvudet ut genom det nedfällda fönstret och ropa till Lycka: »Vagnen kommer strax tillbaka. Hoffmans bor här borta i Kalendegatan. Hälsa till Lund, Lycka! Angenäm hemfärd!»

Lycka återvände in, häpen och förstummad. Flickorna Faxe voro redan farna. Hon vågade ej se på sin kavaljer, hvilken, ehuru han som vanligt spridt trefnad med sitt älskvärda galanteri, dock i dag icke varit sig rätt lik.

Hon kände sig ytterst förlägen vid tanken på hemresan med honom i täckvagnen. Hon hade hela dagen gått liksom i en dröm, hade skrattat och skämtat, varit rörd och allvarsam om hvartannat, men på samma gång hade hon känt en underlig tomhet i hjärtat och en längtan efter att fullt och helt kunna sluta sig till någon, älska någon, känna stödet och skyddet af en stark och trofast arm. Allt sedan Köpenhamnsresan hade hon mer och mer förstått, att den tillgifvenhet hon alltid hyst för sin faders yngre kamrat vid universitetet, för sin egen bepröfvade vän Carl Levander, så småningom skiftat och öfvergått till en både varm och djup känsla.

Det hade blifvit henne fullkomligt omöjligt att kalla honom »farbror», och i sitt sätt emot honom hade hon blifvit helt blyg och skygg, alldeles olik den muntra näbbiga Lycka, som så gärna gäckats med »farbror confrater».

Hon hade alltid beundrat hans manlighet, hans riderliga väsen och nobla yttre; nu tyckte hon, att alla andra män föreföllo obetydliga inför honom. Och när han denna bröllopsdag lagt hennes arm i sin och de följt i ledet efter Kurt och Britta, då hade hon ett ögonblick tyckt, som vore det hon själf, som skulle stå brud; en lätt darning hade genomilat henne, och han, som märkte det och trodde, att hon frös, hade med sin vanliga omsorg för henne dragit den lätta långa silkeschalen upp öfver hennes axlar. Detta hade väckt henne ur drömmen, och det var då, som denna känsla af tomhet och ensamhet bemäktigade sig henne.

Han å sin sida hade också varit så ovanligt allvarlig; han hade vid middagen hållit tal, bröllopsdagens glansnummer, dels till Kurt och Britta, dels till Lyckas far och mor, och det hade i hans ord legat ett vemod, som varit nära att locka tårar i Lyckas ögon.

Han hade talat om sig själf, som vore han en gammal man, han, endast fyrtio år, icke så gammal som Fanny Münters fästman! Och mycket, mycket vackrare! —

Lycka hade fäst på honom en nästan harmsen blick, den han dock ej märkt, emedan han stått och sett på brudparet, under det han talade.

Och nu stod han där i Kurts och Brittans sal, med händerna bakom ryggen och såg ut åt gatan. Han var sig alls ej lik. Kunde han verkligen finna det ledsamt eller opassande, att de, han och hon, skulle resa ensamma hem den långa vägen?

Lycka var helt beklämd, då hon tog farväl af Kurt och Britta. Men syskonen togo henne varmt i famn och kysste henne gång på gång, tills hennes tårar bröto fram, och hon snyftande gömde ansiktet mot Brittans axel, hvarvid den hvita brudslöjan kom att flyta öfver henne.

Inom kort satt hon, väl omsvept och ombonad, i vagnen, som återkommit från Hoffmans; professorn steg in efter henne, och åstad bar det utför Malmö knaggliga gator åt Östervärn.

Skymningen hade redan börjat inbryta; hästarna voro ifriga att komma hem, och det gick raskt framåt. Inne i vagnen var så skumt, att de båda ej fullt tydligt kunde se hvarandras ansikten, där de sutto i hvar sitt vagnshörn. De voro också upptagna af sina egna tankar och därför, emot sin vana, helt tysta.

Omsider drog professor Levander en djup suck och började att tala om hvarjehanda mera likgiltiga saker. Lycka bemödade sig att svara obesväradt och gladt, men båda kände, att den naturliga, otvunget lugna vänskapen dem emellan var rubbad.

Vid Hvilans krog måste hästarna rasta. Kusken svängde in på gården, som vette ut åt landsvägen. Lycka och professor Levander stego ur.

Det var ljus tändt där inne, och skenet skar igenom dimman, brytande sig i långa strimmor. Det droppade från halmtaket; i krogstugan var fullt af folk, hästarna på gården stodo med hafrepåsarna dragna öfver hufvudet. Också kusken gick in för att få sig en styrketår.

»Skola vi promenera litet utåt vägen, medan hästarna rasta, Lycka?» föreslog Levander, i det han lätt, nästan varsamt svepte kappan omkring den unga flickan.

Hon samtyckte tigande.

Det rasslade af dropparnas fall på bladen i pilarna och popplarna vid vägkanten. Vägen var fuktig, men ännu ej moddig såsom längre fram på hösten.

De gingo fortfarande tysta en liten stund. Därpå sade Levander med sänkt röst:

»Det är höst och skymning nu här ute, kusin Lycka; också för mig är det sensommar, och hösten närmar sig med sin skymning —»

Han afbröt sig. Lycka vände ansiktet mot honom och smålog. Hans allvarliga ton dallrade i hennes inre.

»Ja, ja, kusin Lycka ler åt mig», fortfor han tveksamt, »när man är tjugu år, kan man ej förstå, hur det kännes för en människa att äga sin bästa tid bakom sig. Kurt och Britta äro lyckliga, de ha lifvet framför sig, rikt och fullt, men jag — jag — —»

De hade stannat; det skälfde svagt i popplarnas blad öfver deras hufvuden; de voro ensamma och dolda af dimman omkring dem. Lycka smålog allt jämt, men intet ord kom öfver hennes läppar. Han böjde sig litet ned för att se henne i ansiktet.

»Eller skulle — skulle verkligen lilla Lycka ha mod att gå vägen vidare fram med mig?»

Lycka såg upp. Hennes ögon voro klara. Trots

höstskymningen kunde han se hennes ansiktes glada lyckliga uttryck.

»Lycka, gif mig ett öppet svar», sade han med varm ton, »låt mig ej längre vara i ovisshet — mycket har gått genom min själ under dessa år. Kan Lycka hålla af den forne farbror confrater?»

Med plötslig rörelse fattade Lycka hans hand och kysste den ömt. Med ett lågt utrop ryckte han handen till sig och slöt henne i sin famn. Hon såg honom djupt in i ögonen och hviskade:

»Tala ej om åren! Se, så långt jag kan minnas, har denna kära hand alltid varit redo att hjälpa mig, trösta mig, skydda mig. Drag den aldrig mera bort från mig — låt mig som hittills, ja, mer än hittills, trygga mig vid den, den kära, kära handen — — —»

Han afbröt henne med en kyss, som hon litet blygt och darrande besvarade. Han tog henne i sina armar, som om hon varit ett litet barn, och i hans röst låg jubel, då han utbrast:

»Lycka, min egen lilla flicka! Nu skall det för mig bli en ny vår i gamla Lund!»

Snart suto de på nytt i vagnen. Hästarna, som fått bröd och hafre, frustade belåtna; kusken på bocken var skönt uppvärmd af den bröllopsrisp han fått inmundiga; ute tätnade dimman allt mer och började till slut sila ned som ett fint duggregn; men inne i fönsterkareten rådde hjärtefröjd och stor sällhet.

XXXII.

Malmö maj 1816.

Gode kusin Göran!

Nedan jag sitter här en stund allena, vill jag som i forna dagar samtala litet med den gamle vännen.

Först vill jag tacka för alla dess kärliga hälsningar till Kurt och mig, både till vårt bröllop och senare.

Det har gjort oss alla så bedröfvade, att kusin varit sjuk och haft att kämpa med så många pröfningar. Särskildt blef pappa helt moquerad, för det ej kusin skrifvit till honom därom. Men nu tacka vi med kusin Gud för hans barmhärtighet och godhet, den han visat äfven mot oss här nere i Skåne. Och hjärtligen glada äro vi öfver den succès kusins arbeten börja få i Stockholm. Det är oss ingen surprise, ty vi hafva alltid förstått, att en verklig artist är kusin Göran. Att professor Breda uttalat så vackra eloger om kusins historiska porträtt samt att professor Fahlcrantz vill visa dem för de kungliga är mycket roligt att höra. Och säkert har kusin också vunnit en gynnare i major Anckarsvärd! Mätte det

lyckas honom att få köpare till kusins Königsmark och Grefven af Sachsen!

Huru gladt surprenerade skulle vi ej bli, om kusin verkligen kom att följa de andra artisterna, då de som Nordens flyttfåglar söka Söderns soligare nejder!

Då skulle kusin på genomresan i Skåne besöka oss i vårt hem här i Malmö. Och mycket är det jag skulle vilja tala med kusin om och höra dess mening, kusin, som så ofta varit mig behjälplig att besvara de frågor, som fyllde och oroade min själ.

Hemma i Lund har just icke skett några förändringar, utom den att Härbärget blifvit utvidgadt till en hel våning och fått en värdinna, som visst icke skrämt bort de gamla stamgästerna. Nu som förr går Tegnér nästan hvarje dag dit upp, och där har han, säges det, allt jämt sina gladaste stunder. Lycka själf är mycket säll samt åter helt och hållet *de belle humeur*, ehuru mera dämpadt än fordom, ty också hon har lärt sig allvar och resignation.

Pastor Böök har fått sitt sökta pastorat där uppe i Göinge och konserverat prästänkan med dess fyra barn; — det ömkar mig om dessa små stackare, ehuru jag aldrig sett dem. De få nog hårda dagar med bäfvan och mycken ångest för både styffar och den vrede buse, till hvilken han degraderar en kärleksfull Gud, som är barnens vän.

I mitt gamla hem sörja föräldrarna ännu sin Annette; pappa har blifvit mycket böjd. Einar är sedan ett år återkommen, mycket förändrad, fast och manlig; dock

säger man, att hans väsen är mycket vemodigt och att han har sina tunga stunder. Pappa har hulptit honom och betraktar honom som en son; det är, som om han ville, att hans lilla Annette skulle fröjdas däråt.

Mamma är allvarlig som alltid, men mycket blid; nu som förr finner hon sin bästa tröst i sina kära böcker, Arndt och Scriver, och hon har allt jämt sitt fasta stöd hos Schartau.

Men fru Kvistman kommer numera mycket sällan.

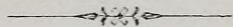
Jag är glad att bo i Malmö, där skeppen lossas i hamnen, där ett friskt lif rör sig och där jag ser min vackre ståtliga Kurt i spetsen för sin skvadron komma ridande genom gatorna; trumpeternas marschtoner ljuda till hofslagen. Det är som en lifvets hurtiga hälsning hit in till mig, där jag sitter allena.

Nu längtar jag efter att snart få ett bref från kusin Göran. Måtte det innehålla goda nyheter, att allt går kusin väl i handom, hvad jag också för visst hoppas.

Jag behöfver ej bedja kusin att ej förgäta dess

oföränderliga vän

Britta Livius.

Af **CECILIA BÅÅTH-HOLMBERG** ha förut utkommit följande arbeten på **Fahlcrantz & Cos** förlag:

Carl XV, som enskild man, konung och konstnär. Med talrika porträtt och illustrationer. Godtköpsupplaga. Pris: häft. 3.75, inb. i clothband 5.75, i biblioteksband 6 kr.

»Fremstillingen glider, med den Forfatterinden eiendomlige Evne, saa let og underholdende, som var det en Novelle; det historiske Stof bøjer sig villigt, og med kunstnerisk Forstaaelse danner Forf. deraf en Ramme om den folkekjære Konge.» *Bergens Tidende.*

Giuseppe Garibaldi. Med talrika porträtt, andra illustrationer och kartor. Pris: 2.25, inb. 3.50.

»— erbjuder en synnerligen intressant läsning för en hvar och särskildt för de många ännu lefvande beundrarne af den store folkhjälten.» *Göteborgs Aftonblad.*

Spillror. En samling berättelser. Pris: 2.75.

»Reseskildringarna utmärka sig särskildt genom stämmingsfulla naturbilder. Och boken i det hela gifver det benägliga intrycket af en fint bildad, intelligent kvinnas sätt att se världen och att meddela andra sin erfarenhet.» *Svensk Tidskrift.*

Charles G. Gordon. Med porträtt, planscher, kartor och planer. Pris: 3.75, inb. 5 kr.

»Vi rekommendera på det allra varmaste denna 'lifsbild' af Gordon åt de föräldrar och vänner till den mogna ungdomen, hvilka till julen vilja gifva sina barn en god bok. En skildring af en sådan mans lif som Gordons måste ovilkorligen hos de unga — åtminstone hos dem, som hafva ett för allt godt och ädelt mottagligt sinne — väcka aktning för sedlig storhet och det ideella i lifvet. De kunna ej annat än på det högsta tilltalas af denna storslagna personlighet, hvars hela lif var ett oafåtligt arbete för hans lidande medmänniskors väl, och som, under det han af hela sin samtid ärades som en af mänsklighetens välgörare, ej ansåg sig värd något pris, om ej därför, att han var ett Guds redskap, 'som befunnits värdigt att begagnas'. Gordons lefnadshistoria är likväl ej blott uppfostrande och förädlande, hans romantiska och stundom rent af sagolika äfventyr göra dem äfven i hög grad underhållande.»

Fredrika Bremer-förbundets tidskrift Dagny.

Kampen för och mot Negerlafveriet. Med talrika porträtt och andra illustrationer. Pris: häft. 7.80, inb. 9.75.

»Man läser fru Holmbergs arbete med mycket nöje. På böcker, sådana som denna, kan man med sanning tillämpa de ord Victor Hugo uttalat i inledningen till 'Samhällets olycksbarn', att 'så länge det på jorden ges okunnighet och elände, skola böcker af en sådan beskaffenhet som denna icke vara utan sin nytta.'» *Finsk tidskrift.*

